

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
ภายใต้โครงการการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจาก
ผ้าไหมสุรินทร์ ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน สู่ความเป็นสากล

ก้องเกียรติ มหาอินทร์

พจนา นุ่มหิ้นต์

จรรยา คล้ายจ้อย

จิราพร มหาอินทร์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2550-2551
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

ชื่อเรื่อง : การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ผู้วิจัย : ก้องเกียรติ มหาอินทร์

พจนา นุ่มหันธ์

จรูญ คล้ายจ้อย

จิรพร มหาอินทร์

พ.ศ. : 2551

บทคัดย่อ

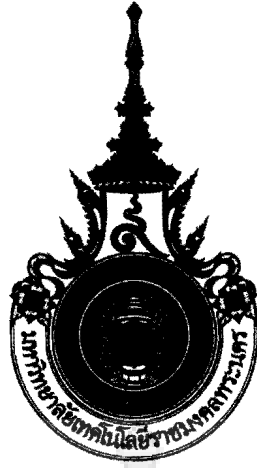
งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยคือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์จำนวน 80 คน โดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ จากการเข้าชมงานต้นแบบในสถานที่แสดงที่เลือกแบบเจาะจง และกลุ่มผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน 25 คน การดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกเป็นการศึกษาข้อมูลด้านปฐมภูมิ โดยสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์ การสังเกต รวมทั้ง ข้อมูลจากเอกสาร และระยะที่สองเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินถึงศักยภาพการผลิตของชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บสำรวจข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และเป็นแบบคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ในจังหวัดสุรินทร์ยังไม่มีร้านขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ โดยเฉพาะ กลุ่มผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และคนสุรินทร์ที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ เคหะสิ่งทอที่ขายดีที่สุดคือ หมอนรูปช้าง โดยจัดจำหน่ายที่ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดสุรินทร์ ปัญหาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอคือ ราคาผ้าไหมค่อนข้างสูง ขาดช่างฝีมือเฉพาะทาง และขาดการพัฒนารูปแบบให้แปลกใหม่อยู่เสมอ

การออกแบบและพัฒนา รูปแบบ ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่มีความเหมาะสมกับผ้าไหมคือ หมอนอิง ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และของใส่ช้อนส้อม รูปแบบเป็นแบบเรียบง่าย นำรูปร่าง รูปทรงของช้างมาคลี่คลายรูปแบบเพื่อแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย ในส่วนของพฤติกรรมการใช้งานพบว่า มีการใช้งานเฉพาะ โอกาสพิเศษ การผลิตมุ่งเน้นการผลิตแบบหัตถอุตสาหกรรมในส่วนของ การถ่ายทอดเทคโนโลยีพบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มี

ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่เหมาะสม เนื้อหาและเอกสารประกอบการอบรมมีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ฝึกอบรม วิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่ฝึกอบรมเป็นอย่างดี มีวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงพอและมีคุณภาพ ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างงานได้ด้วยตัวเอง และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

Design and Develop the Style of Household from Surin's Silk

KONGKIAT MAHA-IN

POJANA NUMAHAN

CHAROON KIAICHOI

JIRAPORN MAHA-IN

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

**This Report is Funded by Rajamangala University of Technology Phra Nakhon,
Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Fiscal Year 2007-2008**

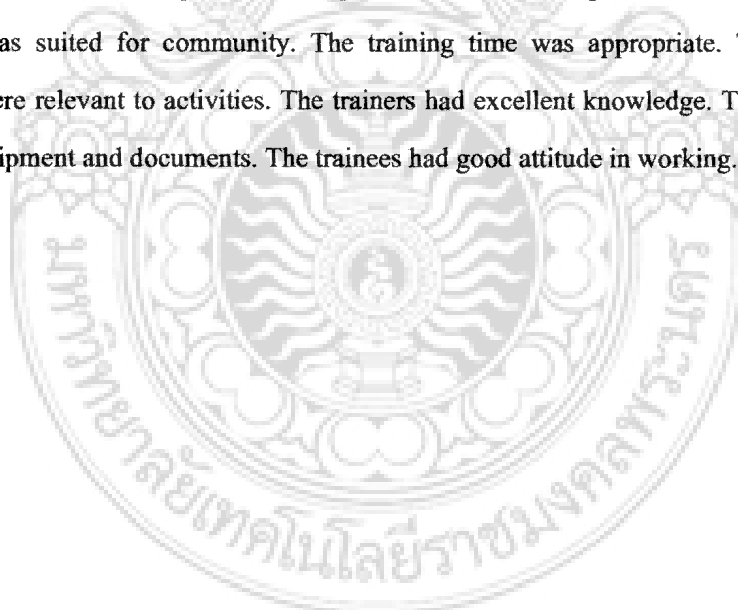
Title : Design and Develop the Style of Household from Surin's Silk
Researchers : Kongkiat Maha-in
Pojana Numahan
Charoon Klaichoi
Jiraporn Maha-in
Year : 2008

Abstract

The purposes of this research were to design and develop Household of textile from Surin's silk. Surin. This research and development was integrated with participatory action research. The research sample were accidental sampling of 80 people who interested in household textile from Surin's silk and purposive sampling of 25 trainees. The research instruments were questionnaires and interviewing questions.

The results of the research revealed as follows: There were no househole textile Shops in Surin. The buyers were foreigners and Surin people who married foreigners. The most popular household textile at OTOP center was an elephant-shaped pillow. The problems were expensive silk, on experts and innovation.

The suitable style of household textile from Surin's silk were cushions and table clothes. The style was simple and unique, used for special occasions. The production was handcraft. The curriculum was suited for community. The training time was appropriate. The contents and documents were relevant to activities. The trainers had excellent knowledge. There were enough materials, equipment and documents. The trainees had good attitude in working.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับความสำเร็จ เพราะได้รับความอนุเคราะห์ จากอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ได้รับงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัย ในการดำเนินการศึกษาวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูวพัทธ์ เอกตาแสง คณบดีคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้การสนับสนุน รวมทั้งอนุเคราะห์ให้ดำเนินโครงการวิจัยตลอดโครงการ ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ประสานงานการดำเนินงานวิจัย ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพัฒน์ ชัยตั้งจิต คณบดีคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และอาจารย์เกียรติชัย ดวงศรี ที่ติดต่อประสานงานตลอด โครงการเกี่ยวกับการสำรวจ ติดต่อสถานที่ผู้เข้าอบรม

ขอขอบคุณชุมชนบ้านตาถูก ตำบลตาถูก อำเภอเขวาสินรินทร์ ชุมชนบ้านท่าสว่าง ชุมชนบ้านแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าฝึกอบรม ในโครงการวิจัย และขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จของผลงานวิจัย และเอกสารฉบับนี้

ก้องเกียรติ มหาอินทร์ และคณะ

กันยายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	2
3. ขอบเขตการวิจัย	2
4. สมมุติฐานการวิจัย	2
5. ความสำคัญของการวิจัย	3
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
7. นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1. บริบทของจังหวัดสุรินทร์	4
2. ผ้าไหม	11
3. ผ้าไหมในประเทศไทย	18
4. ผ้าไหมสุรินทร์	25
5. เศษสิ่งทอ	40
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	84
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	84
2. การดำเนินการตามแผนและการเก็บรวบรวมข้อมูล	85
3. แหล่งที่มาของข้อมูล	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	87
5. ขั้นตอนการพัฒนางานวิจัย	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของกลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์	96
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์	105
3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ แบบเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน	108
4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสมกับการนำผ้าไหมมาใช้ในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	111
5. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	112
6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินหลักสูตร และกระบวนการฝึกอบรม	122
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	129
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	129
2. ความสำคัญของการวิจัย	129
3. ขอบเขตของการวิจัย	129
4. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย	130
5. ผลการวิเคราะห์	130
6. การอภิปรายผลการศึกษาวิเคราะห์	133
7. ข้อเสนอแนะ	134
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนที่ประเทศไทย แสดงที่ตั้งของจังหวัดสุรินทร์	6
2.2 แผนที่จังหวัดสุรินทร์	7
2.3 ตราประจำจังหวัดสุรินทร์	8
2.4 ผ้าลายพระตะบองและลายรันยูลเสด็จ	27
2.5 ผ้าลายเรือหงส์ และลายธรรมมาสน์	28
2.6 ผ้าลายปะกาครีอบ (ดอกมะเจือ) และลายตะรื้อยสะเน็จ (ลายยอดแก้ว)	28
2.7 ผ้าลายนกยูงและลายโกนกระฮ้อบ (ลายลูกกบ)	29
2.8 ผ้าลายมัดหมี่โฮวและลายมัดหมี่โฮวประยุกต์	29
2.9 ผ้าลายสระมอ	30
2.10 ผ้าลายอันถุนซิม	30
2.11 ผ้าลายสาธุ	31
2.12 ผ้าลายโสร่ง	31
2.13 ผ้าลายกระนิว	32
2.14 ผ้าลายมัดหมี่	33
2.15 ผ้าลายพระตะบอง	33
2.16 ผ้าลายช้าง ผ้าลายม้า	34
2.17 ผ้าลายนกยูง	34
2.18 ผ้าลายไก่	35
2.19 ผ้าลายมัดหมี่คั่น	35
2.20 ผ้าลายหมี่โฮว	36
2.21 ผ้าลายอัมปรม	37
2.22 ผ้าลายโคม	37
2.23 ผ้าลายขอ	38
2.24 ผ้าลายลายฉลุคู้ด็กหรือลายลูกแก้ว	38
2.25 ตัวอย่างผ้ามันเนือบาง (Sheer)	46
2.26 ผ้ามันจับจีบ ชนิดมีมันสั้น แยกต่างห่างด้านนอก	47
2.27 ผ้ามันจับจีบสองชั้น ชั้นในเป็นมัน โปร่งด้านนอกเป็นมันทึบแยกสองทาง	48

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.28	48
2.29	49
2.30	49
2.31	50
2.32	52
2.33	52
2.34	52
2.35	53
2.36	54
2.37	54
2.38	55
2.39	56
2.40	56
2.41	56
2.42	57
2.43	57
2.44	57
2.45	58
2.46	58

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.47 ตัวอย่างหมอนอิงแบบผสมผสานคือหมอนอิงกึ่ง ขอบตกแต่งด้วยโบว์ด้านข้างและเย็บ ด้วยเทคนิคต่อผ้า (Patch work)	59
2.48 ตัวอย่างหมอนแบบ Bias Cut Pillow หรือหมอนอิงตกแต่งด้วยการต่อผ้าที่ใช้ลายพิมพ์	59
2.49 ภาพที่ตัวอย่างหมอนแบบ Scallop Edged Pillows หรือหมอนอิงปล้อยชายตกแต่งด้วยกระดุมใช้ผ้าทอลายริ้วและผ้าพิมพ์ลาย	60
2.50 ตัวอย่างหมอนแบบ Sun Braided หรือหมอนอิงชั้นเบ็ดที่ เป็นหมอนทรงกลม ตกแต่งด้วยกระดุม และพู่	60
2.51 ตัวอย่างหมอนแบบ Turkish Corner Pillow with Border and Braid หรือหมอน อิงเข้ามุมมีพู่ตกแต่ง และหมอนแบบ One-Piece Neekroll หรือหมอนอิงทรงกระบอก(หมอนอิงท้อพี) ทำจากผ้าทอลายทาง	61
2.52 ตัวอย่างหมอนแบบ Ribbon weave หรือหมอนอิงลายทอทำจากผ้ามาทอ ลายขัดสลับสี	61
2.53 ตัวอย่างหมอนแบบ Pillow with Applied Trim หรือหมอนอิงมีระบายจากผ้าทอเย็บติดด้วยผ้าพื้นและผ้าลายตาราง	62
2.54 ตัวอย่างหมอนแบบ Appliquéd Pillow หรือหมอนอิง ตกแต่งด้วยลวดลายประยุกต์	62
2.55 ตัวอย่างหมอนแบบ Ribbon Weave หรือหมอนอิงลายทอตกแต่งด้วยการเย็บเส้นด้าย	63
2.56 ผ้าปูโต๊ะแบบพอดี	67
2.57 ตัวอย่างผ้าคลุม โต๊ะแบบ Basic Round Table skirt Cloth ทำจากผ้าลายตารางตกแต่งด้วยโบว์	68
2.58 ตัวอย่างผ้าคลุม โต๊ะแบบ Table skirt with Welt ทำจากผ้าพิมพ์ลาย ปูทับด้วยผ้าคลุม โต๊ะแบบฉลุลายด้านบน	68
2.59 ตัวอย่างผ้าคลุม โต๊ะแบบเครื่องวงกลม Semicircular Table skirt with Shirred Welt ทำจากผ้าทอกึ่งขอบด้านล่างของผ้าคลุม โต๊ะแบบเครื่องวงกลม	69

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.60 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Table skirt with Bias and Rick Rack ทำด้วยผ้าพิมพ์ลายเข็มริมชายขอบข้างบนปูทับด้วยผ้าลูกไม้	69
2.61 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Lined Table skirt with Accordion - Pleated Hem ทำด้วยผ้าชายที่มีลักษณะมันวาวและมีน้ำหนักรัดตกแต่งด้วยระบายจีบรอบ ๆ	70
2.62 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะ Table skirt with Pleated Ruche Hem ทำด้วยผ้าพิมพ์ ลายดอกไม้เข็มจีบตราชายผ้าคลุมด้านบนตกแต่งด้วยผ้าคลุมลูกไม้อีกชิ้นหนึ่ง	70
2.63 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Basic Table skirt with Festooned Overskirt ผ้าลายสก็อตซ์หรือ ตราหมากรุก ตกแต่งด้วยโบว์ 4 ด้าน	71
2.64 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะ Table skirt with Top-Applied Ruffle ทำจากผ้าพิมพ์ลายตกแต่งด้วยการทำระบายจีบบนและล่าง	71
2.65 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Round Tablecloth with Scalloped Edge จากผ้าพิมพ์ลาย ตกแต่งด้วยการกั้นขอบ	72
2.66 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Mitered Round Table skirt with Bias Hem ทำจากผ้าทอลายริ้วชายผ้าพับเข็มตามแบบ	72
2.67 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Square Tablecloth with Bias Fabric Trim ทำจากผ้าพิมพ์ลายตารางหรือหมากรุกตกแต่งชายด้วยการพับเข็มผ้าต่างสี	73
2.68 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Square Tablecloth with Binding and Patchwork Corners ทำจากผ้าพิมพ์ลงจุดตกแต่งชายด้วยการกั้นริมขอบ และปล้อยชายผ้าคลุมเข็มติดด้วยเทคนิคแพ็คเวิร์ค (Patch work)	73
2.69 ตัวอย่างผ้ารองจาน	75
2.70 ตัวอย่างผ้ารองจาน Bordered Placemat ทำจากผ้าพิมพ์ลายมีการตกแต่ง ขอบด้วยการเข็มตัดต่อด้วยผ้าลายพิมพ์ดอกไม้ขนาดกว้าง 12 นิ้ว ยาว 18 นิ้ว	76
2.71 ตัวอย่างผ้ารองจาน Churn Dash Design Patchwork Placemat ทำจากผ้าฝ้ายพิมพ์ลายใช้เทคนิคการตัดเข็มแบบต่อผ้าที่เรียกว่า แพ็คเวิร์ค (Patch work) ขนาดกว้าง 13 นิ้ว ยาว 19 นิ้ว	76

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.72 ตัวอย่างผ้ารองจาน Dishcloth Placemat with Lace Trim ทำจากผ้าขนหนูตกแต่งริม ขอบด้วยผ้าลูกไม้มีขนาดกว้าง 14 นิ้ว และยาว 14 นิ้ว	76
2.73 ภาพที่ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมกับผ้ารองจาน Basic Square Napkin ทำจากผ้าฝ้ายพิมพ์ลายมีขนาด กว้าง 12 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว	77
2.74 ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมชุดเดียวกับผ้ารองจาน Tea Towel Napkin with Crochet Lace Trim ทำจากผ้าพิมพ์ลายให้เข้าชุดกับผ้าคาด ตกแต่งบน โต๊ะอาหารมีขนาดความกว้าง 12 นิ้ว และยาว 12 นิ้ว	77
2.75 ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมชุดเดียวกับผ้ารองจาน และผ้าปูโต๊ะ Square Napkin with Wide Bias Trim ทำจากผ้าฝ้ายพิมพ์ลายตาราง ตกแต่งริมขอบให้ตัดสีกันมีขนาดกว้าง 12 นิ้ว และยาว 12 นิ้ว	78
2.76 ตัวอย่างผ้ารองจาน (Placemat) จัดวางให้เข้าชุดโดยมีผ้าเช็ดปาก (Napkin) วางอยู่ตรงกลางบน โต๊ะอาหาร	78
2.77 ตัวอย่างผ้ารองจานพิมพ์ลาย (Placemat) จัดวางให้เข้าชุดกับผ้าเช็ดปาก (Napkin) วาง อยู่ด้านซ้ายบน โต๊ะอาหารทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดรูปแบบต่าง ๆ	78
2.78 ตัวอย่างผ้ารองจาน (Placemat) ผ้าคาดโต๊ะ (Table Runner) และผ้าเช็ดปากอาจเป็นคนละชุดก็ได้แต่ส่วนใหญ่จะมีการจัดให้เข้าชุดกัน	78
2.79 ตัวอย่างบรรยากาศในห้องรับประทานอาหารมีการจัดวาง ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปากให้เข้าชุดกัน	79
2.80 ตัวอย่างการจัดวางผ้ารองจาน (Placemat) บน โต๊ะอาหารอาจมี ผ้าเช็ดปากสีอื่นมาร่วมด้วยถ้าการจัดวางอยู่ลงตัว	79
2.81 ตัวอย่างการจัดวางแบบเรียบง่ายของผ้ารองจาน (Placemat) อาจไม่ใช่ผ้าเช็ดปากเข้ามาตกแต่ง	80
2.82 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Tea Toweling Runner with Lace Trim ทำด้วยผ้าฝ้ายพิมพ์ลายตารางตกแต่งตรงกลางและชายด้วยลูกไม้ กว้าง 12 นิ้ว และยาว 72 นิ้ว	80

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.83 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Lace Runner ทำจากผ้าลูกไม้ กว้าง 12 นิ้ว ยาว 72 นิ้ว	81
2.84 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Table Runner with Christmas Appliqué ทำด้วยผ้าขนหนูพิมพ์ลายดอกไม้ กว้าง 14 นิ้ว ยาว 44 นิ้ว	81
2.85 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Scallop Edged Runner ทำด้วยผ้าฝ้ายพิมพ์ลายกว้าง 13 นิ้ว ยาว 72 นิ้ว	81
4.1 หมอนรูปช้าง ราคาชิ้นละ 250 บาท	106
4.2 หมอนทรงฝัก (มีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม) ราคาชิ้นละ 100 – 150 บาท	106
4.3 กล้องใส่กระดาษทิชชู ราคาชิ้นละ 150 บาท	107
4.4 หมอนอิงแบบเย็บต่อผ้า (ผ้าไหม) ขนาดเล็กชิ้นละ 450 บาท ขนาดใหญ่ชิ้นละ 650 บาท	107
4.5 ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอของกลุ่มผ้าไหมแปรรูปบ้านแกใหญ่	109
4.6 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอของกลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมบ้านแตล	110
4.7 รูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่วางจำหน่าย ณ ร้านน้องหญิงไหมไทย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงการพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าไทย	11
2.2 ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของผ้าปูโต๊ะ	66
2.3 ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของผ้าเช็ดปาก	66
2.4 ขนาดมาตรฐานของผ้าปูโต๊ะ	67
4.1 ทะเบียนความเชี่ยวชาญ โครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP : KBO) จังหวัดสุรินทร์	96
4.1 ค่าเฉลี่ยอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	112
4.2 ค่าเฉลี่ยด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	113
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	113
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการตกแต่งลวดลาย ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	114
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการนำเสนอ ความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	115
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรม การใช้งาน ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	116
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	116
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านโครงสร้างหลักสูตร	118
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	119
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	121
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการประเมินผล	122
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิทยากร	123
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรมและห้องปฏิบัติการ	123
4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดำเนินการฝึกอบรม	124

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการประเมินผล	125
4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิทยากร	126
4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรมและห้องปฏิบัติการ	127
4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดำเนินการฝึกอบรม	128

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผ้าไหมจังหวัดสุรินทร์เป็นผ้าทอที่มีความประณีตงดงามรวมทั้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผ้าไหมจังหวัดสุรินทร์เป็นคุณค่าทางภูมิปัญญาที่ยิ่งใหญ่ ส่งผลมาจากกระบวนการคิดที่ผสมผสานระหว่างจินตนาการ และทักษะการทอผ้าที่ประณีตละเอียดอ่อน โดยถ่ายทอดมาเป็นรูปแบบ และลวดลายงดงามเป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมการดำรงชีวิต ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ นับได้ว่าเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่คู่กับท้องถิ่นตลอดไปรวมทั้งต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนารูปแบบให้ดำรงอยู่ได้กับกระแสของโลกปัจจุบัน

ในปัจจุบันการทอผ้าไหมสุรินทร์เป็นผ้าทอที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ เนื่องจากเป็นผ้าที่มีรูปแบบ สี สัน และลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของพื้นถิ่น ซึ่งสภาพการผลิต และการจำหน่ายผ้าไหมของชาวบ้านจังหวัดสุรินทร์ในปัจจุบันยังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นในเรื่องวัตถุดิบ เรื่องการข้อมสียังคงประสบปัญหาไม่มีความสม่ำเสมอ การที่ไม่มีเครือข่ายผู้ผลิต และผู้จำหน่ายที่สำคัญการผลิตผ้าไหมของชาวบ้านไม่สามารถทำให้ผ้าไหมมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และมีการผลิตบางผลิตภัณฑ์ล้นตลาดเพราะลวดลาย และสีไม่เป็นที่นิยม เช่น ลายโบราณแบบปราสาทของเขมร ที่ให้สีตามความเคยชินของท้องถิ่น แต่ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อ ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเพราะ เป็นการผลิตตามวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยขาดการศึกษาความต้องการของผู้ซื้อผ้าไหม จึงทำให้ไม่สามารถขายสินค้าผ้าไหมได้ตามที่ผลิต (ประวัติ สมเป็น.2548:1)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสร้างเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าไหมสุรินทร์มีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง การออกแบบ และพัฒนารูปแบบผ้าไหมสุรินทร์ให้เป็นแบบองค์รวมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ที่ล้นตลาด ซึ่งสามารถทำได้โดยการพัฒนารูปแบบให้เป็นไปตามกระแสความนิยมของผู้ซื้อ อาจจะเริ่มต้นตั้งแต่การพัฒนาลวดลายทอแล้วนำผ้าที่พัฒนาลวดลายมาออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เคหะสิ่งทอ ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบในข้างต้นนี้มีความจำเป็น ต้องพัฒนารูปแบบให้ใหม่อยู่เสมอ เพื่อนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นทางเลือกใหม่ มีรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

ในประเด็นของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่จำหน่ายในจังหวัดสุรินทร์นั้น พบว่ายังไม่มีรูปแบบที่หลากหลายมากนัก เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตยังขาดองค์ความรู้ทางการ ออกแบบ ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการตกแต่งบ้านแบบต่าง ๆ รวมทั้งกลวิธีการออกแบบให้ตรงกับ รสนิยมของผู้บริโภคในแต่ละกลุ่มจึงส่งผลต่อรูปแบบของเคหะสิ่งทอที่ออกมาแบบซ้ำ ๆ ขาด รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ และไม่เป็นที่นิยมมากนัก ในงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษวิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกแบบเคหะสิ่งทอทั้งบริบทโดยการนำผ้าไหมสุรินทร์ที่ได้รับการ พัฒนาตลอดจนแล้วมาออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอให้มีรูปแบบที่เป็นไปตามความต้องการของ ผู้บริโภคมีการผสมผสานระหว่างประ โยชน์ใช้สอย และความงามสามารถเข้ากับการตกแต่งบ้าน ได้ ทุกกรณีมีความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ที่ชัดเจนจากนั้นผู้วิจัยจะนำองค์ความรู้ที่ได้จาก การวิจัยมาเผยแพร่และฝึกปฏิบัติการผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอให้กับชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ในจังหวัดสุรินทร์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
- 2.2 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหม สุรินทร์ให้กับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

3. ขอบเขตการวิจัย

- 3.1 เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยการนำเอาผ้าไหมสุรินทร์มาออกแบบและพัฒนาารูปแบบ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 3.2 เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่เหมาะสมกับคุณสมบัติของผ้าไหม
- 3.3 เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์

4. สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยที่บูรณาการ ทฤษฎีต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นบริบท เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ใช้ผ้าไหมสุรินทร์เป็น วัสดุหลัก โดยพัฒนาารูปลักษณะให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค แก้ปัญหาในด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้า ไหมสุรินทร์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการออกแบบ รวมทั้งนำผลการวิจัยที่ได้ไปเผยแพร่แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์เพื่อส่งต่อการผลิตเชิงพาณิชย์

5. ความสำคัญของการวิจัย

- 5.1 ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่มีความเป็นสากล มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และสอดคล้องกับศักยภาพของผู้ผลิต
- 5.2 เพื่อส่งเสริมทางด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
- 5.3 สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นกรณีศึกษาทางด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
- 5.4 เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่
- 6.2 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ได้รับความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 6.3 เกิดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นผลักดันไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์
- 6.4 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 6.5 สร้างความภาคภูมิใจให้เกิดความรักพื้นที่ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เกิดความสามัคคีในชุมชน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

- ผ้าไหมสุรินทร์ หมายถึง ผ้าที่ถูกพัฒนาตลอดมาขึ้นมาใหม่ซึ่งเป็นผ้าที่ทอในจังหวัดสุรินทร์
 กลวิธีการทอเป็นผ้าภูมิปัญญาของคนสุรินทร์
- เคหะสิ่งทอ หมายถึง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในบ้านพักอาศัย อาคาร สำนักงาน ภัตตาคาร
 ร้านค้า โรงแรม
- กลุ่มผู้บริโภค หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บริบทของจังหวัดสุรินทร์
2. ผ้าไหม
3. ผ้าไหมในประเทศไทย
4. ผ้าไหมสุรินทร์
5. เคหะสิ่งทอ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทของจังหวัดสุรินทร์

1.1 การตั้งถิ่นฐาน

ในบริเวณจังหวัดสุรินทร์นั้น จากหลักฐานที่พบภาชนะดินเผายุคก่อนประวัติศาสตร์ พบแหล่งชุมชนโบราณหลายแห่งแสดงให้เห็นว่า ในบริเวณจังหวัดสุรินทร์ได้มีผู้คนอาศัยนานมาแล้วตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์

นักมานุษยวิทยา และนักโบราณคดี ลงความเห็นว่าบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลางของแม่น้ำมูลทางด้านตะวันออก และชุมชนทุ่งสำริดในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และลุ่มแม่น้ำชีตอนล่าง ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ ยโสธร และอุบลราชธานี คือแหล่งอารยธรรมโบราณบรรพชนของชุมชนเหล่านี้ได้ประดิษฐ์เครื่องปั้นดินเผาเนื้อหยาบหนา ในยุคแรก ๆ ไม่มีลวดลายเขียนสีในยุคต่อมาได้พัฒนาเป็นการเขียนสี และชุบน้ำโคลนสีแดง นอกจากนี้ยังได้ค้นพบหลักฐานแสดงการเปลี่ยนแปลงทางคติชนวิทยาที่สำคัญของมนุษยชาติคือ ประเพณีฝังศพครั้งที่สอง โดยการนำกระดูกของผู้ตายบรรจุลงในภาชนะก่อนนำไปฝัง การฝังครั้งแรกจะนำร่างผู้ตายไปฝังในหลุมระยะหนึ่งแล้วจึงขุดขึ้นเพื่อทำพิธีฝังครั้งที่สอง

ลักษณะสำคัญของชุมชนเหล่านี้อีกอย่างหนึ่งคือ โครงสร้างของชุมชนมักแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่อยู่อาศัยมักอยู่บนเนินดินที่ดอน พื้นที่โดยรอบเป็นที่ลุ่มสำหรับเป็นแหล่งทำกินด้านตะวันออกส่วนใหญ่เป็นศาสนสถาน ด้านตะวันตกเป็นป่าช้าการขยายตัวของชุมชนมักขยายไปทางทิศตะวันตก

ชุมชนเหล่านี้มีการขยายตัวทั้งทางเศรษฐกิจ และทางการเมืองจัดตั้งขยายเป็นชุมชนเมือง เป็นรัฐยุคต้นประวัติศาสตร์ได้หลอมรวมกันเป็นอาณาจักรเจนละ หรืออีสานปุระ มีหลักฐานซึ่งแสดงถึงความเจริญหลายอย่างเช่น การถลุงเหล็ก การทำเกลือ ปลูกข้าว การขุดคู กักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร และการป้องกันตัว

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีกล่าวถึง ความเป็นมาของจังหวัดสุรินทร์ดังนี้คือ จังหวัดสุรินทร์ได้รับการสันนิษฐานจากนักประวัติศาสตร์ว่า พื้นที่อันเป็นที่ตั้ง เมืองสุรินทร์มีชุมชนอาศัยอยู่เมื่อประมาณ 2,000 ปีล่วงมาแล้ว ในสมัยที่พวกขอมเรืองอำนาจเมื่อขอมเสื่อมอำนาจลงเมืองสุรินทร์ได้ถูกทิ้งให้ร้าง จนกลายเป็นป่าดงอยู่นาน จนกระทั่งในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย พ.ศ. 2260 ชาวพื้นเมืองกลุ่มหนึ่งที่เรียกตัวเองว่าส่วยหรือกูย ซึ่งอาศัยอยู่แถบเมืองอัตปือแสนแป แคว้นจำปาศักดิ์ ซึ่งขณะนั้นเป็นดินแดนของไทย และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจับช้างป่ามาเลี้ยงไว้ใช้งานเป็นอย่างมาก ได้พากันอพยพข้ามลำน้ำโขงมาสู่ฝั่งขวาโดยได้แยกย้ายกันไปตั้งชุมชนที่ เมืองสิง อำเภोजอมพระ บ้านโลกคำควน อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ บ้านอ้อจะปะนึ่ง อำเภอสังขะ และบ้านกุดปะไท อำเภอศีขรภูมิ แต่ละบ้านจะมี หัวหน้าควบคุมอยู่

ในปี พ.ศ. 2306 หลวงสุรินทร์ภักดีหรือ เชียงปุม หัวหน้าหมู่บ้านเมืองที ได้ขอให้เจ้าเมืองพิมายกราบบังคมทูลขอพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ย้ายหมู่บ้านจากบ้านเมืองที่มาตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านคูประทาย บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสุรินทร์ ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบริเวณที่มีชัยภูมิเหมาะสม มีกำแพงค่ายคูล้อมรอบ 2 ชั้น มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบอาชีพ และอยู่อาศัย ต่อมาหลวงสุรินทร์ภักดีได้กระทำความดีความชอบเป็นที่โปรดปรานพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคูประทาย เป็นเมืองประทายสมันต์ และเลื่อนบรรดาศักดิ์หลวงสุรินทร์ภักดีเป็น พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวางให้เป็นเจ้าเมืองปกครอง

ในปี พ.ศ. 2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองประทายสมันต์เป็นเมืองสุรินทร์ ตามสร้อยบรรดาศักดิ์เจ้าเมืองเมืองสุรินทร์มีเจ้าเมืองปกครองสืบเชื้อสายกันมารวม 11 คน จนถึงปี พ.ศ. 2451 ได้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นแบบเทศาภิบาลส่วนกลางจึงได้แต่งตั้งพระกรุงศรีบุรีรักษ์ (ศุม สุมานนท์) มาดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงประจำจังหวัดหรือ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นคนแรก (สารานุกรมเสรี, 2551)

1.2 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสุรินทร์

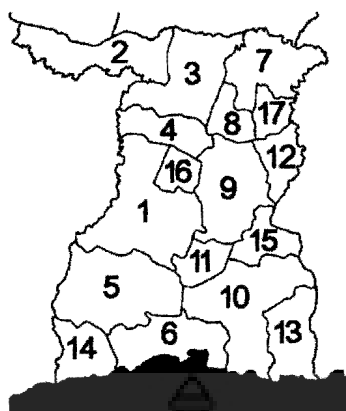
จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หรือ "อีสานใต้" ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการเลี้ยงช้าง การทอผ้าไหม และมีปราสาทขอมหลายแห่งมีผู้คนหลายเผ่า และภาษา เช่น ไทยอีสาน ส่วย กูย เขมร

ชื่อภาษาไทย	สุรินทร์
ชื่ออักษรโรมัน	Surin
ผู้ว่าราชการ	นายปราโมทย์ สัจจรักษ์ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2551)
สีประจำกลุ่มจังหวัด	ส้ม
ต้นไม้ประจำจังหวัด	กันเกรา
ดอกไม้ประจำจังหวัด	กันเกรา

ภาพที่ 2.1 แผนที่ประเทศไทย แสดงที่ตั้งของจังหวัดสุรินทร์

ที่มา : สารานุกรมเสรี (2551)

ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดสุรินทร์
ที่มา : สารานุกรมเสรี (2551)

1. อำเภอเมืองสุรินทร์
2. อำเภอชุมพลบุรี
3. อำเภอท่าตูม
4. อำเภอจอมพระ
5. อำเภอปราสาท
6. อำเภอกาบเชิง
7. อำเภอรัตนบุรี
8. อำเภอสนม
9. อำเภอศีขรภูมิ
10. อำเภอสังขะ
11. อำเภอลำดวน
12. อำเภอดำรงวิทยารมย์
13. อำเภอบัวเชด
14. กิ่งอำเภอนมดงรัก
15. กิ่งอำเภอศรีณรงค์
16. กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์
17. กิ่งอำเภอโนนนารายณ์

ภาพที่ 2.3 ตราประจำจังหวัดสุรินทร์รูปพระอินทร์ทรงช้างอัญมณีหน้าปราสาทหินศีขรภูมิ
(เดิมเรียกว่าปราสาทหินบ้านระแงง) ที่มา : สารานุกรมเสรี (2551)

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกกันเกรา (Fagraea fragrans)
ต้นไม้ประจำจังหวัด : กันเกรา (Fagraea fragrans)
คำขวัญประจำจังหวัด : สุรินทร์ถิ่นช้างใหญ่ ผ้าไหมงาม ประคำสวย ร่ำรวยปราสาท
ผักกาดหวาน ข้าวสารหอม งามพร้อมวัฒนธรรม

จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 103 องศา และ 105 องศาตะวันออก และระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา และ องศาเหนือ ห่างจาก กรุงเทพมหานครประมาณ 450 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศใต้	ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 8,124 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,077,535 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้คือบริเวณซึ่งติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา มีป่าทึบ และภูเขาสลับซับซ้อน ถัดจากบริเวณภูเขา จะเป็นที่ราบสูงกลุ่ม ๆ คอน ๆ ลักษณะลูกคลื่นลอนลาดบริเวณตอนกลาง ของจังหวัด จะเป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบสูงอยู่บางตอน ด้านเหนือของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำไหลผ่าน

จังหวัดสุรินทร์มีลำน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 8 สายดังนี้คือ แม่น้ำมูล ลำน้ำชี ห้วยเสนง ลำห้วยพลับพลา ลำห้วยระวี ลำห้วยทับทัน ลำห้วยระหาร และลำห้วยแก้ว เป็นลำน้ำที่ทำประโยชน์ให้แก่จังหวัดสุรินทร์ นอกจาก 8 แห่งนี้แล้ว ยังมีลำน้ำ และหนองน้ำอีกมากมายกระจัดกระจายอยู่ใน

อำเภอต่าง ๆ แต่แหล่งน้ำต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรได้มากนัก ในฤดูแล้งส่วนใหญ่จะแห้ง เว้นแต่ลำน้ำมูลซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี

จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเขตป่าจำนวน 1,382,625 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 27.23 ของพื้นที่จังหวัด ไม่มีอุทยานแห่งชาติมีวนอุทยานจำนวน 2 แห่ง คือวนอุทยานพนมสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ เนื้อที่ 2,500 ไร่ และวนอุทยานป่าสนหนองคู อำเภอสังขะ เนื้อที่ 625 ไร่ และมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่งคือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยสำราญ - ห้วยทับทัน อยู่ในพื้นที่กิ่งอำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ และอำเภอบัวเชด เนื้อที่ 313,750 ไร่

1.4 โครงสร้างทางสังคม

จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรร้อยละ 93 อาศัยอยู่ในเขตชนบท มีภาษาพูดพื้นเมืองที่แตกต่างกันเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่แถบอำเภอเมือง ปราสาท กาบเชิง สังขะ บัวเชด จอมพระ ศีขรภูมิ ท่าตูม ชุมพลบุรี ลำดวน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่พูดภาษาส่วย อาศัยอยู่ในแถบอำเภอตำบองเทา ท่าตูม สนม จอมพระ ศีขรภูมิ รัตนบุรี และกระจายอยู่ตามอำเภออื่น ๆ อีกเล็กน้อย กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่พูดภาษาพื้นเมืองอีสาน (ลาว) อาศัยอยู่แถบอำเภอสนม รัตนบุรี ศีขรภูมิ ท่าตูม และชุมพลบุรี

เนื่องจากประชาชนมีภาษาพูดที่แตกต่างกันจึงทำให้แต่ละกลุ่มมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเป็นมาที่กลมกลืนกัน มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคีต่อกันเป็นอย่างดี ไม่ปรากฏการเกิดปัญหาระหว่างกลุ่มชนแต่อย่างใด

1.5 แผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุรินทร์

วิสัยทัศน์

เกษตรอินทรีย์เป็นเลิศ เปิดประตูสู่อินโดจีน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ด้านเกษตรอินทรีย์
2. ด้านการพัฒนาไหมสุรินทร์และผลิตภัณฑ์ OTOP
3. ด้านการฟื้นฟูอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

1. ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตและเพิ่มคุณภาพของผลผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
2. การพัฒนาผ้าไหมสุรินทร์ และผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ก้าวไกลสู่ตลาดโลก

3. การเพิ่มพื้นที่สีเขียว

กลยุทธ์

1. เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
2. จัดตั้งและเพิ่มความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรเพื่อการแปรรูปและการตลาด
3. เพิ่มศักยภาพการผลิตผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP
4. เพิ่มพื้นที่ปลูกป่า

1.6 แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551) จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิมากที่สุด พื้นที่ตอนล่างของจังหวัดติดกับประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ซึ่งมีศักยภาพพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก มีการทอผ้าไหมพื้นเมืองที่มีคุณภาพมีเอกลักษณ์เป็นผ้าไหมยกทองลายโบราณชั้นสูง

ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์

1. เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่มีชื่อเสียง
2. มีแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ และหลากหลาย
3. แหล่งผลิตผ้าไหมพื้นเมืองที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยเฉพาะผ้าไหมยกทองลายโบราณชั้นสูง
4. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก

1.7 วิสัยทัศน์จังหวัดสุรินทร์ “เกษตรอินทรีย์เป็นเลิศ เปิดประตูอินโดจีน”

เป้าประสงค์การพัฒนา

1. ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และคุณภาพของการผลิตเกษตรอินทรีย์
2. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
3. พัฒนาผ้าไหมสุรินทร์ ให้ก้าวไกลสู่ตลาดโลก
4. ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในการใช้พลังงานจากธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ประชาชนตื่นตัวในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ประชาชนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพดี และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ผ้าไหม

2.1 ที่มาของผ้าไหม

คำว่า “ผ้าไหม” ก่อให้เกิดความสับสนของถ้อยคำที่หลากหลายฝังเข้าไปสู่จิตใจ เช่น ราคาสูงจนหาค่ามิได้ เป็นเงาไม้ หูหრა เอเชีย ถนนสายไหม วิธีการค้าขายของคนโบราณ และเพราะเป็นประวัติศาสตร์อันยาวนาน

เรื่องของผ้าไหม ถ้าสามารถย้อนหลังกลับไปสู่เอเชีย และไปยังการพัฒนาอารยธรรมได้อย่างน่าชื่นชม คนสมัยโบราณของประเทศจีนหรือถ้าย้อนหลังไปอีก 3000 ปี ก่อนคริสตกาล ที่นั่นยังมีหลักฐานของการเลี้ยงหม่อนไหม เพราะเป็นความสวยงาม และความหายากอัตราเปรียบเทียบทองคำต่อผ้าไหมเป็นสิ่งสำคัญที่ดีเยี่ยม และในปัจจุบัน 1 กิโลกรัม (2 ¼ Ld) ของผ้าไหมสีแดงเข้ม โดยได้ค่าตอบแทนประมาณ £1300 สเทอริง

กว่าผ้าไหมจะถึงยุโรปใช้ระยะเวลาเดินทางที่วัดได้ 1 หมื่นกิโลเมตร (6,120 ไมล์) ตามถนนสายไหม และการเดินทางแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 3 ถึง 8 ปี กองคาราวานได้ลำเลียงสินค้าที่หลากหลายตามแนวเส้นทางน้อยที่สุด เริ่มจากก่อนศตวรรษที่ 2 เส้นทางสายไหมได้ขยายออกจากประเทศจีนผ่านเอเชียกลางไปยังประเทศอินเดียและเข้าประเทศซีเรียซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรโรมันด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร นอกเหนือจากนี้ก็มีผลิตภัณฑ์แก้ว เพชรพลอย เครื่องเทศ เส้นใยเศษไหม และผ้าไหมทอ ซึ่งเป็นสินค้าที่ดีเลิศและเป็นที่ต้องการมากของชาวยุโรปได้มีการแลกเปลี่ยนกับไวน์ เรซิน น้ำหวาน อัลมอนต์ ทองแดง ดีบุก และขนสัตว์ เพราะด้านสิ่งทอมีการปิดบังเป็นความลับ ทำให้เกิดความคลุมเครือเกี่ยวกับต้นกำเนิด และองค์ประกอบของผ้าไหม ความตายเป็นการลงโทษสำหรับคนทรยศที่เผยความลับของการผลิตผ้าไหมหรือการส่งออกหม่อนไหมเมล็ด ต้นหม่อน หรืออะไรก็ตามที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตผ้าไหม ด้วยวิธีนี้เองประเทศจีนได้ป้องกันเอกลักษณ์ของผ้าไหมเป็นระยะเวลานานถึง 2000 ปี

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงการพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าไหม

ลำดับ วัน เดือน ปี Chronology	การพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าไหม Development of Silk Industry
ก่อนคริสตกาล Be	
3000	เป็นการกล่าวถึงครั้งแรกของการเลี้ยงหม่อนไหมในประเทศจีน
3000-2000	ขงจื้อกล่าวถึงหม่อนไหมและต้นหม่อน
2000	การเตรียมการเกี่ยวกับปฏิทินผ้าไหม : การดำรงชีวิตของหม่อนไหมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของชาวจีน

200	ผ้าไหมเป็นสินค้าที่มีค่าที่ผ่านเส้นทางสายไหมไปยังประเทศที่ทราบกัน ในโลกแห่งอารยธรรม : จนกระทั่งผ้าไหมได้เป็นเอกลักษณ์ของชาวจีน; ผ้า ไหมถูกลักลอบไปยังประเทศจีน
ในปีคริสต์ศักราช Ad	
ศตวรรษที่ 3-5	ผ้าไหมมาถึงประเทศญี่ปุ่น และประเทศข้างเคียงของจีน
ศตวรรษที่ 6	ในปีคริสต์ศักราช 552; พระ 2 รูป ได้นำไขหม่อนไหม, กิ่งของต้น หม่อนและรายละเอียดของการเลี้ยงหม่อนไหม ไปยังเมืองไบแซนเทียม (Byzantium) ซึ่งเป็นเมืองของกรีกโบราณ
ศตวรรษที่ 7	หลังจากการปราบปรามชาวเปอร์เซีย (Persians) ชาวอาหรับได้เริ่มงาน ศิลปะการทำผ้าไหมและระหว่างนั้นการปฏิบัติการทางทหารก็เข้าสู่ อาฟริกาเหนือ (North Africa) ทางใต้ของสเปนและซิซิลี (Southern Spain And Sicily)
ศตวรรษที่ 13-14	อิตาลี และฝรั่งเศส (Italy and France) ก็ได้กลายเป็นชาวยุโรปกลุ่มแรก ผู้ผลิตและผู้อบรมสิ่งสอน; ได้รับการปรับปรุงเทคนิคการทอผ้า; โลอันซ์ (Lyons) เมืองในภาคตะวันออกเฉียงของฝรั่งเศสเป็นศูนย์กลางของ อุตสาหกรรมผ้าไหม
ศตวรรษที่ 17	อุตสาหกรรมผ้าไหมในสวิสเซอร์แลนด์ (Switzerland), เยอรมันนี (Germany) และอังกฤษ (Britain)
ศตวรรษที่ 18-20	อุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้นมาก และการเปลี่ยนแปลงของอากาศตามฤดูกาล ในยุโรป การกลับมาของหัตถกรรมผ้าไหมไปยังสถานที่ ซึ่งมีมาแต่เดิม คือ ญี่ปุ่น (Japan) เกาหลี (Korea) และอินเดีย (India) : เป้าหมายของชาว ยุโรป คือ การบรรลุถึงกระบวนการผลิตผ้าไหมอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : Hahn, S, 1991 : p.18

ดังนั้น ผ้าไหมได้กลายเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับการค้าขายของ
ชาวจีนกับโลกตะวันตกผู้ซึ่งร่วมการค้ากับชาวจีนที่มีความต้องการมากขึ้น และเป็นตำนานเล่าขาน
กันมากที่สุด และแพร่กระจายไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ซึ่งมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมา และได้มีการ
พูดกันว่าไหมได้มาจากส่วนใบของต้นไหม หรือจากคอกไม้ทะเลทรายของชาวจีน ซึ่งเห็นด้วยกับ
หนึ่งในตำนานเหล่านี้ว่า จักรพรรดิของจีน ชื่อ สีหลิงชิ (His-Ling Shi) เป็นผู้ซึ่งยังคงได้รับการ
เคารพยกย่องเหมือนเทพนิยายเหมือนเทพธิดา Yuanfei เป็นผู้อุปถัมภ์งานผ้าไหมอยู่มาวันหนึ่งใน

สวนใกล้ตำหนักของเธอได้สังเกตเห็น “ผล” ของหมอนเคลื่อนไหวไปมา ได้มีการตรวจสอบอย่างละเอียด และดูแลใกล้ชิดจึงสังเกตได้ว่าไม่ใช่ผลของหมอน แต่เป็นหนอนไหมที่มีการม้วนของเส้นใยมีลักษณะมันวาวสุกใส หรือจากบางแหล่งได้พูดว่า ตอนที่จักรพรรดิกำลังเสวยอาหารเช้าอยู่ที่ใต้ต้นหมอนก็มีบางสิ่งบางอย่างตกลงมาข้างถ้วยน้ำชา จากนั้นเมื่อแตกตัวส่วนที่แยกออกมาก็เป็นเส้นไหมแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในเวลาต่อมา

ในศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสตกาล ผู้ลี้ภัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตผ้าไหมไปยังประเทศเกาหลี จากจุดนั้นเป็นต้นมาในที่สุดก็มาถึงประเทศญี่ปุ่น ในปีคริสต์ศักราช 2001 เอกอัครราชทูตหลาย ๆ ท่านได้ไปยังประเทศจีน ได้มีการสอบถามเพิ่มเติมจากผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องความลับในการผลิตผ้าไหมแต่ไม่ประสบความสำเร็จ การควบคุมดูแลยังคงให้ความระมัดระวังเพิ่มมากขึ้น ตามธรรมเนียมปฏิบัติต้องหยุดตรวจค้นลูกค้าที่จะเดินทางเข้าออกนอกประเทศทุกคนกษัตริย์ของโคทาน ได้ถามถึงการขอความช่วยเหลือจากเจ้าหญิงแห่งจักรพรรดิของจีนได้อ้อนวอนขอโดยตรงจากเธอเพื่อให้ช่วยนำเมล็ดหมอน และรังหนอนไหมด้วยตัวเธอเอง

ในยุคกลางของศตวรรษที่ 17 ประเทศอาหรับ ได้เผยแพร่ผ้าไหมไปยังดินแดนแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และไกลออกไปสู่ประเทศสเปน และอิตาลี โดยการส่งเสริมของ Louis XI (1423-1483) อุตสาหกรรมผ้าไหมของฝรั่งเศสได้ปรับปรุงเทคนิคการทอได้ดีขึ้น ทั้งได้อนุญาตให้ทำการผลิต และจัดกระบวนการทำงานให้เข้าหลักการทอให้ดีขึ้น ทั้งได้อนุญาตให้ทำการผลิตและจัดกระบวนการทำงานให้เข้าหลักแห่งเหตุผล และที่เมืองโลอันซ์ (Lyons) อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงของฝรั่งเศสได้กลายเป็นเมืองศูนย์กลางผ้าไหมที่สำคัญ ดังเช่น ช่วงต้นศตวรรษที่ 14 การค้าขายผ้าไหมของเยอรมัน ได้เจริญรุ่งเรืองใน Augsburg, Nuremberg, ULM และ Regensburg อุตสาหกรรมผ้าไหมของพรังเซีย ได้ประสบความสำเร็จภายใต้ Frederick The Grate (1712-1786) ไปสิ้นสุดของศตวรรษที่ 18 แต่ก็ยังเป็นระยะเวลาไม่นานเท่าไรก็ได้้นำเรื่องราวขึ้นมาระบุวันที่อยู่ในช่วงระหว่าง 1934 และ 1945 ที่ประเทศเยอรมันได้ให้การสนับสนุนการผลิตผ้าไหมอีกครั้งหนึ่ง การผลิตผ้าไหมในยุโรปทุกวันนี้เป็นเรื่องที่เล็กน้อย ไม่มีความสำคัญ แต่ก็ได้ผลิตในปริมาณที่เล็กน้อยที่ฟาร์มผ้าไหม Lulling stone ใกล้กับ Seven oaks ในเมือง Kent และได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีอันเกี่ยวกับผ้าไหม ซึ่งชาวอังกฤษได้ใช้ผ้าไหมนำมาทำชุดแต่งงานจนถึงปัจจุบัน (Hahn, S. 1991)

2.2 การผลิตไหม

ไหมที่มีเส้นใยซึ่งใช้ทอเป็นผ้าได้นั้น เป็นแมลงในอันดับเลพิโดปเทอรา (Lepidoptera) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Bombyx Mori ไหมชนิดที่คนนำมาเลี้ยงมีหลายพันธุ์จำแนกออกได้ตามลักษณะต่าง ๆ เช่น จำแนกตามจำนวนวงจรชีวิตต่อปี ได้แก่ พันธุ์ที่ฟักออกจากไข่ตามธรรมชาติ ได้ 1 หรือ 2

ครั้งต่อปีพันธุ์นี้มีกำเนิดมาจากเขตอบอุ่นกับพันธุ์ที่ฟักไข่ตามธรรมชาติได้หลายครั้งต่อปีซึ่งมีกำเนิดในเขตร้อน

ถ้าจำแนกจากแหล่งกำเนิด ได้แก่ พันธุ์ญี่ปุ่น พันธุ์จีน พันธุ์ยุโรป ไทยพันธุ์ญี่ปุ่น และพันธุ์จีนจะมีความแข็งแรงสูงกว่าพันธุ์ยุโรป นอกจากนี้อาจจำแนกตามสีของรังไหม ได้แก่ พันธุ์ที่รังไหมสีขาว สีเหลือง สีเหลืองทอง สีเหลืองอมชมพู พันธุ์ที่มีผู้นิยมเลี้ยงและมีราคาสูงคือ พันธุ์ที่ให้รังสีขาว (มณฑล จันทร์เกตุเลียค.2541)

กระบวนการเลี้ยงไหม เรียกว่า Sericulture เป็นระบบที่ได้รับการพัฒนามาจากประเทศญี่ปุ่น โดยเริ่มต้นตั้งแต่การพัฒนาพันธุ์ไหม และจากการทดลองในห้องปฏิบัติการพันธุ์ไหมที่มีคุณภาพดีที่สุด คือ พันธุ์ Bombyx Mori วงจรของการเพาะเลี้ยงไหมเริ่มจากขั้นตอนการวางไข่ของตัวแมลงไหม หลังจากไข่ฟัก และแตกออก เป็นตัวหนอนลูกเลี้ยงด้วยใบหม่อนอ่อน โดยใช้เวลาประมาณ 35 วัน หนอนไหมเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็วจนมีน้ำหนักประมาณ 10,000 เท่า ของเมื่อแรกเกิดถึง ไม้เล็ก ๆ ที่วางเตรียมในจานก็จะถูกหนอนไหมนำไปใช้เริ่มสร้างรัง เรียกว่า รังไหม (Cocoon) ซึ่งมีลักษณะเป็นใยไหมที่เกิดจากหนอนไหม อักปล่อยของเหลวออกจากต่อมรวมสองต่อมในรูเดียวกันจากส่วนหัวของตัวหนอน ดังนั้นจึงได้ออกมาเป็นเส้นใยคู่ที่เกาะติดกันด้วยสาร Seri in ช่วงเวลาเพียง 2-3 วัน หนอนไหมสามารถปั่นเส้นใยออกมาได้ยาวถึง 1 ไมล์ (1.6 กิโลเมตร) และล้อมรอบตัวของมันเองเอาไว้อย่างสมบูรณ์ เมื่อตัวหนอนเจริญเติบโตต่อไปจะเปลี่ยนสภาพเป็นดักแด้แล้วจึงโตเป็นแมลง จากนั้นก็จะปล่อยสารละลายที่สามารถละลายเส้นใยที่เป็นรังไหมให้เปิดเป็นรูบริเวณปลายของรัง เพื่อคลานออกสู่ภายนอกได้ในธรรมชาติการผสม และวงจรของไหมดังกล่าวเพียงปีละครั้งเท่านั้น แต่ในการเพาะเลี้ยง และการผลิตต้องอาศัยหลักวิชาการทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วยอาจสามารถทำให้ถึงปีละ 3 ครั้ง (วีระศักดิ์ อุดมกิจเดชา,2542)

2.3 เส้นใยไหม

ไหมเป็นเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากสัตว์ นับเป็นเส้นใยที่ได้พบเห็นกันอย่างยาวนานที่สุด โดยส่วนใหญ่ประกอบด้วย โปรตีนประเภท Albumen และมีลักษณะพิเศษ เฉพาะที่สุด คือ ความเป็นเงามัน และความนุ่มนวล

ในกระบวนการผลิตเส้นใยทั้งหมด เส้นใยไหมเป็นสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกับผิวหนังมนุษย์ ในแง่ของส่วนประกอบทางอินทรีย์สาร และมีลักษณะของการป้องกันสิ่งที่เป็นภัยจากภายนอก เช่นเดียวกับคุณสมบัติที่แยกออกได้ชัดเจนทั้งความร้อน และความเย็นได้อย่างดีเยี่ยม มีความสามารถที่จะดูดซับความชื้นได้สูงถึง 30 เปอร์เซ็นต์ จากน้ำหนักที่แห้งโดยปราศจากความรู้สึกเปียกชื้นตามที่เป็อยู่ด้วยเหตุนี้จึงมีผลในการป้องกันผิว และไม่ขัดขวางต่อการระบายอากาศของ

ผิวสามารถด้านการทำลายโดยแมลงและการผูกมัดได้เช่นเดียวกันแต่ไวต่อแสงอาทิตย์และสารละลาย (Alkaline) หรือมีลักษณะเป็นค่างมีความหนาแน่นเป็นพิเศษทั้งในสภาพที่แห้งหรือ เปียกยืดอกได้ถึง 15 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งหมายถึงเส้นใยไหมยาว 1 เมตร สามารถยืดอกได้ถึง 15 เซนติเมตร (6 นิ้ว) โดยไม่ขาดออกจากกัน

การปรากฏเป็นสีของรังไหมจะค่อย ๆ เปลี่ยนไป สีของเส้นใยไหมดิบ ขึ้นอยู่กับการก่อสาร เม็ดสีที่หนอนไหม ได้บริโภคเข้าไปเป็นอาหาร สารที่เป็นสี และแร่ธาตุตามธรรมชาติจะถูกจัดเข้าไป อยู่ในสารอินทรีย์แต่เมื่อเส้น ใยออกไปบางส่วนของสิ่งเหล่านี้จะหายไปหลังจากกระบวนการชะล้าง ในสารละลายสบู่เข้มข้น 1-2 เปอร์เซ็นต์ จะยังคงเหลือแต่เส้นใยไหมสีซีดขาวเหลืออยู่ ซึ่งมักจะมี น้ำหนักสูญหายไปจากไหมดิบ 30 เปอร์เซ็นต์ การสูญเสียน้ำหนักไปมากเช่นนี้ย่อมหมายถึง การสูญเสียต้นทุนจำนวนมากเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนี้บางครั้งผู้ผลิตจะพยายามที่จะชดเชยโดยการเพิ่ม น้ำหนัก เส้นใยด้วยสารแร่โลหะหรือฟิรเม็กซ์จะเกิดขึ้นในช่วยของกระบวนการย้อมสี ใช้กลวิธีพลิก แผลงมาใช้เพื่อให้น้ำหนักเพิ่มขึ้นได้สูงไปถึง 4 เท่าของไหมดิบดั้งเดิมการเพิ่มน้ำหนักให้แก่เส้นใย ไหมด้วยวิธีการอื่น ไม่สร้างสรรค์เช่นนี้จะก่อให้เกิดการหักของเส้นใยเร็วขึ้นกว่าเดิมหรือเกิดการ เสื่อมสภาพเมื่อเกิดกระบวนการรวมตัวกับออกซิเจน

รายการต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นกระบวนการในการประยุกต์ใช้ไหมดิบ

ไหมไม่ได้ฟอกสี (Unbleached Silk) ไหมจะกระด้างหรือไหมแข็ง (Hard Silk) หรือไหม เส้นใยไม้ (Best Silk) เป็นไหมที่ไม่ได้ชะล้าง ไหมดิบเป็นไหมที่ไม่มีความเงามัน ซึ่งยังคงมีเส้นใย ไม้บางส่วนอยู่ อาจจะมีลักษณะเป็นสีเหลืองหรือสีขาว

ไหมนุ่ม (Supple Silk) ไหมที่มีผิวด้านเป็นไหมที่ได้ทำการชะล้างเอาเส้นใยออกไปแล้ว ครั้งหนึ่ง (บางครั้งจะเรียกว่า Dumicuite) ไหมที่ถูกทำให้นุ่มจะมีน้ำหนักหายไป ๖-๑๒ เปอร์เซ็นต์

ไหมที่ได้ทำการเอาเส้นใยไม้ออกแล้ว (Silk with Bats Removed) ไหมเงามันบางครั้งถูก เรียกว่า ไหม “Cutie” เป็นไหมที่ถูกชะล้างเอาเส้นใยไม้ออกหมดแล้ว เป็นไหมที่อ่อนนุ่มมาก ซึ่ง ชนิดของไหมจีน และไหมญี่ปุ่นน้ำหนักจะหายไป 18-22 เปอร์เซ็นต์ หรือถ้าเป็นชนิดไหมยุโรป น้ำหนักจะหายไป 25-30 เปอร์เซ็นต์

การฟอกไหมด้วยกรดอ่อน (Silk Treated with Weak Acid) บางครั้งเกี่ยวโยงไปถึงไหม “Aviverte” เมื่อมีการฟอกด้วยสารละลายของกรดอ่อน และมีลักษณะเป็นคลื่นจากการสัมผัส

2.4 จากเส้นใยสู่ผ้า

หลังจากแยกไหมดิบออกจากรังไหม ซึ่งกระบวนการต่อไปเป็นการปั่นให้เป็นเส้นด้ายเพื่อ ทอเป็นผืนผ้า ซึ่งไหมบางชนิดอาจจะไม่เหมาะสมกับช่างเพนท์สีผ้าไหม นอกจากนี้ยังมีวิธีการผลิต

ผ้าไหมมีหลากหลายวิธี เพื่อพยายามลดต้นทุนการผลิตบางครั้งมีความจำเป็น และมีความเป็นไปได้ ต่อการใช้ไหมดิบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ทั้งไหมที่ได้จากไหมเลี้ยง ซึ่งให้คุณสมบัติที่ดีและไหม ป่าซึ่งส่วนใหญ่คุณภาพต่ำกว่าอาจทำให้เกิดความเสียหายได้

ชนิดของผ้าไหม (Type of Silk Fabric)

ชนิดของผ้าไหมแม้จะ ได้มาจากเส้นใยไหมชนิดเดียวกัน การสาวไหม การทำเส้นด้าย และ ความยาวของเส้นใยเมื่อทอเป็นผืนผ้าแล้วมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันทำให้ทราบชนิด และคุณภาพของเส้น ใยที่ใช้ทอได้ทันที แต่มิได้มีการชั่งชั่งบ่งคับได้ให้ระบุ เช่น (อรรถราพร ไสละสูต, 2537)

Silk คือ ผ้าไหมที่ผลิตด้วยเส้นใยไหมเลี้ยง

Reeled Silk คือ ผ้าไหมที่ทำมาจากเส้นใยไหมเลี้ยงที่ยาวตั้งแต่ 300 หลาขึ้นไป

Wild Silk และ Tussah Silk คือ เส้นใยไหมป่า สีนําคาลอ่อน ใยสั้น ผลิตเป็นผ้าโดย ไม่ฟอกย้อมสีออก นิยมใช้ธรรมชาติส่วนมากทำมาจากประเทศจีน

Raw Silk คือ ผ้าไหมดิบ ทอจากเส้นใยไหมเลี้ยงไม่ฟอกเอาเซรีซินออก สีธรรมชาติ สีนวล บางทีสีเหลืองเข้ม

DuPont Silk คือ ผ้าที่ผลิตด้วยเส้นใยไหมที่ตัวหนอนสองตัวทำรังอยู่ด้วยกัน เส้นใยมี ขนาดใหญ่ไม่เรียบ เรียกสั้น ๆ ว่า DuPont

Spun Silk คือ ผ้าที่ผลิตด้วยเส้นใยไหมสั้น ๆ บางที่เป็นเศษไหมที่ดึงออกในเวลาสาวไหม บางทีก็นำมาจากรังไหมที่ตัวผีเสื้อ ไหมเจาะใยให้ขาดออกไปแล้วทำเป็นผ้าเนื้อหยาบหนาเวลาทอใช้ Reeled Silk เป็นด้ายขึ้น

2.5 สมบัติทั่วไปของเส้นใย

เส้นใยเป็นเส้นใยโปรตีนที่ได้จากธรรมชาติ และเป็นเส้นใยธรรมชาติชนิดเดียวที่เป็นเส้น ใยยาว (Filament) ต่างจากเส้นใยธรรมชาติอื่น เช่น ฝ้าย ขนสัตว์ ลินิน ที่ล้วนเป็นเส้นใยสั้น (Staple Fiber) รังไหมจะประกอบด้วยเส้นไหมดิบที่เรียกว่าเส้นไหม ไฟโบรอิน (Fibroin) สองเส้นร้อยละ 75 โดยน้ำหนักที่เกาะติดกันและเคลือบด้วยกาวไหม หรือเรียกว่า Seri in ร้อยละ 25 โดยน้ำหนัก นอกจากนี้ในเส้นไหมจะมีไขมันและน้ำมันอยู่ประมาณ 0.5-1เปอร์เซ็นต์ และสารธรรมชาติ ประมาณ 1-1.4 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณของกาวไหมจะขึ้นกับพันธุ์ไหม เช่น ไหมเลี้ยงพันธุ์ Bombyx Mori หรือ Mulberry Silk จะมีกาวไหม 20-30 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ไหมป่าพันธุ์ Tussah จะมีกาว ใยไหม 5-15 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นเมื่อจะทำการสาวเส้นไหมจากรังไหมจะต้องนำรังไหมไปต้มเพื่อให้ รังไหมอ่อนนุ่มสม่ำเสมอจนตลอดทั้งรัง และกาวไหมบางส่วนจะละลายไปทำให้สาวหาเงื่อนได้ ง่ายและไม่ขาดบ่อยเพราะเส้นใยคลายตัวออกอย่างเป็นระเบียบส่งผลให้สามารถสาวไหมออกจาก

รังได้ง่าย มีปริมาณเศษไหมชั้นนอก เศษไหมชั้นใน และรังไหมที่สาวไม่ออกเหลือน้อยที่สุดรังไหมของหนอนไหมแต่ละรังจะสามารถสาวเป็นเส้นใย ซึ่งมีความยาวต่อเนื่องได้ประมาณ 1500 ฟุต หรือ 500 หลา (Bombyx Mori) เป็นพันธุ์ของหนอนไหมที่มีคุณภาพดีที่สุดนิยมใช้อย่างกว้างขวางและพบในเขตตะวันออกไกล) สำหรับเส้นใยที่ขาดไม่มีความยาวต่อเนื่องหรือ ที่เป็นส่วนด้านในของรังที่มีความยาวไม่มากนักจะนำไปปั่นเป็นเส้นด้ายเรียกว่า ไหมปั่น (Spun Silk)

2.6 การทดสอบผ้าไหม

การทดสอบ มีความหมายครอบคลุมตั้งแต่ การตรวจเพื่อรู้ชนิดว่าเป็นเส้นใยประเภทใด การตรวจเพื่อทราบคุณสมบัติของเส้นใย ความต้านแรงดึง ความแน่นจำเพาะ การตรวจเพื่อทราบคุณสมบัติของเส้นใยเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในงานอุตสาหกรรม เป็นการตรวจเพื่อทำผ้าให้ใช้ได้ตามความประสงค์ และรวมถึงการตรวจตามหลักวิชาเคมี เพื่อทราบส่วนประกอบของเส้นใย และส่วนผสมของเส้นใยหลาย ๆ ชนิด ในผ้าผืนเดียวกันสำหรับผู้บริโภคและ การนำไปใช้ในงานต่าง ๆ (อรรถราพร ไสละสูต. 2539)

2.6.1 การทดสอบโดยการเผาไหม้

ผ้าไหมที่ใช้สำหรับเพนท์สีต้องเป็นผ้าไหม 100 เปอร์เซ็นต์ หรือผ้าไหมที่มีส่วนผสมของไหม และขนสัตว์หรือ ผ้าที่ไม่สามารถจัดเป็นพวกได้อย่างถูกต้อง ถ้าไม่แน่ใจว่าผ้านั้นเป็นผ้าไหม 100 เปอร์เซ็นต์ ก็สามารถทดสอบได้โดยการเผาไหม้ว่าใช่หรือไม่โดยลักษณะเฉพาะของกลิ่น และส่วนที่เหลือตกค้างแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นผ้าชนิดใดหรือ ถ้าสงสัยว่าผ้านั้นจะทอด้วยใยสองชนิดผสมกันให้แกะเส้นด้ายขึ้น และเส้นด้ายพุ่งแยกออกแล้วม้วนเข้าเกลียวจากนั้นติดไฟทำให้ลูกไหมในงานแก้ว

เส้นใยจากสัตว์จะไหม้อย่างช้า ๆ และมีกลิ่นที่ชัดเจน กลิ่นของผ้าขนสัตว์เหมือนเส้นผมหรือขนลูกนก ขนลูกไก่ และเหลือไว้เป็นสีดำ ๆ เป็นโพรง เป็นลูกทรงกลมเล็ก ๆ ไม่สม่ำเสมอ แดกเป็นเศษเล็กเศษน้อยอย่างง่ายคายคล้ายกับเม็ดกรวด และผงผ้าไหมมีกลิ่นไม่รุนแรงมากเท่าขนสัตว์ การตรวจสอบส่วนสำคัญที่ไหม้จนเกรียมหรือ การเผาไหม้ถ้าไม่มีปริมาณกำมะถันเหมือนผ้าขนสัตว์

เส้นใยจากพืช เช่น ฝ้าย และลินิน จะลุกไหม้เร็วมากด้วยเปลวที่เคลื่อนที่อยู่เสมอ การเผาไหม้ผ้าลินิน กล้วยา ป่าน ปอ ปอกระเจา ป่านรามิ และเรยอน มีลักษณะเฉพาะที่เหมือนกับฝ้ายกลิ่นจะเหมือนกับการเผากระดาษที่เหลืออยู่เป็นเถ้าของส่วนที่เหลือตกค้าง (Tuck man, D. & Janas, J. 1992)

2.6.2 การทดสอบด้วยการหยดสีบนผ้าไหม

ในที่นี้จะให้เห็นตัวอย่าง เพื่อจะได้ดูว่าสีสามารถทำให้เกิดผลต่อผ้าแต่ละชนิดในรูปแบบที่แตกต่างกัน เพียงหยดสีให้เป็นหยด ๆ ลงบนผ้าแต่ละผืน จะเห็นได้ว่าสีแพร่กระจายออกได้อย่างเหมาะสมไปตามความหนาของวัสดุและองค์ประกอบของผ้าทอ

การหยดสีบนผ้า จะเห็นได้ว่าสีกระจายไปตามขวางเป็นบริเวณกว้างบนผ้าที่หนากว่า และวัสดุที่มีคุณภาพไม่ดี สีเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับช่างเพนท์สีผ้าไหม เพราะความหนาของผ้าไหมนั้นจำเป็นต้องใส่ใจ เมื่อสามารถคำนวณได้ว่าใช้ปริมาณสีเท่าไรต่อการใช้ ด้วยเหตุผลนี้เป็นผลดีต่อการเตรียมสีไว้ให้มากที่สุดดีกว่าเตรียมสีไว้เพียงน้อยนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเพนท์สีในบริเวณกว้างซึ่งเป็นอุปสรรคต่อสิ่งๆที่เหมือนกันของระดับความอ่อน - เข้มของสี ๆ หนึ่ง (Hahn, S. 1991)

3. ผ้าไหมในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย มีการค้นพบเส้นใยไหมมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สำหรับเรื่องการทอผ้าไหมนั้นยังไม่มีที่ยืนยันว่าเริ่มทอผ้าไหมตั้งแต่เมื่อใด แต่สันนิษฐานว่าในประเทศไทยเริ่มมีการใช้ผ้าไหมที่ผลิตขึ้นทั้งในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย และใช้กันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

3.1 การผลิตเส้นใยไหมในประเทศไทย

การผลิตเส้นใยไหมซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้ในการผลิตผ้าไหมในประเทศไทยรัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญอย่างจริงจังมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา โดยเฉพาะการผลิตและการเลี้ยงไหมในภาคอีสาน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตไหมที่สำคัญที่สุดของประเทศ มีการส่งเสริมการบำรุงพันธุ์ และการให้ความรู้ในการเลี้ยงไหมให้ถูกวิธี การผลิตเส้นไหมในประเทศไทยมีการทำอยู่ 2 ระดับ ดังนี้ (วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2530)

- ระดับชาวบ้าน มีการผลิตเส้นไหม โดยทำการสาวไหมจากรังไหมพันธุ์พื้นเมืองที่เพาะเลี้ยงไว้ เส้นไหมที่ได้จะมีสีเหลือง ไม่เรียบ มีปมปม เนื่องจากพันธุ์ไหมพื้นเมืองจะให้เส้นใยที่สั้นกว่าพันธุ์ลูกผสม 3 - 4 เท่า ฉะนั้นในระหว่างที่สาวไหมจึงต้องมีการต่อเส้นใยเสมอ ๆ ทำให้เส้นไหมที่ได้ มีปมเป็นช่วง ๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไหมสาวมือที่เครื่องจักรไม่สามารถทำได้

- ระดับโรงงาน การผลิตเส้นไหมในโรงงานนี้จะทำการสาวไหมจากรังไหมลูกผสม ซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และเครื่องมือที่ซับซ้อนมากกว่าการสาวไหมระดับชาวบ้าน เส้นไหมที่ได้จะมีความยาว เหนียว เรียบ และสม่ำเสมอ จึงเหมาะที่จะใช้เป็นไหมยืนในขั้นตอนการทอผ้าโรงงานสาวไหม

ในประเทศไทยที่สำคัญ ๆ ได้แก่ บริษัท จุลไหมไทย จำกัด บริษัท ชยาธุรกิจและการเกษตร บริษัท บุญมา จำกัด ศูนย์กองการไหมโคราช เป็นต้น

3.2 การผลิตผ้าไหม

การผลิตผ้าไหมมีแหล่งผลิตที่สำคัญ 2 แหล่งดังนี้ (วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2530)

3.2.1 การผลิตผ้าไหมจากอุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นการผลิตในครัวเรือนตามท้องถิ่นต่าง ๆ ลักษณะหรือลวดลายของผ้าไหมจะขึ้นอยู่กับแหล่งผลิต ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำของแต่ละท้องถิ่น ในการผลิตผ้าไหมพื้นเมืองส่วนมากเป็นลักษณะหัตถกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่มักทำเป็นอาชีพเสริมคั้งนั้น การผลิตจึงไม่ต้องใช้เครื่องทุ่นแรงที่มีการลงทุนสูง แต่อาศัยความชำนาญที่สืบทอดกันมาปริมาณการผลิตจึงไม่แน่นอน ลักษณะการจำหน่ายจึงต้องผ่านพ่อค้าคนกลางเป็น ส่วนใหญ่

3.2.2 การผลิตผ้าไหมจากโรงงานอุตสาหกรรม จะผลิตเป็นจำนวนมากในรูปของ Mass Product โดยทำเป็นแบบเดียวกันเป็นจำนวนมากเท่าที่ต้องการมีสีสันทัดต่างกันไป ถ้าต้องการให้มีลวดลายก็ใช้เทคนิคการพิมพ์ลวดลายลงบนผืนผ้าภายหลังการทอก็ได้

3.3 กรรมวิธีการทอหรือเทคนิคการทอผ้าประเภทต่าง ๆ

การทอผ้าด้วยกรรมวิธีที่ต่างกันทำให้เกิดลวดลายที่ไม่เหมือนกัน ลวดลายที่เกิดบนผืนผ้าโดยทั่วไปเกิดขึ้นจากการทอผ้า 3 วิธีหลัก ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2544)

3.3.1 วิธีการมัดย้อมก่อนการทอ

ผ้าที่ได้จากกรรมวิธีนี้ คือ ผ้ามัดหมี่ พบว่ามีการทอผ้าด้วยกรรมวิธีนี้มากในหลายประเทศ เช่น เขมร อินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย และแอฟริกา เรียกเทคนิคนี้ว่า IKAT การทอผ้ามัดหมี่คือการทอผ้าที่มัดเส้นด้าย ไม่ว่าจะเป็นเส้นไหมหรือ เส้นด้ายเพื่อสร้างลวดลายก่อนการย้อม ซึ่งผู้ทอจะต้องออกแบบลวดลายผ้าไว้ก่อนถ้าต้องการหลายสีก็ต้องมัดและย้อมหลายครั้ง จนกว่าจะได้สีครบตามต้องการแล้ว จึงนำไปทอด้วยเทคนิคการจัดสานธรรมดาแล้วลวดลายบนผ้าจะเกิดตามรอยที่มัด ย้อมการมัดหมี่มี 3 ลักษณะ คือ การมัดด้ายเส้นพุ่ง การมัดด้ายเส้นยืน การมัดด้ายทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน สำหรับประเทศไทยซึ่งนิยมทำกันมานานแล้วในภาคอีสานและภาคกลางบางจังหวัดในกลุ่มเชื้อสายลาวครั้งจะมัดหมี่เส้นพุ่ง ในขณะที่กลุ่มเชื้อสายกะเหรี่ยงจะใช้วิธีมัดหมี่เส้นยืน

3.3.2 วิธีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษระหว่างการทอ

การทอผ้าด้วยวิธีนี้ใช้เส้นด้ายที่ย้อมสำเร็จสีต่าง ๆ นำมาทอเกิดเป็นลวดลาย เช่น ผ้าจืด ผ้าจก ผ้าแพรวา และผ้ายกดอก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

จิด เป็นกรรมวิธีการทำลวดลายผ้า โดยวิธีเพิ่มเส้นด้ายพุ่งพิเศษ เพื่อให้เกิดลวดลายยกตัวนูนกว่าสีพื้น หรือมีสีแตกต่างจากสีพื้น โดยใช้ไม้เขี่ยหรือ สะกิดเพื่อช้อนเส้นด้ายยืนขึ้นแล้วสอดเส้นด้ายพุ่งไปตามแนวเส้นใยที่ถูกจัดช้อนขึ้น จึงหว่ากระสอดเส้นด้ายพุ่งจึงทำให้เกิดเป็นลวดลายรูปแบบต่าง ๆ เส้นด้ายพุ่งที่เพิ่มพิเศษจะใช้สีเดียวกันเท่านั้น

จก เป็นเทคนิคการทอผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายคล้ายกับการปักผ้า โดยเพิ่มเส้นด้ายพุ่งพิเศษสอดขึ้นลงโดยใช้ขนมัน หรือ ไม้ หรือนิ้วมือสอดนับด้ายเส้นยืนแล้วยกขึ้น สอดด้ายเส้นพุ่งพิเศษเข้าไป ทำให้เกิดเป็นลวดลายเฉพาะจุดหรือเป็นช่วง ๆ สามารถทำสนับสีลวดลายได้หลากสีซึ่งต่างจากจิดตรงที่จิดจะใช้ด้ายเส้นพุ่งพิเศษสีเดียวพุ่งตลอด หน้ากว้างของผืนผ้าจากการทอจกใช้หลายสี โดยบรรจุอยู่ในกระสวยหลายอันตามจำนวนสีที่เพิ่มขึ้น

แพรวา เป็นเทคนิคการทอผ้าไหม ซึ่งทอด้วยไหมแท้ทั้งด้ายพุ่งและด้ายยืนให้เกิดเป็นลวดลายโดยการผสมผสานระหว่างลายจิด และลายจก การทอแพรวาจะทอ โดยมีลายคั่นกลางระหว่างดอกตามขวางไปเรื่อย ๆ จนถึงเชิงผ้า จากนั้นจึงเป็นเชิงผ้าซึ่งจะเป็นลายอีกประเภทหนึ่งอยู่ที่ปลายสุดของผ้าเพื่อเป็นการจบลาย

ยกดอก เป็นกรรมวิธีการทอผ้าให้เกิดเป็นลวดลาย คล้ายกับการทอจิด โดยการยกตะกอแยกด้ายเส้นยืน โดยใช้ด้ายเส้นพุ่งตั้งแต่หนึ่งเส้น หรือมากกว่าเข้าไปทำให้เกิดเป็นลวดลายต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะใช้คันทอง คันทองเพื่อให้ต่างจากผ้าอื่น ๆ การเว้นเส้นยืนถี่ห่างไม่เท่ากัน จะทำให้เกิดลวดลายทำนองเดียวกันกับการทำลวดลายบนเครื่องจักรสาน การทอยกนี้ใช้ตะกอตั้งแต่ 2.8 อันแล้วแต่ความซับซ้อนของลวดลาย การทอผ้ายกใช้เวลาทำให้มีราคาแพง ดังนั้นการทอยกถือเป็นการเพิ่มลวดลายในเนื้อผ้าเข้าไปเป็นพิเศษถ้าแกะลายออกทั้งหมดก็ไม่ทำให้เนื้อผ้าเสีย จึงเรียกกรรมวิธีการยกว่า Supplementary

3.3.3 การตีเกลียวเส้นไหมหลายเส้นให้เป็นเส้นเดียว

กรรมวิธีการทอแบบนี้เป็นการทอผ้า ผ้าม่วงหางกระรอกหรือ ที่เรียกในภาษาอีสานว่า ผ้ามะโม หรือ ไหมควบ หรือผ้ากระเนียว ในภาษาเขมร มีการทอมากในจังหวัดที่มีกลุ่มชนเชื้อสายเขมรอยู่มาก เช่น จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ การทอผ้าที่นำเส้นไหมสองเส้นมาพันกัน จะเกิดการเหลือบสี มีความสวยงาม สีที่เป็นสีหลักในการควบ คือสีเหลืองนำมาควบกับสีต่าง ๆ เช่น สีเขียว สีแดง สีฟ้า สีน้ำเงิน สีส้ม จะไม่นิยมนำเส้นไหมสีไปควบกับสีขาว

3.4 ลวดลายบนผ้าทอ

ลวดลายบนผ้าทอ หมายถึง ลวดลายที่ปรากฏผ้าทอของไทยส่วนใหญ่ มักเป็นลวดลายที่จดจำ หรือ ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ อีกทั้งยังเป็นลวดลายที่เกี่ยวข้อง และพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลาแล้วจดจำสืบต่อกันมา ลวดลายเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นหนึ่ง ไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยการถอดเขียนแบบอย่างไว้ทั้งลวดลาย และกรรมวิธีในการทอผ้า ดังนั้น ลวดลายของผ้าทอจึงเกิดจากฝีมือ และภูมิปัญญาของผู้ทออย่างแท้จริง ลวดลายของผ้าทอของไทยสามารถสรุปได้ 2 กลุ่ม คือ

3.4.1 กลุ่มลายเรขาคณิต เช่น ลายสี่เหลี่ยม ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลายสามเหลี่ยม และลายเส้นตรง เป็นต้น

3.4.2 กลุ่มลายธรรมชาติ สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มลายสัตว์ ได้แก่ ลายช้าง ลายม้า ลายนาค ลายหงษ์ ลายนกยูง ลายรังผึ้ง ลายเกี๋ยงเต่า เป็นต้น

กลุ่มลายพันธุ์ไม้ ได้แก่ ลายต้นสน ลายดอกมะลิ ลายดอกพิกุล ลายดอกกล้วย ลายผักแว่น ลายดอกแก้ว เป็นต้น

กลุ่มลายสิ่งของเครื่องใช้ ได้แก่ ลายโคม ลายเชิงเทียน ลายปราสาทหรือ ลายธรรมาสน์ เป็นต้น

กลุ่มลายเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ลายน้ำไหล ลายพระพุทธรูป ลายพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือแปดขอ เป็นต้น

3.5 ประเภทของผ้าไหม

3.5.1 แบ่งตามเทคนิคและวิธีการทอ (ศูนย์ ณ อุบล : 2536) เรียกชื่อตามวิธีการผลิต จำแนกได้ 6 ชนิด ดังนี้

ผ้าพื้น หมายถึง ผ้าที่ทอเป็นสีเดียวกันตลอดผืน ไม่มีลวดลายใดๆ บนพื้นผ้าทอด้วยพืม 2 ตะกอ หรือ 3 ตะกอ เป็นการขัดกันธรรมดากระหว่างเส้นไหมด้วยกัน

ผ้าเหยียบ เป็นผ้าที่มีกรรมวิธีการทอยากกว่าผ้าพื้น บางท้องถิ่นเรียกว่าผ้าลายลูกแก้ว เนื้อผ้าที่ได้จากการทอผ้าประเภทนี้จะมีความหนา บางพื้นที่นิยมทอเป็นผ้าห่ม พืมที่ใช้ทอจะเป็นพืม 4 ตะกอ หรือ 6 ตะกอ

ผ้าจิด เป็นการทอให้เกิดลวดลายโดย การสะกิดด้านเส้นยืนขึ้นเป็นระยะตามต้องการสอดด้ายพุ่ง แล้วกระแทกด้วยพืมให้แน่น ลายจิดจะเป็นลวดลายเกี่ยวกับสัตว์ พืช สิ่งของ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ

ผ้ายก เป็นการทอโดยการยกดอกให้เป็นลวดลาย

ผ้าจก จก หมายถึงการถัก การควัก

ผ้ามัดหมี่ เป็นการมัดลวดลายบนเส้นด้าย แล้วย้อมสีก่อนการทอ

3.6 การแบ่งตามมาตรฐานผ้าไหม

คณะกรรมการส่งเสริมสินค้าไหมไทยได้กำหนดมาตรฐาน โดยแบ่งผ้าไหมเป็น 6 ชนิด คือ (สมหญิง ชูประยูร และคณะ : www.doae.go.th)

3.6.1 ผ้าไหมไทยชนิดบางมาก (Light Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดบางมาก ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 40 เคนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 34 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 85 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 59 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 95 กรัม หรือในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 50 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 80 กรัม

3.6.2 ผ้าไหมไทยชนิดบาง (Medium Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดบาง ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 80 เคนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 88 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 85 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 143 กรัม หรือในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 80 กรัม ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 120 กรัม

3.6.3 ผ้าไหมไทยชนิดหนา (Heavy Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดหนา ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 80 เคนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 88 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 143 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 189 กรัม หรือในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 120 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 180-190 กรัม

3.6.4 ผ้าไหมไทยชนิดหนามาก (Extra Heavy Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดหนามาก ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 80 เคนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 80 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 179 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 275 กรัม หรือในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 150 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 230 กรัม

3.6.5 ผ้าไหมไทยชนิดหนาพิเศษ (Drapery Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดหนาพิเศษ ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 120 เคนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 24 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 60 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 179 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 275 กรัม หรือในพื้นที่หนึ่งตารางเมตร

3.6.6 ผ้าไหมไทยชนิดหนามากพิเศษ (Upholstery Weight)

ผ้าไหมไทยชนิดหนามากพิเศษ ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 160 เดนเยอร์ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 8 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร หรือจำนวน 20 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว และในพื้นที่หนึ่งตารางเมตรจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 239 กรัมขึ้นไป หรือในพื้นที่หนึ่งตารางฟุตจะต้องมีน้ำหนักตั้งแต่ 200 กรัมขึ้นไป (มหาวิทยาลัยศิลปากร.2544)

3.7 เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย

ไหมไทย เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์สำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยมาเป็นเวลาช้านาน ด้วยพระมหากษัตริย์คุณสมเด็จฯ พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเล็งเห็นคุณค่าของไหมไทย พระองค์ทรงส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทั่วทุกภาค ได้มีจิตสำนึกร่วมกันอนุรักษ์ไหมไทยให้คงอยู่คู่แผ่นดินไทยตลอดไป แต่เนื่องด้วยปัจจุบันผู้ประกอบการบางรายผลิตผ้าไหมด้วยคุณภาพ หรือมีการใช้วัสดุอื่นที่ไม่ใช่ไหม แต่แอบอ้างใช้คำว่า ไหมไทย (Thai Silk) เป็นสัญลักษณ์เพื่อการค้าส่งผลให้ผู้บริโภคไม่มั่นใจในคุณภาพของเส้นไหมไทยอีกต่อไป

พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้มี “การคุ้มครองไหมไทย” กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จึงสนองพระราชดำริของพระองค์โดยจัดสัมมนาหาบทสรุปในการคุ้มครองไหมไทย เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2546 ณ โรงแรมมารวยการ์เด็น กรุงเทพฯ ในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม 2547 รัฐบาลได้จัดทำโครงการคุ้มครองไหมไทย โดยได้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองเพื่อใช้กับสินค้าผ้าไหมไทย จำนวน 4 เครื่องหมาย มีอายุ 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2547-15 กุมภาพันธ์ 2557 และสามารถขอต่ออายุการจดทะเบียนได้ก่อนครบกำหนด 90 วัน

เครื่องหมายทั้ง 4 ชนิด จะเป็นการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย และประกันคุณภาพของผ้าไหมชนิดนั้น ๆ ว่ามีการผลิตตรงตามคุณลักษณะที่กำหนดครบถ้วน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและช่างต่างประเทศโดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ให้การรับรองคุณภาพ และอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรอง จนกว่าจะมีการจัดตั้งสถาบันไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ แล้วเสร็จ พร้อมให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ดังกล่าว แทนสำนักส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติในอนาคต

สำหรับเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ไหมไทย 4 ชนิด ได้แก่

1. ผ้าไหมไทยชนิด Royal Thai Silk
2. ผ้าไหมไทยชนิด Classic Thai Silk

3. ผ้าไหมไทยชนิด Thai Silk

4. ผ้าไหมไทยชนิด Thai Silk Blend

เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ยังได้รับการไปยื่นขอจดทะเบียนในอีก 16 ประเทศ ที่เป็นตลาดสินค้าสำคัญและเป็นศูนย์กลางศิลปะสมัยใหม่ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี สเปน เดนมาร์ก สวีเดน นอร์เวย์ เบนลักซ์ จีน ฮองกง มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และอินเดีย

Royal Thai Silk

เป็นเครื่องหมายรับรองให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยที่มีเส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน และอาจมีการตกแต่งด้วยเส้นเงินหรือเส้นทองได้ไม่เกินร้อยละ 20 โดยพื้นที่ในหน่วยตารางหลา สำหรับพันธุ์ไหมไทยพื้นบ้าน หมายถึงพันธุ์ไหมดั้งเดิมของไทยที่มีการอนุรักษ์สืบต่อกันมา รวมทั้งพันธุ์ไหมดั้งเดิมที่มีการปรับปรุงให้มีคุณสมบัติที่ดีขึ้น โดยเป็นการพัฒนาพันธุ์ในประเทศไทยที่ใช้เฉพาะพันธุ์ไหมไทยดั้งเดิมเน้นเชื้อพันธุ์เท่านั้น

วิธีการผลิต ต้องสาวด้วยมือ และใช้อุปกรณ์อย่างง่าย ไม่มีกลไกที่ยุ่งยากซับซ้อน เส้นไหมที่สาวได้มีขนาดตามทักษะของผู้สาวที่ไม่แน่นอน มีการแบ่งชั้นชนิดของเส้นไหมไว้ในขั้นตอนการสาวอัตราการผลิตไม่สูง เมื่อเทียบกับการสาวด้วยเครื่องจักร ทอมือด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้าน

แหล่งผลิต ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Classic Thai Silk

เป็นเครื่องหมายรับรอง ที่ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยที่ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นเส้นพุ่งหรือเส้นยืน และมีการใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นส่วนผสมหรือใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน โดยอาจมีการตกแต่งด้วยเส้นเงิน หรือเส้นทอง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 โดยพื้นที่หน่วยตารางหลา สำหรับพันธุ์ไหมไทยปรับปรุง หมายถึงพันธุ์ไหมใหม่ที่พัฒนา หรือปรับปรุงขึ้นในประเทศไทย โดยมีเชื้อพันธุ์ทั้งหมด หรือบางส่วนมาจากพันธุ์ไหมที่มีใช้พันธุ์ไทย

วิธีการผลิต ต้องสาวด้วยมือ ต้องสาวด้วยมือ ทอมือด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้าน

แหล่งผลิต ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk

เป็นเครื่องหมายรับรองที่ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยที่มีเส้นไหมแท้ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน โดยเส้นไหมที่ใช้อาจเป็นทั้งชนิดที่มีถิ่นกำเนิดในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่ที่ใช้เส้นไหมที่มีถิ่นกำเนิดนอกราชอาณาจักรต้องมีเอกสารกำกับการนำเข้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย

และอาจมีการตกแต่งด้วยเส้นเงินหรือ เส้นทองในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 โดยพื้นที่ในหน่วยตาราง หลา

วิธีการผลิต ไม่กำหนดวิธีการสาวและวิธีการทอ
แหล่งผลิต ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk Blend

เป็นเครื่องหมายรับรอง ที่ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยที่มีเส้นไหมแท้ เป็นส่วนประกอบหลัก มีเส้นใยชนิดอื่นเป็นส่วนประกอบรอง ซึ่งจะต้องระบุส่วนประกอบของเส้นไหมแท้ และเส้นใยชนิดอื่นเป็นร้อยละ ให้ชัดเจน และอาจมีการตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

วิธีการผลิต ไม่กำหนดวิธีการผลิต
แหล่งผลิต ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

การคุ้มครองไหมไทย ด้วยการให้เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย เพื่อต้องการพัฒนาไหมไทยให้มีคุณภาพ และเพื่อต้องการการกระจายสินค้าคือ ผลิตภัณฑ์ไหมไทย ให้กว้างไกล และรวดเร็ว คุณค่า และมูลค่าเพิ่มที่เกิดกับสินค้า คือ ภูมิปัญญาและจิตวิญญาณของบรรพบุรุษไทย สมควรที่ชาวไทยทั้งมวลควรภาคภูมิใจและอนุรักษ์ไว้ให้เยาวชนไทยตราบนานเท่านาน (วิโรจน์ แก้วเรืองและสุทธิศักดิ์ พิมพ์สาส์, 2551)

4. ผ้าไหมสุรินทร์

การทอผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ เป็นมรดกตกทอดกันมาอย่างชัดเจนมาก ผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์นับว่าเป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้ว การทอผ้าของจังหวัดสุรินทร์ ยังเชื่อมโยงประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างมากมายที่ส่งผลไปยังกรรมวิธีการทอ ลวดลายของผ้าไหม รวมทั้งรูปแบบการใช้งานของผ้าไหมอีกด้วย

ประวัติ สมเป็น ได้กล่าวถึงผ้าไหมสุรินทร์ดังนี้ ผ้าทอของสุรินทร์ มีประวัติความเป็นมา ยาวนาน และยังคงรักษารูปแบบ ลวดลายสีสันทันที่แปลกตา ความประณีต และเทคนิคการทอแบบโบราณไว้ได้จนถึงทุกวันนี้ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ไปบ้างตามกระแสความต้องการของตลาดที่กำหนดให้ผลิตสินค้ามาตรฐานเหมือน ๆ กัน เป็นจำนวนมากก็ตาม ชาวสุรินทร์ส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ยังคงผลิตผ้าไหมที่มีเทคนิคการผลิตเฉพาะตัว ซึ่งบรรพบุรุษได้สืบทอดหลักการ และกรรมวิธีการผลิต เช่น การเลี้ยงไหม การมัดหมี่ การย้อมสี และการทอ ทั้งยังมีการคิดค้นพัฒนากรรมวิธีการผลิต เพื่อให้ได้ผ้าไหมที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

กลุ่มชนแต่ละตระกูลภาษาในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะการทอผ้าแตกต่างกันทั้งในด้าน เทคนิคการทอ ลวดลาย การให้สี การย้อมสี และวัตถุดิบที่ใช้ ลักษณะผ้าทอของกลุ่มคนไทยเชื้อสาย

เขมร มีเอกลักษณ์เด่นชัด แตกต่างจากผ้าทอชาวอีสานทั่วไป ผ้ามัดหมี่ของกลุ่มคนไทยเชื้อสายเขมร คือ ผ้าปูม เป็นผ้าทอเส้นพุ่งแบบสามตะกอมีลวดลายเด่นชัด เดิมใช้เป็นผ้าสำหรับชนชั้นสูงในราชสำนักนิยมทอขนาดยาวประมาณ 4 เมตร กว้าง 1 เมตร มีลวดลาย 3 แถวที่เชิงผ้าที่ 2 ข้าง

นอกจากนี้ยังมีผ้ายกดอกที่เรียกว่า ลายลูกแก้ว ทอแบบสามตะกอ หกตะกอ และแปดตะกอนิยมนำมาทำเป็นผ้าสไบ ผ้าห่ม ผ้าคลุมไหล่ มีลวดลายเป็นรูปสัตว์ และรูปนครวัด ต้นแบบของผ้าชนิดนี้มาจากแบบผ้าของเขมร ซึ่งทอเป็นภาพพุทธประวัติ และภาพฉากบนสวรรค์

กลุ่มชนชาวเขมร ในจังหวัดสุรินทร์นิยมย้อมเส้นผ้าด้วยสีธรรมชาติ โดยใช้กรรมวิธีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงมีลักษณะ โดคเด่น สวยงามแปลกตา สีที่ใช้ย้อมไหมเป็นสีธรรมชาติได้จากพืชและสัตว์ เช่น สีแดงได้จากครั่งหรือ จี๋ครั่ง สีเหลืองได้จากแก่น หรือแกแล สีครามได้จากรากและใบของต้นคราม สีดำได้จากผลมะเกลือ สีเขียวได้จากเปลือกประ โทคหรือ กระจูด (ประวัติ สมเป็น, 2548)

เครื่องจิต ศรีบุญเกิดและคณะ กล่าวถึงลักษณะเด่นของผ้าไหมสุรินทร์ดังนี้

1. มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ โดยได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากกัมพูชา และลวดลายที่บรรจงประดิษฐ์ขึ้นล้วนมีที่มาและมีความหมายอันเป็นมงคล

2. นิยมใช้ไหมน้อยในการทอ ซึ่งไหมน้อยคือไหมที่สาวมาจากเส้นใยภายในรังไหมมีลักษณะนุ่ม เรียบ เงามาม

3. นิยมใช้สีธรรมชาติในการทอ ทำให้มีสีไม่ฉูดฉาด มีสีสันที่มีลักษณะเฉพาะ คือ สีจะออกโทนสีขรึม เช่น น้ำตาล แดง เขียว ดำ เหลือง อีกทั้งยังมีกลิ่นหอมจากเปลือกไม้

4. ฝีมือการทอ จะทอแน่นมีความละเอียดอ่อนในการทอและประณีต รู้จักผสมผสานเข้าด้วยกัน แสดงถึงศิลปะที่สวยงามกว่าปกติ

5. แต่เดิมนั้นการทอผ้าไหมของชาวบ้านทำเพื่อไว้ใช้เอง และสวมใส่ในงานทำบุญและงานพิธีต่าง ๆ

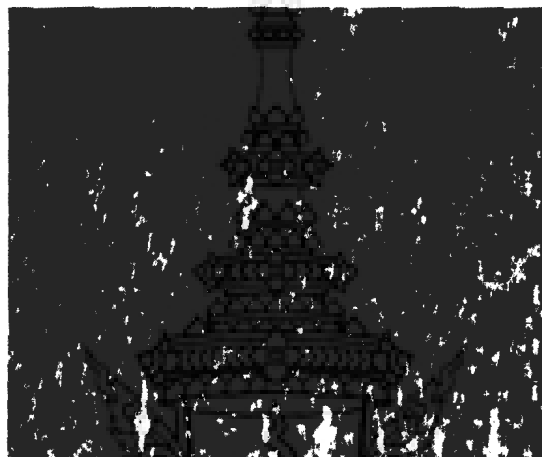
การทอจะทำหลังจากสิ้นสุดฤดูกาลทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลัก มิได้มีการทอเพื่อจำหน่ายแต่อย่างใด จนมีคำกล่าวทั่วไปว่า “พอหมดหน้านา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก” (เครื่องจิต ศรีบุญเกิด และคณะ. 2539)

4.1 ลวดลายของผ้าไหมสุรินทร์

ผ้าไหมสุรินทร์เป็นศิลปกรรมสิ่งทอที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยเฉพาะในด้านความประณีตในการผลิตลวดลาย สำหรับลวดลายที่เป็นที่มาบนผ้ามัดหมี่นั้นมักจะได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากสิ่งต่อไปนี้ (กรมศิลปากร,2544)

4.1.1 ลวดลายจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- ลวดลายจากประเทศกัมพูชา เช่น ลายพระตะบอง ลายพนมเปญ ลายรันยูลเสด็จ เป็นต้น

ภาพที่ 2.4 ผ้าลายพระตะบองและลายรันยูลเสด็จ

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ลวดลายจากสถาปัตยกรรม เช่น ลายปราสาท ลายนาค ลายเรือหงส์ เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 เส้นใยเรื่อหงส์ และลายกรรมมาสน์
ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

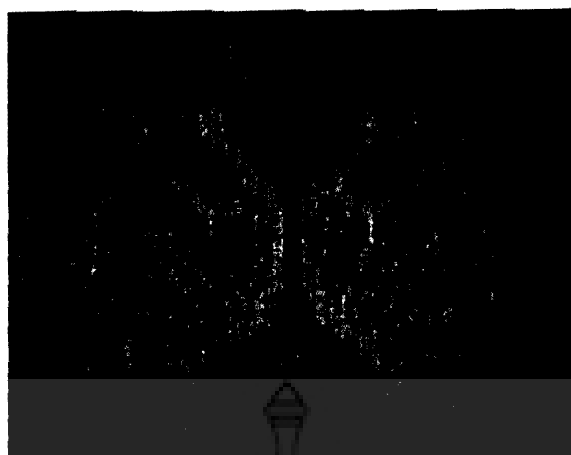
4.1.2 ลวดลายจากธรรมชาติ ได้แก่

- ลวดลายจากพืช เช่น ลายปะกาครีอบ (ดอกมะเขือ) ลายปะกามะอ่อม (ดอกผักชะแยง) ลายตะริ้วสะเน็ง (ลายขอดถั่ว) เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 เส้นใยปะกาครีอบ (ดอกมะเขือ) และลายตะริ้วสะเน็ง (ลายขอดถั่ว)
ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ลวดลายจากสัตว์ เช่น ลายช้าง ลายม้า ลายไก่ ลายนกยูง เป็นต้น

ภาพที่ 2.7 ผ้าลายนกยูงและลายโกนกระอือบ (ลายลูกกบ)

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

4.1.3 ลวดลายที่เกิดจากการทอเทคนิคพิเศษ ได้แก่ หมี่โฮว

ภาพที่ 2.8 ผ้าลายมัดหมี่โฮลและลายมัดหมี่โฮลประยุกต์

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

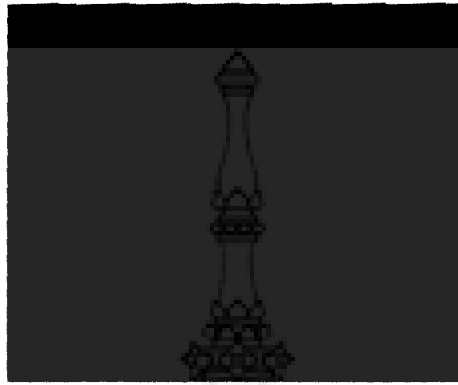
4.2 เทคนิคการทอผ้าไหมสุรินทร์

ศิลปะบนผืนผ้าไหมสุรินทร์ที่เกิดจากอิทธิพลหรือ แรงบันดาลใจจากสิ่งต่าง ๆ ผนวกกับกรรมวิธีการทอที่ซับซ้อน และความพิถีพิถันในการเก็บรายละเอียดของลวดลาย สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (กรมศิลปากร. 2544 : 250)

4.2.1 ลายทางและลายตาราง

เป็นลวดลายที่เกิดจากการย้อมสีไหมที่ใช้ทอ โดยย้อมไหมยืนและไหมพุ่งต่างสีกัน เมื่อทอแล้วจะได้ผ้าที่มีแบบลวดลายและ ความสวยงามแตกต่างกันไป ได้แก่

- ผ้าลายสระมอ มีลักษณะเป็นตารางเล็ก ๆ นิยมใช้สีดำเหลืองทอง และสีเขียวเข้ม ผ้าที่ย้อมจนได้สีทองแก่ ถือว่าเป็นผ้าลายสระมอที่สวยงามที่สุด

ภาพที่ 2.9 ผ้าลายสระมอ

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.html>

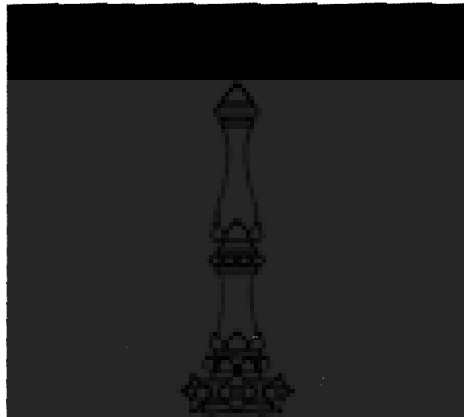
- ผ้าลายอันลูนซิม มีชื่ออีกอย่างหนึ่ง จะป็น มีลักษณะเป็นลายทางนิยมย้อมไหมเป็นเส้นพุ่งและไหมเส้นยืน เป็นสีแดง-ขาว หรือ เหลืองทอง-เขียว ผ้าผืนหนึ่งจะใช้ไหมเพียง 5 สี ทอสนับกันไปจนจบผืน

ภาพที่ 2.10 ผ้าลายอันลูนซิม

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

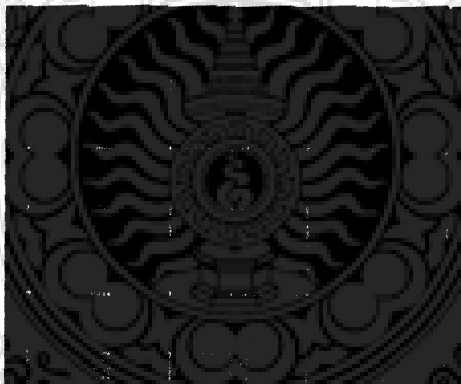
- **ผ้าลายสาธุ** มีลักษณะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดครึ่งนิ้วคูณครึ่งนิ้ว ภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสยังมีตารางเล็ก ๆ อีกจำนวน 64 ตาราง สีที่นิยมใช้เป็นกรอบ คือ สีเขียวกับสีขาว หรือ สีเหลืองทองกับสีขาว ส่วนตารางเล็ก ๆ ภายในกรอบนั้นนิยมใช้สีหลาย ๆ สี เช่น เขียว แดง น้ำเงิน และเหลืองทอง เป็นต้น

ภาพที่ 2.11 ผ้าลายสาธุ

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

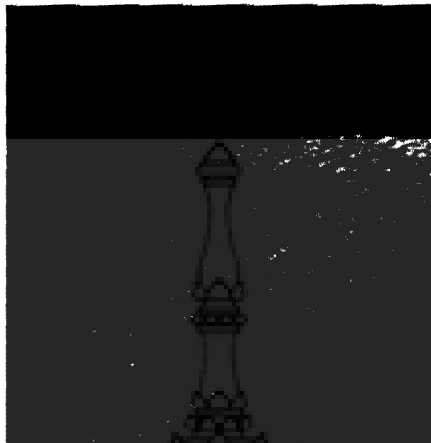
- **ผ้าลายโสร่ง** มีลักษณะเป็นตารางใหญ่ขนาด 4 ตารางนิ้ว โดยประมาณ นิยมใช้สีแดงสลับกับสีเขียว มีลายริ้วตรงกลางตลอดผืนผ้า ผ้าลายโสร่งนี้มีความพิเศษที่ผิวสัมผัสของผ้า คือมีความมันระยับซึ่งเกิดจากการควมหรือ กระเนียวไหม

ภาพที่ 2.12 ผ้าลายโสร่ง

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ผ้ากระนิว เป็นผ้าที่ใช้เส้นไหมต่างสีกันตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไป นำมาพันให้เป็นเส้นเดียวกัน ซึ่งต้องใช้เวลาและเส้นไหมมากกว่าปกติ แต่เมื่อทำเป็นผืนผ้าแล้วจะได้ผ้าไหมเนื้อหนา สวยงาม แปลกตา นิยมใช้เป็นผ้าถุงโจกกระเบน ผ้าถุงหางกระรอกในงานบวช งานแต่งงาน

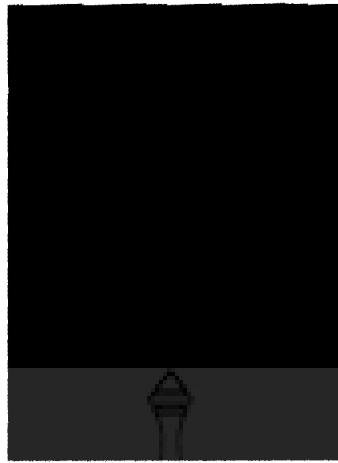

ภาพที่ 2.13 ผ้าลายกระนิว

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

4.2.2 ลายมัดหมี่

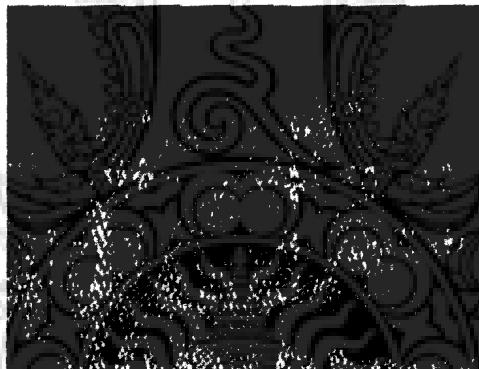
เป็นลวดลายที่เกิดจากการมัดข้อมเส้นพุ่ง แล้วนำไปทกเป็นผืนผ้า ชาวสุรินทร์เชื้อสายเขมร เรียกผ้าชนิดนี้ว่า ผาปุม มักจะทำลวดลายเป็นรูปสถาปัตยกรรม คน และรูป สัตว์ ซึ่งได้รับอิทธิพล จากชาวเขมรเมืองพนมเปญ และพระตะบอง สีและลวดลายของผ้าปุมนิยมใช้สีม่วงเปลือกมังคุด สี แดง สีเขียว สีครามและสีเหลือง ซึ่งมีความกลมกลืนกันอันเนื่องจากการย้อมทับ เพื่อผสมสีให้ได้ สีใหม่ขึ้น ผ้าปุมที่มีสี และลวดลายเด่น ๆ ได้แก่

ภาพที่ 2.14 ผ้าลายมัดหมี่

ที่มา : <http://www.geocities.com/mudmi/order/piece9.html>

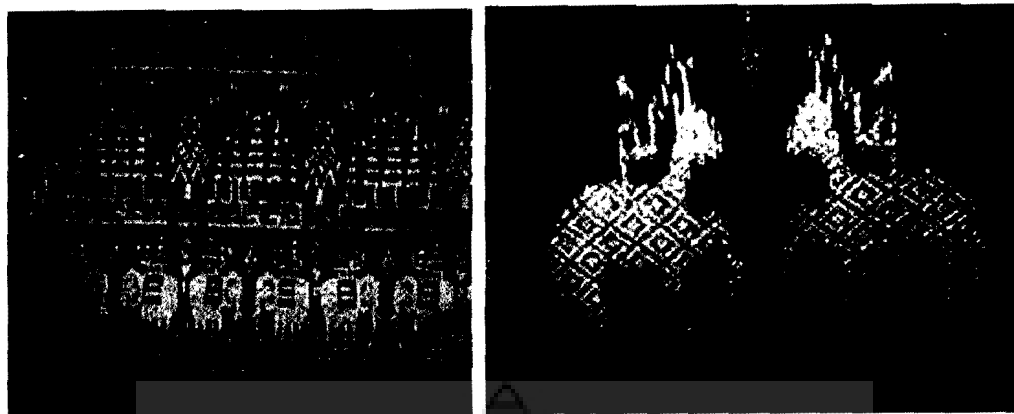
- ผ้าลายพระตะบอง เป็นลายที่ตั้งตามชื่อเมืองพระตะบอง ประเทศเขมร ลักษณะของลายเป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน มีลายสี่ดอกสี่ก้านอยู่ตรงกลาง นอกกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนล้อมรอบด้วยขอเครือ

ภาพที่ 2.15 ผ้าลายพระตะบอง

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.html>

- ผ้าลายช้าง มีลักษณะเป็นรูปช้างยืนหรือหมอบ หันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ๆ ทั้งนี้เกิดจากการค้นไหมเพื่อมัดลาย
- ผ้าลายม้า มีลักษณะเป็นรูปม้ายืนคล้ายลายช้าง

ภาพที่ 2.16 สายใยแก้ว สายใยผ้า

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

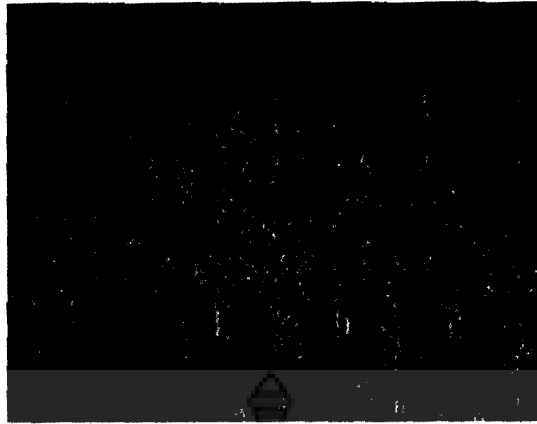
- สายใยแก้ว มีลักษณะเป็นรูปทรงวงรีแบนยื่นหันหน้าเข้าหากันคล้ายสายใยผ้า

ภาพที่ 2.17 สายใยแก้ว

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- สายใยผ้า มีลักษณะเป็นรูปไข่ยื่นหันหน้าออกจากกัน

ภาพที่ 2.18 เส้นใยขาด

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

นอกจากนี้ยังมีสายไฟที่นิยมทอใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ สายขนาดเล็ก สายพญานาค สายพนมเปญ สายรันยูลสตัดจ์

4.2.3 สายผสม

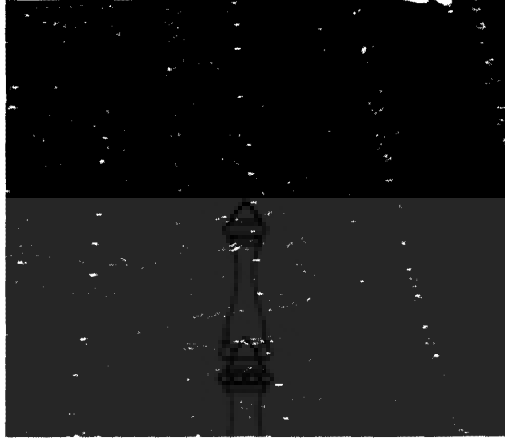
เป็นสายที่เกิดจากการทอเส้นพุ่งย้อมสี และมัดย้อมสลับกันจนเต็มผืนเรียกว่า หมี่คั่น เช่น

ภาพที่ 2.19 เส้นใยมัดหมี่คั่น

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ลายหมี่โฮว ผ้าโฮวเป็นผ้าที่เน้นสีสันทันและลวดลายให้ดูเด่นสะดุดตา มีลักษณะคล้ายใบไผ่ เป็นลายรีวขนาดกว้างประมาณครึ่งนิ้ว คล้ายกับใบไผ่สลับกับลายมัดหมี่ที่คล้ายใบไผ่

ภาพที่ 2.20 ผ้าลายหมี่โฮว

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

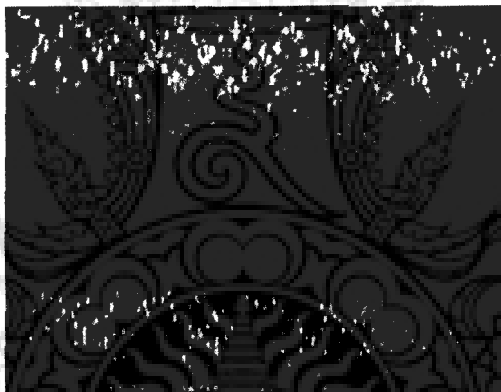
- ลายอัมปรม มีลักษณะเป็นลวดลายตารางเล็ก ๆ ตรงกลางมีจุดประสีขาวลอยเด่นบนพื้นสีน้ำตาลแดง ซึ่งเกิดจากการมัดเส้นยืน และเส้นพุ่งเป็นกำ เว้นระยะห่างกันประมาณครึ่งเซนติเมตร แล้วข้อมด้วยสีน้ำตาลอมแดง ชาวสุรินทร์เรียกไหมที่ข้อมนี้ว่าสีกรากหรือ สีกรา การผลิตผ้าลายอัมปรมนี้เป็นกรรมวิธีที่ยุ่งยาก เนื่องจากต้องมัดหมี่เส้นยืน และยังต้องใช้ทักษะความชำนาญในการดึงเส้นพุ่ง และเส้นยืนให้สัมพันธ์กันตรงระยะและช่องไฟ เพื่อให้เส้นไหมตัดกันเป็นรูปเครื่องหมายกากบาทผ้าชนิดนี้มีผลิตที่จังหวัดสุรินทร์เพียงจังหวัดเดียวในประเทศไทย

ภาพที่ 2.21 ผ้าลายอัมปรม

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

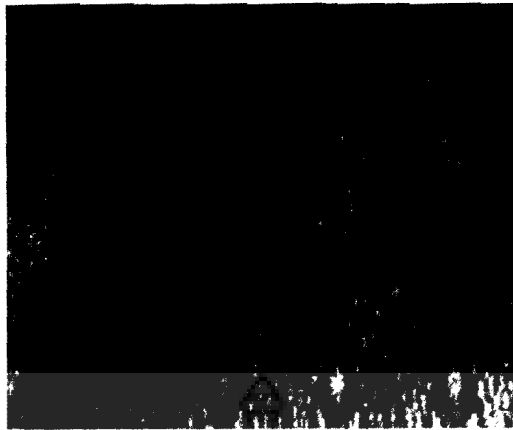
- ลายโคม มีลักษณะคล้ายเปลวเทียนที่เป็นเปลวรอบนอกกรอบใน มีจำนวนเลขเพื่อบอกจำนวนที่คั่นลายมัดข้อมลายโคมนี้จัดเป็นลายพื้นฐานที่สามารถนำไปตัดแปลงให้มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นได้ มีชื่อเรียกตามขนาด เช่น โคมห้า โคมเจ็ด โคมเก้า

ภาพที่ 2.22 ผ้าลายโคม

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ลายขอ มีลักษณะคล้ายตะขอ ออกแบบลายตามอย่างตะขอที่ใช้ยึดเกาะสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน มีการออกแบบเป็นลายขอเดี่ยว ๆ เรียงกันไปเต็มผืนผ้า หรือเรียงต่อ ๆ กันเรียกว่า ขอเครือ

ภาพที่ 2.23 ผ้าลายขอ

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

- ลายฉูดฉาดหรือลายลูกแก้ว มีลักษณะคล้ายลูกแก้วอยู่กลางรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดเล็ก เป็นผ้าไหมที่ทอยกดอกในตัวแต่เดิมนิยมใช้สีขาวและสีดำ โดยทอเสร็จแล้วจึงนำไปย้อม ต่อมามีการมัดย้อมแล้วนำไปทอ การยกดอกนี้มีหลากหลายด้วยกัน เช่น ลายดอกแก้วหรือลูกแก้ว ลายดอกจันทร์ ลายดอกพิกุล

ภาพที่ 2.24 ผ้าลายฉูดฉาดหรือลายลูกแก้ว

ที่มา : <http://cddweb.cdd.go.th/lamduan/tecnic2.htm>

4.3 การออกแบบผ้าไหม

ผ้าไหมไทยได้รับการยอมรับมาเป็นเวลานานว่า มีความสวยงามและเพิ่มเสน่ห์ที่สวยงามให้ผู้สวมใส่อย่างน่าภูมิใจไม่ว่าจะเป็นผ้าทอเชิงอนุรักษ์ที่มีชื่อเสียง อันเกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

จากชุมชนตามภาคต่างๆ เช่นผ้ามัดหมี่ ผ้ายก ดอก ผ้าตีนจก ผ้าจิด ฯลฯ เป็นต้น หรือจะเป็นผ้าไหมที่ผลิตจากกรรมวิธีสมัยใหม่ ที่ผู้ผลิตหรือนักออกแบบได้คิดค้นลวดลายสีสันทันให้ดูแปลกใหม่จากเดิมที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นผ้าไหมพิมพ์สกรีน ผ้าไหมบาติก ผ้าไหมพันธ์หลายสกุลใหญ่โต หรือผ้าไหมที่นำเอาเทคนิค กรรมวิธีที่คิดค้นจากนวัตกรรมใหม่ ๆ ของดีไซน์เนอร์ ก็ได้รับความสนใจเพราะสิ่งใดก็ตามที่เป็นความแปลกสะกดตาไม่จำเจหรือ ยึดติดกับสิ่งที่เห็นกันมาแล้วตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน

จึงเป็นสิ่งที่ควรจะต้องออกแบบปรับปรุงพัฒนาลวดลายสีสันทันผ้าไหม ให้สวยงามแปลกใหม่ และหลากหลายกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันวัตถุประสงค์คือ จะผลิตผ้าไหมอย่างไรให้ขายได้ดีกว่าคู่แข่งในท้องตลาด สินค้าของเราเมื่อได้รับการออกแบบพัฒนาอยู่เสมอ ย่อมเป็น โอกาสอย่างยิ่งที่จะดึงดูดให้ลูกค้าสนใจ

ปัจจุบัน คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทมากต่อการออกแบบผ้าไหม มีสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตร ด้านผู้ผลิตผู้ประกอบการที่มีผู้ชำนาญการออกแบบลายผ้าไหมด้วยคอมพิวเตอร์ สามารถผลิตผ้าไหมด้วยลวดลายสีสันทันที่หลากหลายแปลกตาเป็นส่วนหนึ่งของคนรุ่นใหม่ได้ให้ความสนใจ และนำไปสร้างสรรค์ชุดเสื้อผ้าแฟชั่นวัยรุ่นได้อย่างอัศจรรย์ บ่อยครั้งที่นักออกแบบวัยรุ่นของไทย ได้มีโอกาสประกวดฝีมือในการออกแบบชุดแฟชั่นและเดินแฟชั่นแข่งกันอยู่บ่อย แม้จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นา ๆ จากผู้หวงแหนในมรดกผ้าไหมไทยว่า ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมไทยกำลังจะถูกทำลายซึ่งนานาทัศนะที่ไม่อาจห้ามกันได้ แต่หากจะเปิดใจ ให้กว้างเพื่อให้โอกาสผ้าไหมของไทยได้สู่สากล ก็น่าจะภูมิใจที่ต่างชาติ ซึ่งเป็นลูกค้าผ้าไหมไทยไม่น้อยที่หลงไหลในเสน่ห์ของผ้าไหม ทั้งนี้ทั้งนั้นผ้าไหมไทยที่ทั้งลวดลายและสีสันทันซ้ำเดิม ๆ จึงควรผลิตผ้าไหมให้กับกลุ่มลูกค้าที่ทันสมัยวัยรุ่นหรือ กลุ่มลูกค้าที่ต้องการอนุรักษ์มรดกผ้าไหมไทย ในเชิงการค้าการขายผู้ผลิตไม่ควรทำสินค้าที่ตนเองชอบทำทำเพื่อให้เองหรือทำไว้เพื่อขายถูก ๆ ฉะนั้นผู้ผลิตผ้าไหมสามารถเลือกผลิตผ้าไหมได้ทั้งในรูปแบบเชิงอนุรักษ์หรือสมัยใหม่ ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายหรือตลาด

ผู้ทอผ้าไหมไทยสมัยก่อน นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษสามารถคิดค้นกรรมวิธีการออกแบบลวดลายได้อย่างวิจิตรพิสดารมีความประณีตในการเลือกสีที่สอดคล้องกันในการทอ นักออกแบบลายผ้าปัจจุบันได้พยายามศึกษาค้นคว้า และยึดเอาลวดลายดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้เพื่อเป็นแม่แบบ และเป็นแนวทางในการออกแบบ มีผู้กล่าวไว้หลายท่านว่า สมัยก่อนผู้ทอผ้าไหมทอไปวัน ๆ ไม่มีจุดมุ่งหมาย ลวดลายจึงซ้ำ ๆ ง่าย ๆ ได้แต่ทอเลียนแบบกันมาตามที่บรรพบุรุษได้ทำ ๆ ไว้จริง ผู้เฒ่าผู้แก่สมัยก่อนท่านได้กำหนดไว้ในใจก่อนเสมอว่าจะทอผ้าชิ้นนั้นขึ้นนี้ให้ใคร ทอไว้ใช้เนื่องในโอกาสใด งานบุญ ไปวัด ขึ้นบ้านใหม่ สวมใส่ไปงานมงคลหรือ งานศพ ดังจะเห็นได้จากผลงานจาก ผ้าโบราณทั้งหลาย ที่บ่งบอกถึงตำนานความเป็นมาของวัฒนธรรม

ที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นซึ่งปรากฏให้เห็นถึงความแตกต่างของสีสันเรื่องราวลวดลายที่ผู้ทอได้สร้างสรรค์ไว้อย่างวิจิตร และมากมาย เป็นการทอเพื่อมอบให้กับคนที่เป็นที่เคารพรักเช่นพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่ทอใช้เอง ทอให้ลูก ทอให้ชายอันเป็นที่รัก เป็นต้น

การออกแบบผ้าไหมในปัจจุบัน กลุ่มเป้าหมายเปลี่ยนไปไม่ได้อยู่ในวงแคบเหมือนสมัยก่อนมีการกำหนด เพศวัย อายุ โอกาสในการนำไปใช้งาน กลุ่มผู้ซื้อหรือกลุ่มตลาดเป็นคนไทยด้วยกันเองหรือชาวต่างประเทศ นักออกแบบจำเป็นต้องรับข้อมูลจากเจ้าของกิจการ หรือฝ่ายตลาดให้ชัดเจน เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบผ้าไหมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย หรือตลาดเพราะ ไม่ได้ทอไว้ใช้เองหรือมอบเป็นของกำนัลให้ใครดังสมัยก่อน ไม่ได้ทอไว้สำหรับผู้สูงวัย ที่มีอายุเกิน 40-50 ปีขึ้นไป แต่วัยรุ่นหรือกลุ่มทำงาน สามารถนำผ้าไหมไปสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีการพัฒนาให้ผ้าไหมมีลวดลายเรียบง่ายแต่โก้ และมีความเป็นสากลมากขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่นักออกแบบต้องติดตามแนวโน้มความนิยมสี ลวดลายของผ้าผืนหรือ แฟชั่นเสื้อผ้า เหมือนที่ว่าการว่าต้อง “อินเทรนด์” ว่าเขากำลังนิยมรูปแบบลวดลายสีอันไหน หากขาดการติดตามข้อมูลดังกล่าวหรือ ละเลยไม่สนใจที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นข้อมูลหรือแนวทางในการพัฒนาผ้าไหม ให้แปลกไปจากที่มีขายกันอยู่ทั่ว ๆ ไป ผ้าไหมไทยคงจะอยู่รับใช้คนที่มีอายุสูง เช่นผู้เฒ่าผู้แก่อยู่นั่นแล

จุดอ่อนอย่างหนึ่งของผ้าไหมไทย คือการลอกเลียนแบบทั้งด้านลวดลาย และสี สัน และยังขาดแคลนดีไซน์เนอร์ที่จะถ่ายทอดให้คนรุ่นหลัง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านออกแบบสิ่งทอให้มีความสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และสามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ ทั้งด้านคุณภาพ รูปแบบลวดลาย สถานศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนมีการเรียนการสอนด้านการออกแบบสาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการออกแบบสิ่งทอ (Textile Design) นับว่าเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ ในความมุ่งมั่นของเท็กซ์ไทล์ดีไซน์เนอร์รุ่นใหม่ที่มีความตั้งใจเข้าไปเรียนรู้ ได้ทดลองฝึกทักษะ ได้สัมผัส ได้สืบสาน ทั้งอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีคุณค่าตลอดทั้งมีการฟื้นฟูพัฒนาให้มีความเป็นสากล มีการปรับปรุงพัฒนาให้ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมไทยได้เผยแพร่เป็นที่รู้จักกลุ่มเท็กซ์ไทล์ดีไซน์เนอร์รุ่นใหม่เหล่านี้มีศักยภาพและ มีความสามารถสูงที่จะก้าวสู่ความเป็นผู้นำในการสร้างกระแสความนิยมผ้าไหมไทยสืบไป (เพียงจิตต์ มาประจง,2551)

5. เคะหะสิ่งทอ

5.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคะหะสิ่งทอ

เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญยิ่ง มนุษย์ใช้ผ้าเพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มให้ความอบอุ่น ปกปิดร่างกายและป้องกันอันตรายมาตั้งแต่สมัยโบราณไม่ปรากฏ

หลักฐานแน่ชัดว่ามนุษย์ได้ผลิตผ้ามาตั้งแต่เมื่อใด จากหลักฐานทางโบราณคดี ได้พบชิ้นผ้ามีอายุประมาณ 8,500 ปี ในตุรกี เม็กซิโก และอีกหลายแหล่งในโลก ผ้าเหล่านั้นคนโบราณได้ผลิตขึ้นอย่างง่าย โดยใช้วัสดุจากใบไม้ เปลือกพืชหรือหนังสัตว์

การผลิตผ้าในสมัยก่อนผลิตขึ้นอย่างเรียบง่าย และบางครั้งมีการตกแต่งเสื้อผ้า และตกแต่งเคหะสถานที่อยู่อาศัย เมื่อมนุษย์ได้พัฒนาเป็นสังคมใหญ่จึงได้พัฒนากรรมวิธีการผลิตผ้าเพื่อเป็นสินค้า มีหลักฐานว่าประมาณต้นศตวรรษที่ 1 ชาวโรมันได้นำผ้าฝ้ายจากประเทศ อียิปต์ และนำผ้าไหมจากประเทศจีนมาใช้ในขณะที่ยาจักรโรมันได้แผ่ขยายไปถึงประเทศอินเดีย ชาวโรมันได้เรียนรู้วิธีการผลิต และตกแต่งผ้าฝ้ายจากชาวอินเดีย นักประวัติศาสตร์ได้พบหลักฐานหลายอย่าง ที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการตกแต่ง และย้อมสีผ้าฝ้ายกันอย่างแพร่หลาย ชาวยุโรปในยุคกลางนิยมใช้ผ้าฝ้าย และผ้าไหมจากเอเชียกันอย่างแพร่หลายในศตวรรษที่ 15 บริเวณภาคใต้ของฝรั่งเศส เริ่มเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้าผ้าขนสัตว์จากอังกฤษกับผ้าไหมจากเอเชีย และในเวลาต่อมาการค้าขายบริเวณนี้ได้ขยายตัวมากขึ้น เป็นผลให้ชาวยุโรปพยายามหาดินแดนใหม่ เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบ และระบายสินค้าของตน เช่น ได้นำฝ้ายจากอินเดีย และสีที่ได้จากประเทศสหรัฐอเมริกา

แม้ว่าสินค้าประเภทสิ่งทอในสมัยนั้นได้พัฒนาจนมีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก แต่กรรมวิธีการผลิตสิ่งทอ และผ้าในศตวรรษที่ 17 ก็ยังคงเป็นการผลิตด้วยมือทั้งสิ้น กรรมวิธีการผลิตผ้าพัฒนาอย่างรวดเร็วในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ประเทศในทวีปยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีการผลิตสินค้าในช่วงศตวรรษที่ 17 – 18 มีการประดิษฐ์เครื่องจักรกลชนิดต่าง ๆ ขึ้นมากมายเพื่อใช้ทดแทนแรงงานมนุษย์ เช่น เครื่องปั่นด้าย เครื่องทอผ้า เครื่องทอผ้า เป็นต้น เครื่องจักรเหล่านี้ในระยะแรกใช้พลังน้ำ และพลังไอน้ำ ในสมัยปัจจุบันใช้พลังงานไฟฟ้า

ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา การพัฒนากรรมวิธีการผลิตผ้าเป็นไปในลักษณะ การค้นคว้าทดลองในห้องปฏิบัติการเคมี ทำให้ค้นพบสีสังเคราะห์ และได้สังเคราะห์ใยประดิษฐ์ชนิดแรกขึ้นจากพืช สมัยนั้นเรียกว่าใยไหมเทียม (Artificial silk) ในปัจจุบันเรียกว่า ไยเรยอน และหลังจากนั้นได้ผลิตเส้นใยสังเคราะห์อีกหลายชนิด เช่น ไนลอน เดครอน อคริลิก

ปัจจุบันอุตสาหกรรมผลิตผ้าหรืออุตสาหกรรมสิ่งทอพัฒนาโดยอาศัยความรู้ และเทคนิคพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ จัดเป็นประเภทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สามารถแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย อุตสาหกรรมปั่นด้าย อุตสาหกรรมผลิตผ้า อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมพิมพ์และย้อมสีผ้า อุตสาหกรรมตกแต่งผ้าและอุตสาหกรรมเคหะสิ่งทอ

คนไทยสมัยก่อนจะปลูกฝ้าย เลี้ยงไหม และผลิตผ้าขึ้นใช้เอง จะเห็นจากที่มีการทอผ้าพื้นเมืองในทุกภาค ปัจจุบันประเทศไทยส่งสิ่งทอเป็นสินค้าออกที่สำคัญของโลก หลังจากการค้นพบ

แก๊สธรรมชาติในอ่าวไทย และได้ตั้งโรงงานแยกแก๊สที่อำเภอมาบตาพุด จังหวัดระยอง และที่อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อผลิตสารเคมีจากแก๊สธรรมชาติ ทำให้เกิดการเริ่มต้นอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัล (Petrochemical) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขั้นต้นที่ใช้ผลิตวัตถุดิบของอุตสาหกรรมผลิต เส้นใยสังเคราะห์ เช่น โพลีเอทิลีน โพลีสไตรีน ไนลอน โพลีไวนิลคลอไรด์ โพลีเอสเตอร์

5.2 ความหมายของเคหะสิ่งทอ

เคหะ หมายถึง สถานที่ ที่อยู่อาศัย อาคาร บ้านพักอาศัย สำนักงาน ภัตตาคาร ร้านอาหาร โรงแรม รวมทั้งสถานที่ให้บริการบันเทิงต่าง ๆ

สิ่งทอ หมายถึง ผ้าหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผลิตขึ้นจากเส้นใยด้วยวิธีการทอ และวิธีอื่น ๆ ซึ่งตรงกับคำว่า “เท็กไทล์” (Textile) มาจากคำในภาษาละตินว่า Textiles ซึ่งแปลว่าการทอ

เคหะสิ่งทอ (household textile) หรือ (Domestics) หมายถึง สิ่งทอ หรือผ้าที่ใช้ภายในบ้าน เช่น ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดจาน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมเตียง ผ้าห่ม ผ้าเช็ดตัว ปลอกหมอน หมอน ม่าน และอื่น ๆ (เข็มชัย เหมะจันทร์ . 2537 : 34) เมื่อก้าวถึงเคหะสิ่งทอในอดีตนั้น เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยมาก่อน และได้มีการพัฒนาจนเจริญเติบโตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้น และเป็นสินค้าที่สำคัญในการส่งออก ปัจจุบัน การเติบโตของตลาดเคหะสิ่งทอมีความต้องการในตลาดทั้งเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฮ่องกง ส่วนแถบยุโรป เช่น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และอังกฤษ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เคหะสิ่งทอ หมายถึง สิ่งทอชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ทั่วไปภายในบ้าน เคหะสถาน ได้แก่ พรม ผ้าม่าน ผ้าห่ม ผ้าที่ใช้ในห้องนอน ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร และผ้าที่ใช้ในห้องน้ำ และผ้าขนหนู

5.3 ประเภทอุตสาหกรรมเคหะสิ่งทอ

อุตสาหกรรม เคหะสิ่งทอเพื่อจำหน่ายในประเทศและเป็นสินค้าส่งออก ประกอบด้วย

พรม (Carpets)

ผ้าม่าน (Curtains)

ผ้าห่ม (Blankets)

ผ้าใช้ในห้องนอน (Table Linen)

ผ้าใช้บนโต๊ะอาหาร (Table Linen)

ผ้าใช้ในห้องน้ำและห้องครัว (Toilet and Kitchen Linen)

5.3.1 พรม (Carpets)

พรม คือ สิ่งทอที่ทอแบบห้วง พรมเป็นที่รู้จักของชาวยุโรปโดยแจกมัวร์ในสเปนนำเข้าไปในศตวรรษที่ 10 พอถึงศตวรรษที่ 17 การค้าขายเปิดกว้าง จึงนิยมพรมเปอร์เซียในภาษาอังกฤษเขียนว่า Carpet และ rugs ซึ่งหมายความว่าพรมทั้งคู่แต่มีการกำหนดความแตกต่างกันเช่น carpet ขนาดใหญ่กว่า ใช้พื้นที่ห้อง rugs ใช้ปูพื้นเตา พื้นเตียง เป็นต้น ขนาดโดยทั่วไปคือ กว้าง 12 ฟุตหรือ 15 ฟุต เป็นบางทีในปัจจุบันยังไม่มีชื่อสรุปที่แน่ชัดว่าพรมผืนแรกในโลกนั้นเกิดขึ้นที่ใด อาจจะเป็นในมองโกเลีย หรือเติร์กิสถานเมื่อ 2000 ปีก่อนคริสตกาล แต่เราพบว่าการพัฒนา และค้นคว้าเทคนิคการทอพรม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชนเผ่าต่าง ๆ ในทะเลทรายที่อาศัยอยู่ในกระโจมพรมถูกใช้เป็นผ้าปูพื้น ผ้าห่ม กำแพงและประตู

ในอดีตนักวิจัยชาวยุโรปได้เผยหลักฐานว่าอียิปต์ และอัสซัลเรียอาจเป็นต้นกำเนิดของการทอพรมแห่งแรกของโลก ซึ่งปรากฏหลักฐานเป็นพรมยุคแรก ๆ ที่มีรูปแบบเรียบง่าย ลวดลายเป็นรูปเรขาคณิต แต่ถึงอย่างไรก็ยังไม่สามารถกำหนดยุคสมัยที่แน่ชัดได้ว่าพรมผืนแรกของโลกเกิดขึ้นเมื่อใด ในอิหร่านประเทศที่มีจิตวิญญาณผูกพันกับพรมมากเป็นพิเศษ ได้มีแบบแผนศิลปะการทอพรมเฉพาะตัวที่เรียกว่า “Pazirik” เรื่องราวของประวัติศาสตร์การทอเกี่ยวข้องกับตำนานท้องถิ่นซึ่งได้ปรากฏในศิลปะแขนงอื่น ๆ ด้วยแต่ไม่มากเท่ากับในเรื่องเกี่ยวกับการทอ การค้นพบทางโบราณคดีของนักโบราณคดีรุ่นหลัง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นพบของ Rodenko นักโบราณคดีชาวรัสเซีย ได้ค้นพบพรมที่เก่าแก่ที่สุดในภูเขาน้ำแข็งทำให้ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับต้นกำเนิดการทอทั้งหมดเปลี่ยนไป จากที่เคยเชื่อว่าบริเวณ Nile coasts และ Dajleh และแม่น้ำ Forat เป็นต้นกำเนิดของการทอกลับกลายเป็นใจกลางเอเชียซึ่งอยู่ห่างจากประเทศมองโกเลีย 80 กิโลเมตร ที่นั่นมีหมู่บ้านที่เรียกว่า “Pazirik” ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชนเผ่าเร่ร่อนตั้งถิ่นฐานเป็นกระโจม และใช้ผ้าเป็นพาหนะ พรมผืนนี้เก่าแก่ถึง 2500 ปีมาแล้ว

การจำแนกประเภทของพรม

1. พรมทอเครื่อง หมายถึง พรมที่ผลิตจากเครื่องจักรใช้แรงงานเครื่องจักรในการทอ สร้างลวดลาย มีการออกแบบ สี สัน รูปแบบ และขนาดได้ตามต้องการ แต่กับลวดลายแล้วต้องยอมรับว่ามีข้อจำกัดมากกว่าพรมทอมือ
2. พรมทอมือ หมายถึง พรมที่ผลิตขึ้นโดยใช้แรงงานคนจริง ๆ อาศัยความประณีตบรรจงมาก สวยงาม คุณภาพสูง แต่ราคาอาจจะแพงกว่าชนิดอื่น ๆ เพราะสามารถทำลวดลายต่างได้ไม่จำกัด เช่น พรมทอมือของเปอร์เซีย (Hand Tufted)
3. พรมอัด หมายถึง พรมที่เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พรมสังเคราะห์” เพราะใช้ใยสังเคราะห์มาทำโดยใช้เครื่องอัดให้เรียบแน่นออกมาเป็นแผ่น

ตรง แต่จุดค้อยของพรหมอัคคือส่วนใหญ่จะเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสคือ ราคาถูก พรหมอัคมีแบบเรียบ และแบบลูกฟูกมีหลายขนาดให้เลือกทั้งหนา และบางตามความต้องการของผู้เลือกใช้

ขนาดของพรหมในห้องตลาดที่ผลิตจำนวนมี 2 ลักษณะคือ

1. ขนาดของพรหมอัค มีหน้ากว้างตั้งแต่ 3 ฟุต ไปจนถึง 10 ฟุต ขึ้นอยู่กับการใช้งานแต่ละพื้นที่และละห้องที่ต้องการตกแต่งด้วยพรหม

2. ขนาดของพรหมทอมือ สามารถแบ่งออกได้ 9 ขนาด ดังนี้

2¹/₂ x 4 ฟุต

3 x 5 ฟุต

4 x 6 ฟุต

4¹/₂ x 7 ฟุต

5 x 8 ฟุต

6 x 9 ฟุต

7 x 10 ฟุต

8 x 11 ฟุต

ขนาดพิเศษ (size to order)

หมายเหตุ : ขนาดของพรหมทอมือเมื่อทอเสร็จจะเกิน 2 นิ้ว

5.3.2 ผ้าม่าน (Curtains)

ผ้าม่าน เป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทออีกชนิดหนึ่งที่ได้รับคานวณนิยมในการตกแต่งสถานที่ต่าง ๆ ในระยะที่ผ่านมาคานวณความต้องการผ้าม่านได้เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของภาคการก่อสร้าง แม้ว่าปัจจุบันภาคการก่อสร้างจะซบเซา แต่คานวณว่าแนวโน้มความต้องการคงจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

โรงงานผลิตผ้าม่านมีประมาณ 15 ราย แยกเป็นโรงงานขนาดใหญ่ 8 ราย กำลังผลิตรวมประมาณ 2.5 ล้านหลายต่อปี นอกจากนี้ มีผู้จำหน่ายผ้าม่านบางรายที่มีได้ผลิตเองแต่ใช้วิธีการว่าจ้างโรงงานทอผ้าที่มีอยู่ทั่วไปผลิตให้ หรือนำเข้าผ้าม่านบางส่วนจากต่างประเทศมาจำหน่าย สำหรับช่องทางจำหน่ายส่วนใหญ่รับจ้างผลิตตามคำสั่ง และให้บริการติดตั้งจนแล้วเสร็จ เป็นการอำนวยความสะดวก ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้บริโภค

ความสำคัญของผ้าม่าน

ม่านสามารถกรองแสงที่จะผ่านช่องแสงเข้ามาไม่ว่าจะเป็นบานประตู หรือบานหน้าต่าง โดยม่านแต่ละชนิดจะให้แสงผ่านเข้ามาในลักษณะ และปริมาณที่แตกต่างกัน ผ้าชนิดโปร่ง จะให้แสงผ่านเข้ามาได้มากทำให้ห้องสว่าง ในขณะที่ผ้าทึบจะให้แสงผ่านเข้ามาได้น้อย ทำให้ห้องมืด

ม่านสามารถแบ่งตามวัสดุได้หลัก ๆ 2 ชนิด คือ ม่านที่ทำจากผ้า และวัสดุอื่นๆ เช่น มู่ลี่ ไม้พลาสติก ซึ่งจะมีลักษณะการใช้งานและการดูแลรักษาที่แตกต่างกัน

ผ้าม่านแบ่งตามลักษณะของผ้าได้ 2 แบบ คือ ผ้าแบบทึบ กับผ้าแบบโปร่ง ผ้าแบบทึบสามารถใช้เป็นผ้าม่านเดี่ยว ๆ เลย หรือจะติดตั้งเป็นสองชั้น โดยชั้นในจะใช้ผ้าโปร่ง สามารถใช้งานได้ 2 ลักษณะคือ ให้แสงผ่านชั้นผ้าโปร่งให้แสงสว่างภายในบ้านในตอนกลางวัน และปิดทึบสภาพภายในบ้านจากการมองเห็นจากด้านนอก โดยปิดผ้าทึบในตอนกลางคืน ปัจจุบันนอกจากผ้าโปร่งยังมีผ้าที่เคลือบสารกันแสง UV ให้เลือกใช้อีกด้วย

รูปแบบของม่าน

ม่านมีหลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไปแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ผ้าม่านที่ประกอบด้วยเชือก รางม่าน และกระบังม่าน เพื่อเพิ่มความสวยงาม และประโยชน์ใช้สอยให้มากขึ้น มี 2 ประเภท คือ

- ม่าน Blind Line-up ม่านประเภทนี้ใช้งานด้วยการดึง (ชัก) ขึ้น – ลง

- ม่าน Curtain ใช้งานด้วยการรูดเปิด – ปิดทางด้านข้างตามแนวของรางหรือราวม่าน มีวิธีจับม่านหลายรูปแบบ และสามารถใช้ลวดลาย สี สัน ชนิดของผ้า และความยาวของม่านก็สามารถกำหนดได้ตามความพอใจ

2. ม่านปรับแสง ทั้งชนิดที่เป็นใบม่านแนวตั้งและแนวนอน ใบม่านทำจากผ้า โลหะ ไม้ หรือพลาสติก สามารถปรับองศาของใบม่านเพื่อการรับแสงได้

3. ม่านจำพวกมู่ลี่ทำจากไม้ ไม้ไผ่ หวาย หรือผ้า

ผ้าม่าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามกรรมวิธีการผลิตคือ

ผ้าม่านประเภททอ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ผ้าม่านเนื้อบาง (Cheer) คือมีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ไม่เกิน 200 กรัมต่อตารางเมตร

2. ผ้าม่านเนื้อหนา (Conventional weight fabric) คือมีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่เกิน 200 กรัมต่อตารางเมตร

ผ้าม่านประเภทถัก แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ผ้าม่านที่ถักด้วยเครื่องจักร
2. ผ้าม่านที่ถักด้วยแรงงานจากคนเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 2.25 ตัวอย่างผ้าม่านเนื้อบาง (Sheer)
และตัวอย่างผ้าม่านเนื้อหนา (Conventional weight fabric)

ประโยชน์จากผ้าม่าน

เราได้รับประโยชน์จากการใช้ผ้าม่านทั้งในด้านความรู้สึกรู้สึก และในด้านความสวยงาม คือ

- ช่วยกรองแสง ผ้าม่านสามารถช่วยในการปรับแสงสว่างที่จัดจ้าเกินความต้องการในบางเวลาให้สลัวลงได้ เมื่อต้องการแสงสว่างเต็มที่ก็เปิดผ้าม่านให้กว้างออกไป
- ช่วยลดความร้อนจากอุณหภูมิของแสงแดด ผ้าม่านสามารถช่วยปิดกั้นไอความร้อนจากแสงแดดที่เข้ามาในห้องได้ โดยเฉพาะอาคารที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ผ้าม่านจะทำให้เครื่องปรับอากาศทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ในห้องปรับอากาศนั้นเก็บความเย็นไว้ได้เต็มที่
- ช่วยกันฝุ่น กันลม ม่านจะช่วยกันฝุ่นละอองที่จะเข้ามาในห้อง ทำให้เครื่องเรือนไม่สกปรกง่าย และลมที่แรงเกินความต้องการอาจพัดข้าวของในห้องเสียหายได้ ผ้าม่านจึงช่วยกันความแรงของลมและกันฝุ่นไว้ได้
- ช่วยเก็บเสียงสะท้อนหรือเสียงก้องภายในห้อง ผ้าม่านสามารถดูดซับเสียง ไม่ให้สะท้อนดังเกินไป และยังกันเสียงจากนอกห้องไม่ให้เข้ามารบกวนภายในห้องด้วย

- ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัว (Privacy) สามารถปิดบังสายตาจากภายนอก และทำให้คนภายในห้องไม่ออกแวกออกไปนอกห้องด้วย
- ช่วยในการเสริมแต่งอาคาร อาจเป็นทั้งเน้นจุดเด่นของอาคารสถานที่ หรือกลมเกลื่อนจุดบกพร่อง หรือมุมที่ไม่น่าดูได้
- ช่วยในการส่งเสริมบรรยากาศ การตกแต่งทางด้านจิตวิทยา ให้เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น การตกแต่งห้องนอน ก็สามารถใช้ผ้าม่านในการตกแต่งทำให้ห้องนอนนั้นน่านอนน่าพักผ่อนยิ่งขึ้นกว่าปกติ

รูปแบบการจัดผ้าม่านและอุปกรณ์การประกอบ

ปัจจุบันการตกแต่งผ้าม่าน จะคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นหลักสำคัญ มีความสวยงามที่เหมาะสมกับบรรยากาศ และความต้องการ ความหรูหราฟุ่มเฟือยจะถูกตัดออกไป ลวดลายที่ใช้ในการประดับตกแต่ง ก็คือการรู้จักใช้วัสดุและลวดลายที่มีในเนื้อวัสดุนั้นให้เหมาะสมกับสภาพของห้อง และสถานที่ที่จะสามารถสร้างบรรยากาศตามต้องการได้ ปัจจุบันวัสดุตกแต่งประเภท ผ้าม่านมีมากมายหลายชนิด หลายสี หลายแบบให้เลือก

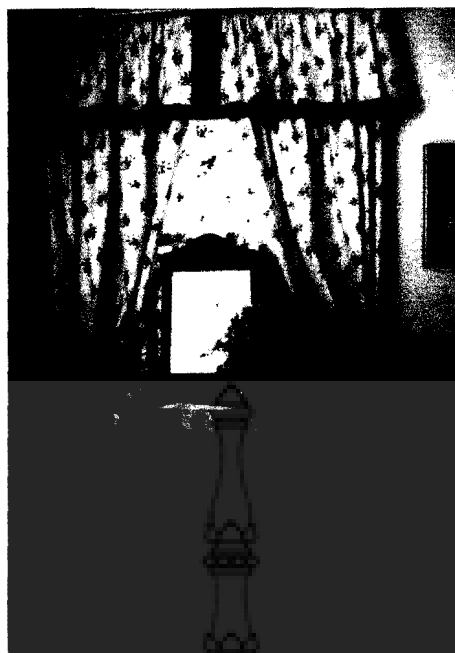
ภาพที่ 2.26 ผ้าม่านจับจีบ ชนิดมีม่านสั้น แยกต่างห่าด้านนอก

ภาพที่ 2.27 ผ้าม่านจับจีบสองชั้น ชั้นในเป็นม่านโปร่งด้านนอกเป็นม่านทึบแยกสองทาง

ภาพที่ 2.28 ผ้าม่านแยกออกสองทาง

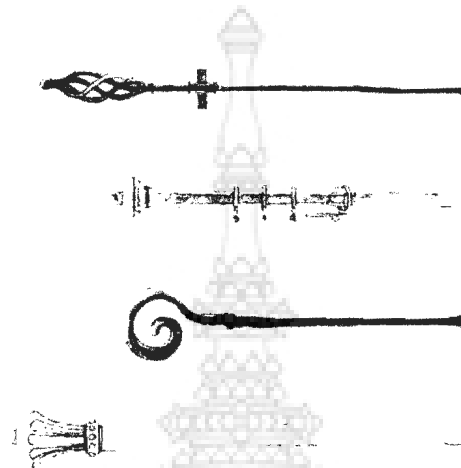

ภาพที่ 2.29 ผ้าม่านแยกสองทาง 2 ชั้น และมีกระบังปิดรอยม่านเป็นการตกแต่งเพิ่มเติม

ภาพที่ 2.30 ผ้าม่านแบบ Blind Line-up ใช้งานด้วยการชัก (ขึ้น - ลง)

ราวม่าน (Pole) ทำจากไม้ ทองเหลือง เหล็ก หรือสแตนเลส ที่ปลายราวม่าน (Finial) ทั้งสองด้านมักตกแต่งอย่างสวยงาม สามารถใช้ได้กับการตกแต่งแบบทันสมัย และโบราณราวม่านสามารถติดตั้งบนผนัง เพดาน หรือกรอบหน้าต่างด้วยตัวรับราวม่าน (Bracket หรือ Socket) โดยไม่จำเป็นต้องทำบัวหรือกล่องปิดในการติดตั้งจะกำหนดระยะให้ห่างจากกรอบบานหน้าต่างอย่างน้อยข้างละ 10 เซนติเมตร ตัวม่านอาจยึดติดกับรูได้ห้วงม่านที่เลื่อนไปมา หรือเจาะตาไก่ขนาดใหญ่บนผ้าม่าน หรือเย็บห้วงผ้าแล้วใช้ราวสอดเพื่อแขวน

ภาพที่ 2.31 ตัวอย่างราวม่าน

ในกรณีที่ต้องการให้ม่านปิดได้สนิท ให้ติดตั้งแกนสไลด์ (Cross-over Arm) ตรงกลางที่ม่านบรรจบกัน แต่ควรเพิ่มความกว้างของผ้าอีก 15-40 เซนติเมตรในแต่ละข้างเพื่อความสวยงาม แต่ถ้าระดับตัวรับผ่านไม้พื้นขอบหน้าต่างที่ยื่นออกมาจากผนัง ให้ติดตัวรับกับบอร์ดแล้วยึดติดกับผนังหรือซื้อตัวรับผ้าม่านพิเศษที่ยื่นออกมาจากผนัง

1. สำหรับหน้าต่างที่ลึกสามารถใช้ราวม่านแบบพับได้ เวลาเปิดหน้าต่างก็หมุนราวม่านออกมา
2. ราวม่านแบบยึดหดได้ออกแบบให้ใช้กับหน้าต่างขนาดเล็ก ราวม่านนี้ทำจากพลาสติกหรือโลหะ ข้างในมีสปริง แขนงตัวยึดราวม่านทั้งสองด้านของวงกบ โดยไม่ต้องใช้สกรู เหมาะกับม่านที่มีน้ำหนักเบา
3. ราวม่านที่สามารถใส่ในช่องราวม่านได้เหมาะกับผ้าม่านที่มีน้ำหนักเบาหรือ ม่าน โปร่ง โดยยึดสกรูติดกับกรอบหน้าต่าง
4. ตัวยึดราวม่านเป็นตะขอติดกับกรอบหน้าต่างหรือติดกับปลายราวม่านที่เป็นตะขอ

5.3.3 ผ้าห่ม (Blankets)

ผ้าห่ม คือผ้าที่ใช้ห่มให้ความอบอุ่น ซึ่งมีทั้งผ้าที่ใช้ห่อคลุมในเวลาปกติและใช้ห่มในเวลา นอน เนื่องจากพื้พื้นเมืองจะมีขนาดหน้าแคบคือกว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ดังนั้นผ้าห่มจึงมี ลักษณะใช้ผ้า 2 ผืนเย็บด้านข้างต่อกัน เพื่อให้มีขนาดกว้างประมาณ 120 เซนติเมตร ความยาว ประมาณ 200 เซนติเมตร พอเหมาะแก่การห่มคลุม

ผ้าห่ม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำผ้าใยธรรมชาติหรือผ้าใยสังเคราะห์ชั้นเดียวเย็บ ริม หรือ 2 ชั้น เย็บประกบกัน อาจใช้ผ้าทั้งผืนหรือเศษผ้ามาตัดต่อกันก็ได้แล้วเย็บริมทั้ง 4 ด้าน หรือทำเป็นปลอกผ้าห่มโดยเย็บริมผ้า 3 ด้าน ด้านที่เหลืออาจติดซิปรัดกุม หรือทำเป็นสายผูก และ อาจประกอบหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่นเพื่อความสวยงาม

ก) ประเภทและชนิด

ผ้าห่มนอน แบ่งตามชนิดเส้นใยที่ใช้ออกเป็น 3 ประเภท คือ ผ้าห่มเศษใย ผสมผ้าห่มใยผสมและ ผ้าห่มใยประดิษฐ์

ผ้าห่มเศษใยผสม (Waste Blanket) หมายถึง ผ้าห่มทอด้วยด้ายที่ทำจากเส้นใย และเศษเส้นใยชนิดต่าง ๆ ผสมกัน

ผ้าห่มใยผสม (Mixed or Blended Fiber Blanket) หมายถึง ผ้าห่มทอด้วยด้ายที่ ทำจากเส้นใยชนิดต่างๆ ตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป

ผ้าห่มใยประดิษฐ์ (Man-made Fiber Blanket) หมายถึง ผ้าห่มทอด้วยด้ายที่ทำ จากเส้นใยประดิษฐ์ชนิดเดียว

ผ้าห่มใยผสม และผ้าห่มใยประดิษฐ์ แบ่งตาม โครงสร้างผ้าออกเป็น 2 ชนิด คือ

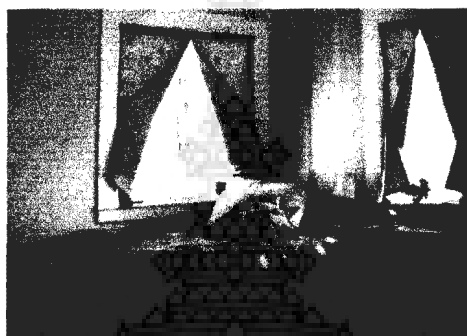
ผ้าห่มชนิดทอชั้นเดียว (Single Woven Blanket) หมายถึง ผ้าห่มที่ทอโดยใช้ด้าย ยืน 1 กลุ่ม และด้ายพุ่งตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ทอยึดกันเอง

ขนาดของผ้าห่มแบ่งออกเป็น 5 ขนาดดังนี้

1. ขนาด 50"x 70"
2. ขนาด 60"x 80"
3. ขนาด 70"x 80"
4. ขนาด 80"x 100"
5. ขนาดพิเศษ เช่น ผ้าห่มเด็ก ผ้าห่มที่ใช้บนรถทัวร์ ผ้าห่มที่ใช้ในการบริจาค เป็นต้น

ภาพที่ 2.32 ผ้าห่มที่มีลักษณะคล้ายผ้าคลุมไส้ในประกอบด้วยผ้าหรือ โยสังเคราะห์

ภาพที่ 2.33 ผ้าห่มในห้องนอนเด็กอาจใช้เป็นผ้าคลุมเตียง

ภาพที่ 2.34 ผ้าห่มนวมที่ผลิตขึ้นโดยการนำไส้ในมาทับซ้อนให้หนาขึ้นเพื่อต้องการความอบอุ่น

ภาพที่ 2.35 ผ้าห่มที่นำเทคนิคการเย็บต่อผ้าที่เรียกว่า พัดเวิร์ค (Patch work) เป็นทั้งผ้าห่มและผ้าคลุมเตียง

5.3.4 อุตสาหกรรมผ้าที่ใช้ในห้องนอน (Table Linen)

ประกอบด้วยผ้าที่ใช้ในลักษณะต่างๆ กัน คือ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง หมอนและปลอกหมอน ส่วนใหญ่จะจัดเป็นชุด (Set) ประกอบด้วยผ้าปูที่นอน 1 ผืน ปลอกหมอนหนุน 1-2 ชิ้น ปลอกหมอนข้าง 1-2 ชิ้น ส่วนผ้าคลุมเตียงจะแยกต่างหาก

ก) ผ้าปูที่นอน

ผ้าปูที่นอนแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ผ้าปูที่นอนเตียงเดี่ยว และเตียงคู่ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- แบบรัดมวม (Fitted)
- แบบไม่รัดมวม (Flat)

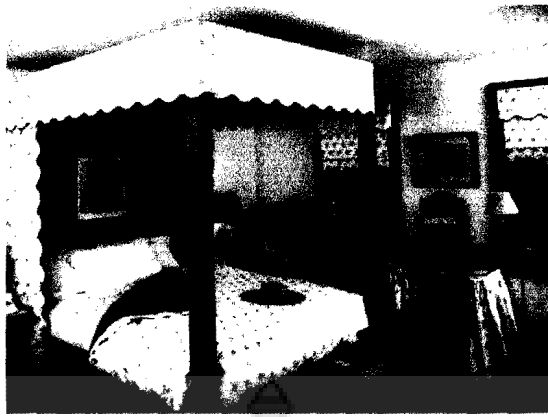
ขนาดของผ้าปูที่นอนมาตรฐาน มีดังนี้

- เตียงคู่ 6 ฟุต 6" x 6.5" x 8" (king size)
- เตียงคู่ 5 ฟุต 5" x 6.5" x 8" (Queen size)
- เตียงเดี่ยว 3 ฟุต 3.5" x 6.5" x 8" (Single size)

ข) ผ้าคลุมเตียง

ขนาดของผ้าคลุมเตียง ใช้กับขนาดเตียงกับผ้าปูที่นอนดังนี้

- ผ้าคลุม 5 ฟุต
- ผ้าคลุม 6 ฟุต
- ผ้าคลุม 8 ฟุต

ภาพที่ 2.36 ตัวอย่างผ้าปูที่นอนแบบเตียงเดี่ยว

ภาพที่ 2.37 ตัวอย่างผ้าปูที่นอนแบบเตียงคู่

ก) หมอนและปลอกหมอน

ตัวอย่างแบบปลอกหมอน ทั้ง 10 แบบ

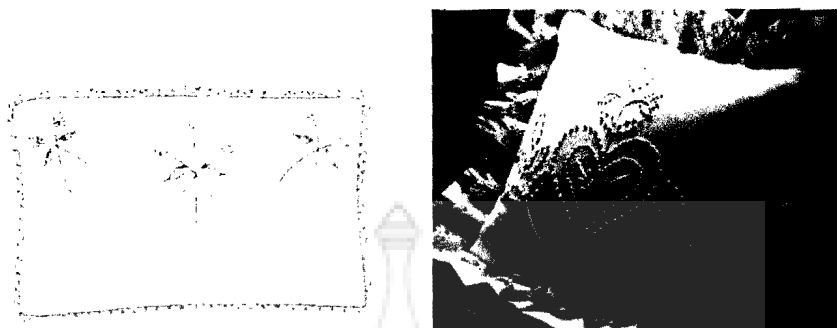

1. หมอนแบบ Neekroll with Eyelet and Trim หรือหมอนอิงท้อพีที่มีระบายลูกไม้
2. หมอนแบบ Sham with Jumbo Welting หรือหมอนอิงกึ่งขอบ
3. หมอนแบบ Turkish Corner Pillow with Border and Braid หรือหมอนอิงแบบจับจีบย่น
4. หมอนแบบ Scalloped Edged Pillows หรือหมอนอิงปล้อยชาย
5. หมอนแบบ Turkin Corner Pillow with welt หรือหมอนนุ่มจีบสี่เหลี่ยม
6. หมอนแบบ Pillow with Welt and Ruffle หรือหมอนอิงมีระบาย
- 7-8. หมอนแบบ Mock-box Pillow หรือหมอนม็อค - บ็อกซ์ (หมอนตัดมุม)
9. หมอนแบบ Bias Cot Pillow หรือหมอนหนุนนอน
10. หมอนแบบ Appliqued Pillow หรือหมอนอิงมีกึ่งระบาย

ภาพที่ 2.38 ตัวอย่างปลอกหมอน ทั้ง 10 รูปแบบ

ปลอกหมอนแบบต่าง ๆ

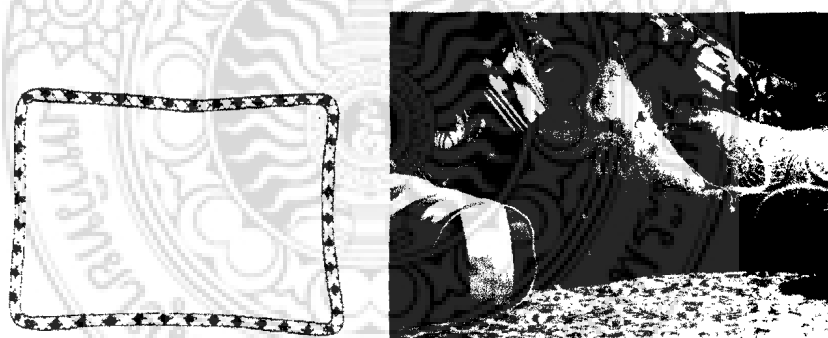
ปลอกหมอนแบบ Sham with Lace Trim

ภาพที่ 2.39 ตัวอย่างปลอกหมอนแบบ Sham with Lace Trim ปลอกหมอนแบบ Boudoir Sham with Lace Trim

ภาพที่ 2.40 ตัวอย่างปลอกหมอนแบบ Boudoir Sham with Lace Trim หรือหมอนแบบ Sham with Jumbo Welting

ภาพที่ 2.41 ตัวอย่างปลอกหมอนแบบ Sham with Jumbo Welting

ภาพที่ 2.42 ตัวอย่างหมอนแบบ Sham with Jumbo Welting หรือหมอนอิงกึ่งนอนขอบตกแต่งด้วยลายพิมพ์

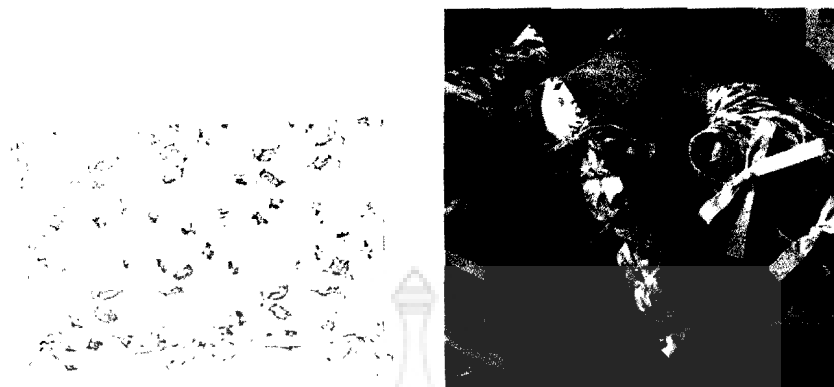
ภาพที่ 2.43 ตัวอย่างหมอนแบบ Sham with Jumbo Welting หรือหมอนอิงกึ่งนอนขอบตกแต่งด้วยผ้าลายทาง

ปลอกหมอนแบบ Ruffled Sham

ภาพที่ 2.44 ตัวอย่างหมอนแบบ Ruffled Sham โดยใช้ผ้าพิมพ์ลาย

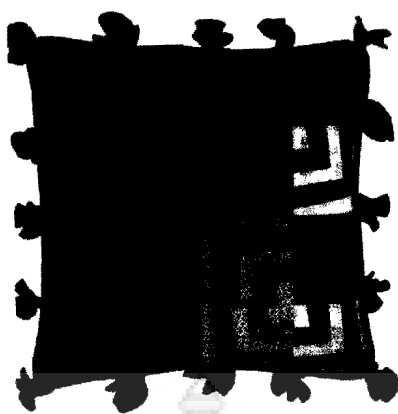
ปลอกหมอนแบบ Tie-On Sham

ภาพที่ 2.45 ตัวอย่างหมอนแบบ Tie-On Sham หรือหมอนอิงผูก โบว์ด้านข้างทำจากผ้าพิมพ์ลาย

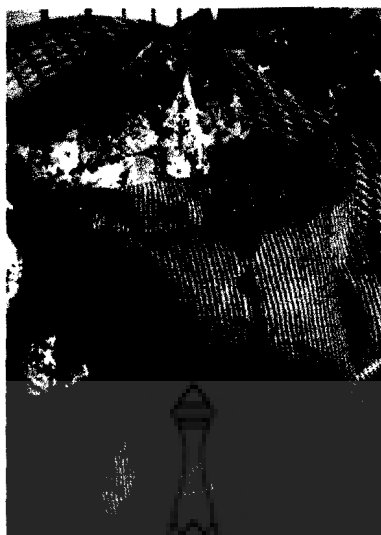
ภาพที่ 2.46 ตัวอย่างหมอนอิงแบบ Tie-On Sham หรือหมอนอิงแบบผูก โดยใช้ผ้าทอลาย

ภาพที่ 2.47 ตัวอย่างหมอนอิงแบบผสมผสาน คือหมอนอิงกึ่งขอบคกแต่งด้วยโบว์ด้านข้างและเข็ญ
ด้วยเทคนิคต่อผ้า (Patch work)

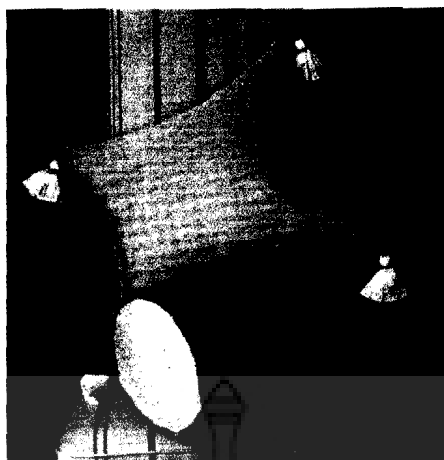
ภาพที่ 2.48 ตัวอย่างหมอนแบบ Bias Cut Pillow หรือหมอนอิงคกแต่งด้วยการต่อผ้าที่ใช้ลายพิมพ์

ภาพที่ 2.49 ภาพที่ตัวอย่างหมอนแบบ Scallop Edged Pillows หรือหมอนอิงปล่อยชาย ตกแต่งด้วยกระดุมใช้ผ้าทอลายริ้วและผ้าพิมพ์ลาย

ภาพที่ 2.50 ตัวอย่างหมอนแบบ Sun Braided หรือหมอนอิงชั้นเบสท์เป็นหมอนทรงกลม ตกแต่งด้วยกระดุมและ พู่

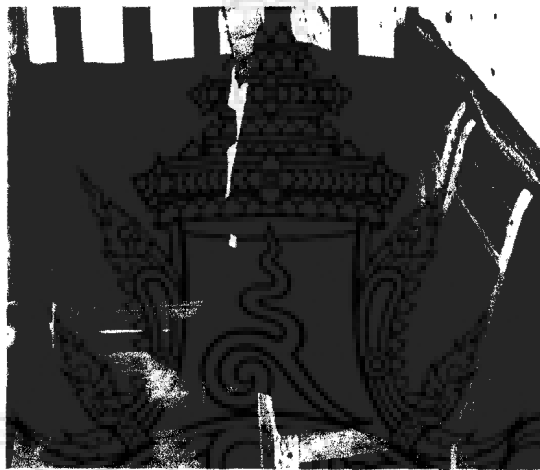
ภาพที่ 2.51 ตัวอย่างหมอนแบบ Turkish Corner Pillow with Border and Braid หรือหมอนอิงเข้ามุมมีพู่ตกแต่ง และหมอนแบบ One-Piece Neckroll หรือหมอนอิงทรงกระบอก(หมอนอิงท้อพี) ทำจากผ้าทอลายทาง

ภาพที่ 2.52 ตัวอย่างหมอนแบบ Ribbon weaves หรือหมอนอิงลายทอทำจากผ้ามาทอ ลายซัดสลับลี

ภาพที่ 2.53 ตัวอย่างหมอนแบบ Pillow with Applied Trim หรือหมอนอิงมีระบายจากผ้าทอ เย็บติดด้วยผ้าพื้นและผ้าลายตาราง

ภาพที่ 2.54 ตัวอย่างหมอนแบบ Appliquéd Pillow หรือหมอนอิงตกแต่งด้วยลวดลายประยุกต์

ภาพที่ 2.55 ตัวอย่างหมอนแบบ Ribbon Weave หรือหมอนอิงลายทอตกแต่งด้วยการเย็บเส้นด้าย

ตัวในหมอนและวัสดุใส่ในหมอน

หมอนจะมีลักษณะอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวในและวัสดุใส่ใน ก่อนที่จะลงมือทำชั้นนอกของหมอนหรือปลอกหมอน ควรคำนึงถึงลักษณะและ ความรู้สึกสัมผัสที่ต้องการให้มีในหมอนใบนั้น นอกจากนี้ ยังต้องคิดอีกว่า จะใช้หมอนใบนั้นเพื่ออะไร สำหรับตัวในหมอนนั้น จะเลือกซื้อตัวในหมอนสำเร็จรูป หรือจะทำขึ้นเองก็ได้ แต่ส่วนใหญ่พอใจที่จะเลือกใช้ตัวในหมอนสำเร็จรูปเพราะง่ายกว่าที่จะทำขึ้นเอง ซึ่งตัวในหมอนทรงกลมซึ่งทำจากฟองน้ำมักมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 12 ถึง 18 นิ้ว ตัวในหมอนสี่เหลี่ยมจะมีขนาดตั้งแต่ 12 ถึง 30 นิ้ว ส่วนหมอนยาว โดยทั่วไปจะยาว 36 นิ้ว และมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางหรือความสูงต่างๆ กัน

สิ่งที่ควรระวังในการเลือกซื้อตัวในหมอนสำเร็จรูปก็คือ ขนาดจริงมักใหญ่กว่าขนาดที่ระบุไว้ประมาณ 1 หรือ 2 นิ้ว เพื่อความแน่ใจว่าได้หมอนขนาดตามที่ต้องการจริงๆ เมื่อจะเลือกซื้อตัวในหมอน ควรนำสายวัดติดตัวไปด้วย และตรวจสอบขนาดของตัวในหมอนทุกใบที่จะตัดสินใจซื้อ ถ้าต้องการตัวในหมอน เบาะ หรือหมอนยาว ที่มีรูปร่างต่างไปจากตัวในหมอนสำเร็จรูปที่มีขายอยู่ทั่วไป ก็จะต้องลงมือทำเอง ในการกะขนาดตัวในหมอนหรือเบาะ จะต้องตัดสินใจก่อนว่าต้องการให้หมอน หรือเบาะที่ตัดเย็บสำเร็จแล้วมีขนาดเท่าใด แล้วทำตัวในให้มีขนาดใหญ่กว่าประมาณ 1 นิ้ว เพื่อว่าเมื่อสวมปลอกแล้ว จะได้ดูเรียบตึงและสวยงาม ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการหมอนอิงขนาด 14 X 14 นิ้ว ตัวในหมอนควรมีขนาด 15X 15 นิ้ว เป็นต้น

โดยทั่วไปตัวในหมอนจะมีรูปร่าง เช่นเดียวกับปลอกหมอน หมอนอิงแบบขอบก็ควรมีตัวในหมอนเป็นแบบของแบนเหมือนกัน หรือเบาะรองนั่งแบบกล่อง ก็ต้องมีตัวในซึ่งมีรูปร่างเป็นกล่อง

เช่นเดียวกัน ตัวในหมอนที่ทำจากฟองน้ำ มักจะสวมใส่หรือถอดปลอกยากควรเย็บปลอกผ้าหุ้มอีกชั้นหนึ่งก่อน จะใช้ผ้าดิบบรรดมา หรือผ้ามีสลิทก็ได้จะช่วยให้สวมใส่หรือถอดปลอกได้ง่าย การตัดเย็บปลอกผ้ามีสลิทก็ใช้เทคนิคพื้นฐานเช่นเดียวกับการทำตัวในวัสดุที่จะใช้ทำให้ในหมอน เบาะ หรือหมอนยาวนั้น มีให้เลือกใช้หลายชนิด แต่ละชนิดมีราคาและ คุณสมบัติแตกต่างกัน

นุ่น เป็นเส้นใยพืชชนิดหนึ่ง ซึ่งได้จากผัก คนไทยเรารู้จักใช้นุ่นทำให้ที่นอน และหมอนกันมานานแล้ว ใยนุ่นให้ความอ่อนนุ่ม พองฟูดี และเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในประเทศไทยจึงได้รับความนิยมมาก แต่ใยนุ่นยังมีข้อเสียคือ เมื่อใช้ไปนานจะเปื่อยยุ่ยสลายตัวลง ความพองฟูจะลดลง เบาะทำให้หมอนนั้นค่อยแบนลงและ เสียรูปทรงนอกจากนั้นการใส่นุ่นเข้าไปในตัวในหมอนก็ค่อนข้างลำบาก เพราะปุยนุ่นนั้นเบาและ ปลิวได้ง่าย ถ้าต้องการหมอน หรือเบาะที่มีใส่ในเป็นนุ่น ควรจ้างเขาทำจะสะดวกกว่า

ฟองน้ำ ตัวในหมอนสำเร็จรูปที่มีขายทั่วไป มักทำจากฟองน้ำ โพลียูรีเทน อาจเป็นฟองน้ำ หรือจะใช้ร่วมกับวัสดุใส่ในชนิดอื่นก็ได้ ฟองน้ำที่ใช้ทำให้ในหมอนหรือเบาะ อาจอยู่ในรูปของแผ่นบางเป็นแท่งหนาเป็นชั้นเล็ก หรือเป็นฟองน้ำที่ตัดให้มีรูปร่างต่าง ๆ ไว้แล้ว ตัวในหมอนฟองน้ำที่มีราคาถูก มักทำจากแผ่นฟองน้ำและมีเศษฟองน้ำชั้นเล็ก ๆ เป็นใส่ใน

ความแน่นของฟองน้ำขึ้นอยู่กับความหนาแน่น (น้ำหนักของฟองน้ำ ต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร มีหน่วยเป็นกรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร) ถ้าฟองน้ำนั้นมีความหนาแน่นมากก็จะมีเนื้อแน่นและทนทานดี แต่จะมีความโหยงตัวต่ำนั่นคือ เมื่อกดก็จะยุบน้อยและ เมื่อปล่อยมือก็จะด้งกลับสู่ที่เดิมได้ช้า ฟองน้ำคุณภาพดีบางชนิดจะมีทั้งความทนทานดีและ ความโหยงตัวสูงซึ่งจะให้ความอ่อนนุ่มมาก และรักษารูปทรงได้ดี เหมาะที่จะใช้ทำให้ในหมอน หรือเบาะมาก แต่มีราคาค่อนข้างแพงกว่าฟองน้ำธรรมดาทั่วไป ถ้าจะใช้ฟองน้ำที่เป็นแท่งหนา ควรใช้พนักงานขายที่ร้านตัดฟองน้ำนั้นออกเป็นชั้นตามรูปร่างและขนาดของหมอน หรือเบาะที่ต้องการ หากจะนำมาตัดเองควรใช้มีดที่มีใบมีดหยักซึ่งใช้สำหรับหั่นขนมปังจะช่วยให้รอยตัดเรียบดี หรือถ้าใช้มีดไฟฟ้าก็ยิ่งดี

ถ้าต้องการให้รูปร่างของตัวในหมอน หรือเบาะกลมกลิ้งขึ้นควรใช้แผ่นเส้นใยโพลีเอสเตอร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายไส้ฉวม หรือจะใช้ฝ้านูนวม หุ้มรอบอีกชั้นหนึ่งเสียก่อน วิธีทำก็ง่าย ๆ คล้ายกับการห่อของขวัญคือ ตัดแผ่นเส้นใย หรือฝ้านูนวมให้มีขนาดใหญ่พอที่จะหุ้มรอบตัวในหมอน ใช้กาวทาตัวในหมอนให้ทั่วคือ ตัดแผ่นเส้นใยหรือฝ้านูนวมให้มีขนาดใหญ่พอที่จะหุ้มรอบตัวในหมอน ใช้กาวทาตัวในหมอนให้ทั่ว เอาแผ่นเส้นใยหรือฝ้านูนวมนั้นหุ้มรอบแล้วตัดแต่งพับม้วนริมแผ่นเส้นใยหรือฝ้านูนวมเข้าด้านใน และเย็บปิดด้วยตะเข็บสอยพันให้เรียบร้อย

ใยโพลีเอสเตอร์ ใยโพลีเอสเตอร์ นิยมนำมาใช้ทำให้หมอนใยโพลีเอสเตอร์นี้อาจอยู่ในรูปของแผ่นเส้นใย กลุ่มเส้นใยบรรจุรวมกันอยู่อย่างหลวมๆ หรืออยู่ในรูปของตัวในหมอนสำเร็จรูป

ซึ่งมีผ้าหรือแผ่นฟองน้ำหุ้มอยู่เรียบร้อยแล้ว โยพลีเอสเตอร์ ใช้งาน สะดวก สะอาด และมีราคาไม่แพงนัก หาซื้อได้จากร้านขายเครื่องเย็บปักถักร้อยทั่วไป ส่วนการตัดเย็บผ้าตัดในหมอนและการใส่ไส้หมอนก็ทำได้ง่าย และรวดเร็ว เพียงแต่ทำตามกรรมวิธีที่อธิบายในเรื่องการตัดเย็บหมอนหรือเบาะแบบพื้นฐาน

คำแนะนำบางประการ หากต้องการให้หมอนมีผิวเรียบ ก่อนบรรจุโยพลีเอสเตอร์ เข้าไปในตัวหมอน ควรนำเส้นใยออกจากถุง ดึงเบา ๆ ให้เส้นใยแยกออกจากกันค่อยใส่เส้นใยเข้าไปในตัวหมอนทีละน้อยใช้เข็มถักโครเชต์ หรือ ไม้ถักนิตดึงขนาดใหญ่แยงนำเส้นใยให้เข้าไปอยู่ในมุมได้อย่างพอดีไม่ควรใส่ไส้ใน (เส้นใย) เข้าไปมากเกินไป

ปลอกหมอน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ปลอกหมอนหนุน และปลอกหมอนข้าง

ขนาดของหมอนมาตรฐานดังนี้

- ขนาดมาตรฐาน (Standard) 20 x 26 นิ้ว
- ขนาดกลาง (Queen) 20 x 30 นิ้ว
- ขนาดใหญ่ (King) 20 x 38 นิ้ว

ขนาดของปลอกหมอนมาตรฐานมีดังนี้

- ขนาดมาตรฐาน (Standard) 21 x 27 นิ้ว
- ขนาดกลาง (Queen) 21 x 31 นิ้ว
- ขนาดใหญ่ (King) 21 x 39 นิ้ว

5.3.5 อุตสาหกรรมผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร (Table Linen)

ประกอบด้วยผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดมือ และผ้ารองจาน ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กและเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่อยู่กระจัดกระจายไปทั่วประเทศ สำหรับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม มีประมาณ 16 ราย สินค้าที่ผลิตได้จะจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก

ก) ผ้าคลุมโต๊ะ (Tablecloth)

ผ้าคลุมโต๊ะ และผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหารแบ่งตามลักษณะการใช้งานออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทใช้ในบ้าน (Household) และประเภทใช้ในสถาบัน และ โรงแรม (institutional)

ผ้าปูโต๊ะแต่ละประเภท แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือแบบเหลี่ยม และแบบกลม

ตารางที่ 2.2 ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของผ้าปูโต๊ะ

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

แบบ	ชื่อขนาด	ความกว้าง		ความยาว		เส้นผ่านศูนย์กลาง	
		เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
สี่เหลี่ยม	4 ที่นั่ง	1 350	± 30	1 800	± 30	-	-
		1 500		1 500		-	
	6 ที่นั่ง	1 500		2 100		-	
	8 ที่นั่ง	1 800		2 800		-	
กลม	-	-	-	-	1 500	± 30	

ตารางที่ 2.3 ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของผ้าเช็ดปาก

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ความกว้าง		ความยาว	
เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
500	± 10	500	± 10
500		550	

ขนาดของผ้ารองจาน (Placenta) ขนาดมาตรฐานมีดังนี้

1. ผ้ารองจานขนาด 30 x 48 เซนติเมตร
2. ผ้ารองจานขนาด 32 x 50 เซนติเมตร
3. ผ้ารองจานขนาด 33 x 43 เซนติเมตร
4. ผ้ารองจานขนาด 33 x 46 เซนติเมตร
5. ผ้ารองจานขนาด 35 x 50 เซนติเมตร

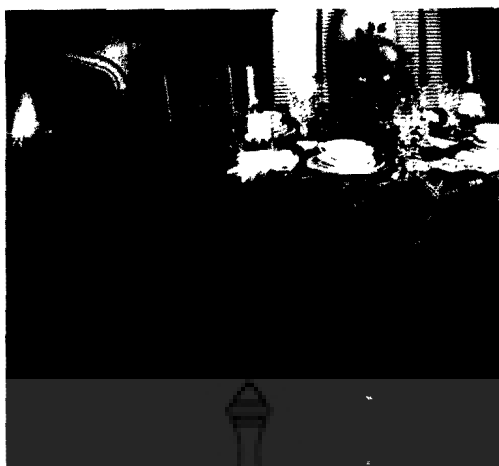
ตารางที่ 2.4 ขนาดมาตรฐานของผ้าปูโต๊ะ

หน่วยเป็นนิ้ว

ความกว้างของ ผ้า	รัศมีรอบโต๊ะ	ความยาวที่ต้องการบวกเพิ่ม	เผื่อชายพับเย็บ
Fabric Width	Diameter of Table skirt	Lengths Needed	Hem Allowance
36"	Up to 69"	2	2"
	69" – 105"	3	3"
44" – 45"	Up to 85" – 87"	2	2"
	88" – 131"	3	3"
48" – 50"	Up to 95" – 97"	2	2"
	Over 105" – 113"	3	3"
54" – 60"	Up to 53" – 59"	1	1"
	Up to 51" – 113"	2	2"
	Over 105" – 113"	3	3"

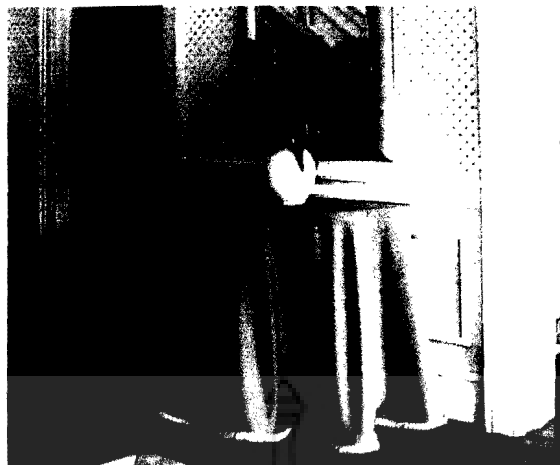
ภาพที่ 2.56 ผ้าปูโต๊ะแบบพอดี

ภาพที่ 2.57 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Basic Round Table skirt Cloth ทำจากผ้าลายตารางตกแต่งด้วยโบว์

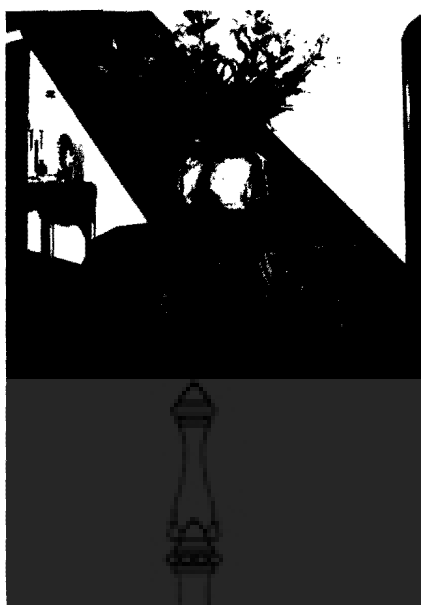
ภาพที่ 2.58 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Table skirt with Welt ทำจากผ้าพิมพ์ลาย ปูทับด้วยผ้าคลุมโต๊ะแบบจตุรัสด้านบน

ภาพที่ 2.59 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบเครื่องวงกลม Semicircular Table skirt with Shirred Welt ทำจากผ้าทอถัก ขอบด้านล่างของผ้าคลุมโต๊ะแบบเครื่องวงกลม

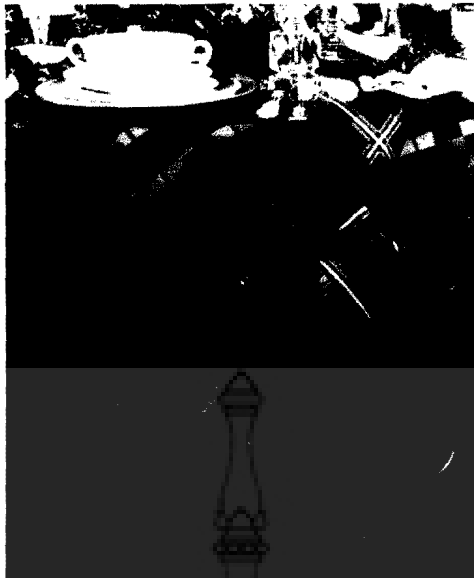
ภาพที่ 2.60 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Table skirt with Bias and Rick Rack ทำด้วยผ้าพิมพ์ลายเข็มริมชายขอบข้างบนปูทับด้วยผ้าลูกไม้

ภาพที่ 2.61 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Lined Table skirt with Accordion - Pleated Hem ทำด้วยผ้าซาฟที่มีลักษณะมันวาวและมีน้ำหนักตกแต่งด้วยระบายจีบรอบ ๆ

ภาพที่ 2.62 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะ Table skirt with Pleated Ruche Hem ทำด้วยผ้าพิมพ์ลายดอกไม้ เย็บจีบตราซาฟผ้าคลุมด้านบนตกแต่งด้วยผ้าคลุมลูกไม้อีกชั้นหนึ่ง

ภาพที่ 2.63 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Basic Table skirt with Festooned Overskirt ผ้าลายสก็อตซ์หรือ
ตราหมากรุก ตกแต่งด้วยโบว์ 4 ด้าน

ภาพที่ 2.64 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะ Table skirt with Top-Applied Ruffle ทำจากผ้าพิมพ์ลายตกแต่งด้วย
การทำระบายจีบบนและล่าง

ภาพที่ 2.65 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Round Tablecloth with Scalloped Edge จากผ้าพิมพ์ลาย ตกแต่งด้วยการกิ้นขอบ

ภาพที่ 2.66 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Mitered Round Table skirt with Bias Hem ทำจากผ้าทอลาย วิชาผ้าพิมพ์เย็บตามแบบ

ภาพที่ 2.67 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Square Tablecloth with Bias Fabric Trim ทำจากผ้าพิมพ์ลายตารางหรือหมากรุกตกแต่งชายด้วยการพับเย็บผ้าต่างสี

ภาพที่ 2.68 ตัวอย่างผ้าคลุมโต๊ะแบบ Square Tablecloth with Binding and Patchwork Corners ทำจากผ้าพิมพ์ลงจุดตกแต่งชายด้วยการกั้นริมขอบและปล่อยชายผ้าคลุมเย็บติดด้วยเทคนิคแพทช์เวิร์ค (Patch work)

- ข) ผ้าเช็ดมือผ้าเช็ดมือมี 2 ลักษณะ คือ
1. แบบเป็นผืนทำจากผ้าขนหนูใช้ทั่วไป
 2. แบบเป็นผืนมีห่วงใช้ในห้องครัว

ขนาดของผ้าเช็ดมือ มีดังนี้

1. ขนาด 12 x 12 นิ้ว
2. ขนาด 12 x 22 นิ้ว
3. ขนาด 12 x 20 นิ้ว
4. ขนาด 12 x 25 นิ้ว

ผ้าเช็ดปากมี 2 แบบ คือ

1. ผ้าเช็ดปากที่ใช้สำหรับเช็ดปากบนโต๊ะอาหาร
2. ผ้าเช็ด
3. ปากที่ใช้สำหรับตกแต่งบนโต๊ะอาหาร

ขนาดของผ้าเช็ดปากมีดังนี้ คือ

1. ผ้าเช็ดปากขนาด 13x 15 นิ้ว
2. ผ้าเช็ดปากขนาด 18x 18 นิ้ว
3. ผ้าเช็ดปากขนาด 37x 37 นิ้ว

หมายเหตุ : สามารถปรับขนาดผ้าเช็ดปากได้ตามการใช้งานจริง

ก) ผ้าเช็ดปากที่ใช้ในการเสิร์ฟอาหาร

เป็นผ้าเช็ดปากที่ทำขึ้นเพื่อใช้งานอย่างจริงจัง แต่สำหรับผ้าเช็ดปากที่ใช้ในบ้านส่วนมากมักเป็นผ้าสีขาวอย่างดีหุหร่า และมีการตกแต่งอย่างสวยงามที่พร้อมหยิบนำมาใช้จากในครัวส่วนมากแล้วแขกหรือ เจ้าภาพบนโต๊ะอาหารใช้ผ้าเช็ดปาก เพื่อเช็ดปากระหว่างมื้ออาหารและใช้เช็ดริมฝีปากหลังรับประทานอาหารเสร็จนอกจากประโยชน์ที่ว่าแล้วผ้าเช็ดปากยังใช้เป็นผ้ากันเปื้อนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย เมื่อเริ่มนั่งที่โต๊ะอาหารจะมีผ้าเช็ดปากวางไว้ต้องคลี่ออกแล้วจึงวางไว้ที่หน้าตัก เพื่อกันเปื้อนอาหารที่อาจหล่นลงไปได้

ผ้าเช็ดปากบนโต๊ะอาหารและบนโต๊ะบุฟเฟ่ต์

ผ้าเช็ดปากนั้นไม่จำเป็นต้องใช้กับโต๊ะงานฉลองเท่านั้น แต่ยังใช้ประโยชน์ได้หลากหลายโอกาส เช่น ใช้ตกแต่งช่อดอกไม้เพื่อให้เด่นสะดุดตา หรือใช้คลุมอาหารของแขกในช่วงหน้าร้อนเพื่อไม่ให้อาหารเย็นหรือ อาจใช้ปิดอาหารบุฟเฟ่ต์ หรือตู้เก็บภาชนะในการรับประทานอาหาร

ผ้าเช็ดปากค็อกเทล

ถ้าบนโต๊ะอาหารมีแชมเปญและ เสริ์ฟอาหารแก่ลมให้กับแขกส่วนมาก แล้วแขกก็มักจะเลือกผ้าเช็ดปากค็อกเทลขนาดเล็กเสียมากกว่าผ้าเช็ดปากประเภทนี้จะมีเนื้อผ้าบางกว่า และมีแบบให้เลือกหลากหลาย ซึ่งที่จริงแล้วมัน ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้บนโต๊ะอาหารเลย

สำหรับการตกแต่งโต๊ะอาหาร บางคนอาจเลือกใช้ผ้าเช็ดปากสวย ๆ บนโต๊ะอาหาร ราวกับว่าผ้า นั้นเป็นเทียนหรือช่อดอกไม้ประดับโต๊ะอาหารผ้าเช็ดปาก สำหรับตกแต่งโต๊ะอาหาร จะให้ผลในการตกแต่งโต๊ะ ได้ผลมากกว่า ถ้ามีการเลือกใช้สีให้กลมกลืนกันไปทั้งหมดได้ หรือเลือกที่จะใช้เป็นสีเดียวเป็นหลักก็ได้ทั้ง โต๊ะอาหารเช่นกัน ที่ถูกแล้วเป็นการดีที่สุด ที่จะเลือกสรรสีที่ให้เข้ากันกับการจัดแต่งโต๊ะอาหารและ การบริการมากกว่า

ง) ผ้ารองจาน (Placemats)

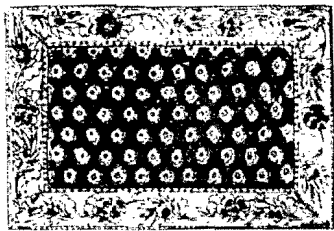
ผ้ารองจานสามารถทำได้ง่ายและ รวดเร็ว แต่ควรเป็นผ้าที่ทนความร้อนได้สูงคือ มีเนื้อหนาพอสมควร หรือให้ฟ้าย่างน้อยสองชั้นถ้าจะให้ดีที่สุดควรมีผ้ารองด้านในเพื่อเพิ่มความนุ่ม และหนาด้วยอีกชั้น ผ้าที่เหมาะสมที่สุดคือ ผ้าฝ้ายเนื้อหนาเพราะทนความร้อนได้ดี และซักล้างทำความสะอาดง่าย

ขนาดมาตรฐานของผ้ารองจานมีดังนี้

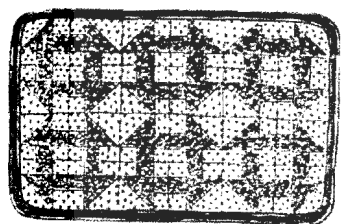
1. ขนาด 30 x 48 เซนติเมตร
2. ขนาด 32 x 50 เซนติเมตร
3. ขนาด 33 x 43 เซนติเมตร
4. ขนาด 33 x 46 เซนติเมตร
5. ขนาด 35 x 50 เซนติเมตร

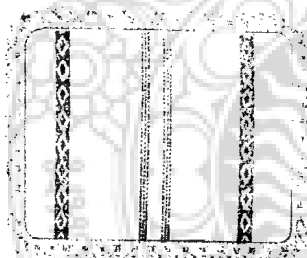
ภาพที่ 2.69 ตัวอย่างผ้ารองจาน

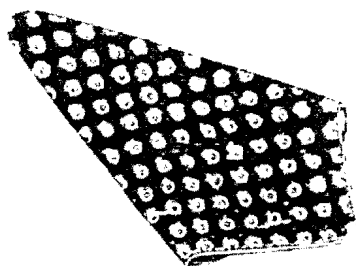
ภาพที่ 2.70 ตัวอย่างผ้ารองจาน Bordered Placemat ทำจากผ้าพิมพ์ลายมีการตกแต่งขอบด้วยการเย็บ
ตัดต่อด้วยผ้าลายพิมพ์ดอกไม้ขนาดกว้าง 12 นิ้ว ยาว 18 นิ้ว

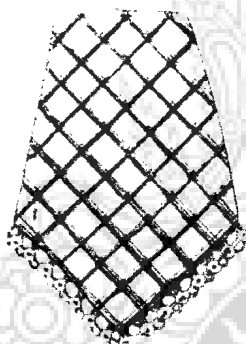
ภาพที่ 2.71 ตัวอย่างผ้ารองจาน Churn Dash Design Patchwork Placemat ทำจากผ้าพิมพ์ลายใช้เทคนิค
การตัดเย็บแบบต่อผ้าที่เรียกว่า พักเวิร์ก (Patch work) ขนาดกว้าง 13 นิ้ว ยาว 19 นิ้ว

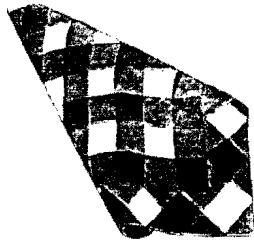
ภาพที่ 2.72 ตัวอย่างผ้ารองจาน Dishcloth Placemat with Lace Trim ทำจากผ้าขนหนูตกแต่งริมขอบด้วยผ้าลูกไม้
มีขนาดกว้าง 14 นิ้ว และยาว 14 นิ้ว

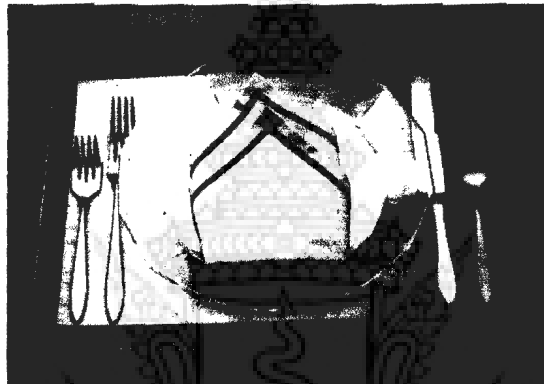
ภาพที่ 2.73 ภาพที่ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมกับผ้ารองจาน Basic Square Napkin ทำจากผ้าฝ้ายพิมพ์ลาย มีขนาด กว้าง 12 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว

ภาพที่ 2.74 ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมชุดเดียวกับผ้ารองจาน Tea Towel Napkin with Crochet Lace Trim ทำจากผ้าพิมพ์ลายให้เข้าชุดกับผ้าคาดอกแต่งบนโต๊ะอาหารมีขนาดความกว้าง 12 นิ้ว และยาว 12 นิ้ว

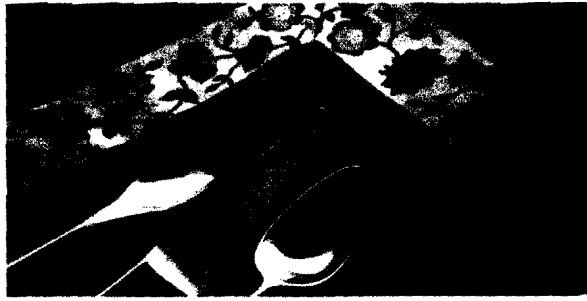
ภาพที่ 2.75 ตัวอย่างผ้าเช็ดปากที่อยู่ร่วมชุดเดียวกับผ้ารองจาน และผ้าปูโต๊ะ Square Napkin with Wide Bias Trim
ทำจากผ้าฝ้ายพิมพ์ลายตารางตกแต่งริมขอบให้ตัดสีกันมีขนาดกว้าง 12 นิ้ว และยาว 12 นิ้ว

ภาพที่ 2.76 ตัวอย่างผ้ารองจาน (Placemat) จัดวางให้เข้าชุด โดยมีผ้าเช็ดปาก (Napkin) วางอยู่ตรงกลาง
บนโต๊ะอาหาร

ภาพที่ 2.77 ตัวอย่างผ้ารองจานพิมพ์ลาย (Placemat) จัดวางให้เข้าชุดกับผ้าเช็ดปาก (Napkin) วางอยู่ด้านซ้าย
บนโต๊ะอาหารทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 2.78 ตัวอย่างผ้ารองจาน (Placemat) ผ้าคาดโต๊ะ (Table Runner) และผ้าเช็ดปากอาจเป็นคนละชุดก็ได้แต่ส่วนใหญ่จะมีการจัดให้เข้าชุดกัน

ภาพที่ 2.79 ตัวอย่างบรรยากาศในห้องรับประทานอาหาร มีการจัดวาง ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปากให้เข้าชุดกัน

ภาพที่ 2.80 ตัวอย่างการจัดวางผ้ารองจาน(Placemat) บนโต๊ะอาหารอาจมีผ้าเช็ดปากสีอื่นมารวมด้วยถ้าการจัดวางอยู่ลงตัว

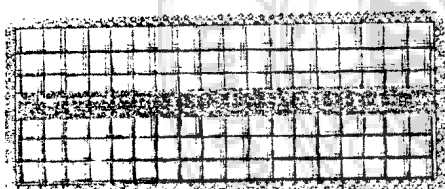

ภาพที่ 2.81 ตัวอย่างการจัดวางแบบเรียบง่ายของผ้ารองจาน (Placemat) อาจไม่ใช้ผ้าเช็ดปากเข้ามาตกแต่ง

จ) ผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ (Table Runner)

ผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ มีไว้สำหรับตกแต่งโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงไม่เน้นเรื่องประโยชน์ใช้สอยมากนักทำให้สามารถออกแบบโดยใช้จินตนาการความคิดได้เต็มที่ เพียงแต่กำหนดรูปทรงเป็นแผ่นยาว ซึ่งสามารถเลือกใช้ผ้าที่ชอบในการตกแต่งได้ เพราะจะช่วยทำให้โต๊ะสวยงามขึ้น

ผ้าคาดตกแต่งโต๊ะอาจมีความยาวมากกว่าความยาวของโต๊ะ หรือพอดีโต๊ะก็ได้ผ้าทุกชนิดจึงสามารถใช้ทำเป็น Table Runner ได้ขึ้นอยู่กับสไตล์ที่คุณต้องการ แต่ถ้าโต๊ะเป็นไม้สีอ่อนต้องแน่ใจว่าสีของผ้าจะไม่ตกบนโต๊ะเวลาได้รับความชื้น สำหรับผ้าคาดตกแต่งนี้ส่วนมากจะนิยมคาดกลางบนโต๊ะกินข้าวหรือตู้เตี้ย จะทำให้รู้สึกอบอุ่นมากขึ้น อาจใช้พวกผ้าห่มเก่าหรือผ้าม่านเก่าที่มีใยสังเคราะห์แทรกอยู่ตรงกลางมาใช้ด้านหลังของแผ่น Table runner เพื่อป้องกันจากความร้อนได้โดยเฉพาะ โต๊ะรับประทานอาหาร

ภาพที่ 2.82 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Tea Toweling Runner with Lace Trim ทำด้วยผ้าฝ้าย พิมพ์ลายตารางตกแต่งตรงกลางและชายด้วยลูกไม้ กว้าง 12 นิ้ว และยาว 72 นิ้ว

ภาพที่ 2.83 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Lace Runner ทำจากผ้าลูกไม้ กว้าง 12 นิ้ว ยาว 72 นิ้ว

ภาพที่ 2.84 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Table Runner with Christmas Appliqué ทำด้วยผ้าขนหนูพิมพ์ลายดอกไม้ กว้าง 14 นิ้ว ยาว 44 นิ้ว

ภาพที่ 2.85 ตัวอย่างผ้าคาดตกแต่งโต๊ะ Scalloped Edged Runner ทำด้วยผ้าฝ้ายพิมพ์ลายกว้าง 13 นิ้ว ยาว 72 นิ้ว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปริมรัตน์ แยกเพ็ง (2546) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าหัตถกรรม เพื่อการส่งออกพบว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทยมีการทำมานาน แต่เดิมผลิตเพื่อใช้สอยในครัวเรือน เช่น การทอผ้า การทำภาชนะเครื่องปั้นดินเผา การจักสานต่าง ๆ เมื่อประเทศเจริญขึ้นประเภทหัตถกรรมได้ขยายตัวออกไป ผลิตเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยสนองความต้องการของตลาด แม้ว่าสินค้าหัตถกรรมจะมีบทบาทต่อเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศก็ตามแต่ก็ยังประสบปัญหาต่าง ๆ อีก จากการศึกษาจึงทำให้ทราบถึงสถานการณ์และแนวโน้มการขยายตัวของสินค้าหัตถกรรมเพื่อการส่งออก ทำให้ทราบแนวทางการเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติในต่างประเทศ และทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาทางการผลิต การตลาดของสินค้าหัตถกรรมเพื่อการส่งออก

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทยพบว่า ผู้บริโภคชาวไทยมีการใช้ผ้าจำกัดกับคนบางกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่เห็นว่ามียาราคาแพงเกินไป และความต้องการให้มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยผ่านทางโทรทัศน์มีมากขึ้น ในด้านผู้ผลิตเห็นว่าการอนุรักษ์กระบวนการผลิตด้วยการทอมือแบบดั้งเดิมและยังมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาด้านการออกแบบลวดลาย และวัสดุการผลิตที่มีคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพของผ้าให้มีลักษณะที่เป็นสากล เพื่อให้มีการใช้แพร่หลายมากขึ้นและ ต้องการให้มีการจำกัดพื้นที่ เฉพาะแบ่งเขตให้ชัดเจนว่าเขตใดเป็นผ้าทอมือด้วยวิธีการดั้งเดิมหรือเขตใดผลิตด้วยเครื่องจักร ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคอาจไม่เข้าใจว่าเหตุใดจึงมีราคาแตกต่างกันในงานเดียวกัน และผ้าประเภทเดียวกัน

แก่นจันทร์ มะลิชอ (2546) ศึกษาวิจัย เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทใหญ่ บ้านใหม่ หมอกจ๋าม อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทใหญ่ ได้มีการออกแบบโดยคำนึงประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้ได้ในหลายโอกาส แต่ทั้งนี้การออกแบบต้องคำนึงถึงรูปร่าง ผิวพรรณของผู้สวมใส่ และประการสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทใหญ่ ควรรักษารูปแบบ ลวดลาย และความเป็นเอกลักษณ์ เพื่ออนุรักษ์ผ้าทอไทยใหญ่ต่อไป

อัจฉรา ภาณวิทย์และเครือจิต ศรีบุญนาถ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผ้าไหมในวิถีชีวิตไทย กุญและ ไทยเขมร พบว่า เอกลักษณ์ของชนในชาติรวมทั้งความโดดเด่นของผ้าไหมสุรินทร์อยู่ที่คุณภาพของเส้นไหมน้อย การย้อมและให้สีสันทึกลมกลืนการทอลายเน้นความละเอียดไม่ฉูดฉาด เทคนิคการทอด้วยกรรมวิธีที่ยุ่งยากมาก เพื่อสิ่งประโยชน์การใช้สอยสูงสุด

พรทิพย์ จันทา (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาการหัตถกรรมไทยเฉพาะกรณีการทอผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ พบว่า การพัฒนาหัตถกรรมการทอผ้าไหมเป็นสิ่งจำเป็นด้วย

ปัญหาที่เกิดขึ้นควรจะดำเนินการในเรื่อง การพัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ การพัฒนาวัตถุดิบที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาสถานที่ผลิตและ จำหน่ายผลิตภัณฑ์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ควรต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่และหลากหลาย แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีสีที่กลมกลืนไม่ฉูดฉาด คำนึงถึงการใช้สอยได้หลายโอกาส เข้ากับยุคสมัย และสามารถตอบสนองความต้องการของตลาด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชาวบ้านผู้นำชุมชน และนักวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนความต้องการของชุมชน ตลอดจนการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับศักยภาพ และทรัพยากรของชุมชน รวมทั้งการสำรวจถึงความต้องการของผู้บริโภค โดยได้ดำเนินงานวิจัยตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย
2. การดำเนินการตามแผนและการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. แหล่งที่มาของข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
5. ขั้นตอนการพัฒนางานวิจัย
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จากหัวข้อดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมรายละเอียดในแต่ละเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

1.1 กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 80 คน โดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากการเข้าชมงานต้นแบบในสถานที่แสดงที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ณ ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพคเมืองทองธานี

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกสถานที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป โดยโครงการวิจัยนี้เป็นช่องทางหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ทางการ

ออกแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์และเป็นการพัฒนาฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมต่อไป

2. การดำเนินการตามแผนและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ช่วงระยะดังนี้

2.1 การดำเนินงานระยะที่ 1 (ปีงบประมาณ 2550)

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและ เก็บข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น ข้อมูลการศึกษาด้านปฐมภูมิ และด้านทุติยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาข้อมูลด้านปฐมภูมิ

2.1.1 การสำรวจผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจพื้นที่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของชุมชนที่ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

2.1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

- นางถัดดา สวัสดิ์ หัวหน้ากลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป หมู่ 1 บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- นางสุกมาส สาลี ผู้ประสานงานกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป หมู่ที่ 1 บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- นางสาวสุดใจ มิ่งพฤกษ์ หัวหน้ากลุ่มชุมชนหนองบัว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- นางลำพันธ์ พิมพ์ทอง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมอาชีพสตรี ค่ายวีรวัฒน์โยธิน ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- นางสาวบำเพ็ญ คัมภ์สุระ หัวหน้ากลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป หมู่ 10 ชุมชนศรีบัวราย ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- นายทวี สุขอำนาจ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพัฒน์ ชัยตั้งจิต คณบดีคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดสุรินทร์
- อาจารย์เกียรติชัย ควงศรี อาจารย์ประจำแผนกหม่อนไหมคณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จ.สุรินทร์
- นางสาวเบญจพร สมบัติไหมไทย เจ้าของร้านน้องหญิงไหมไทย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

- นางสาวใจ จินดาพล นักพัฒนาชุมชน 6 จังหวัดสุรินทร์
- นางสาวสมพร จงประเสริฐวงศ์ นักพัฒนาชุมชน 6 จังหวัดสุรินทร์
- นางวิมลมาศ บุญกล้า ผู้จัดการศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัดสุรินทร์

2.1.3 การสังเกต ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาข้อสรุปในความเป็นไปได้ในการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ รวมทั้งสังเกตจากการเข้าร่วมปฏิบัติงานสร้างต้นแบบ

การศึกษาข้อมูลด้านทฤษฎี

เป็นการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย โดยศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทของสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ คุณสมบัติของผ้าไหม วัสดุ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ กรรมวิธีการผลิต ตลอดจนข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2.2 การดำเนินงานระยะที่ 2 (ปีงบประมาณ 2551)

2.2.1 การเผยแพร่ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบ และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ โดยวิธีการตัดฝีกอบรม เชิงปฏิบัติการ มีขั้นตอนดังนี้

- ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อเตรียมการอบรม
- กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย
- กำหนดกิจกรรมการฝีกอบรม โดยพิจารณาจากจุดประสงค์
- กำหนดรูปแบบการฝีกอบรมประกอบด้วยการบรรยายประกอบการสาธิต

2.2.2 ดำเนินการฝีกอบรม

- สถานที่ในการฝีกอบรมคือ บ้านบ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
- ระยะเวลาในการฝีกอบรม ระหว่างวันที่ 16 – 20 กรกฎาคม 2551 รวม 5 วัน ใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต และให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติจริง สื่อที่ใช้ในการฝีกอบรม ได้แก่เอกสารประกอบการอบรม ตัวอย่างของจริง (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ) สื่อวีซีดี รวมทั้งจัดหาวัสดุให้กับผู้เข้ารับการฝีกอบรม

3. แหล่งที่มาของข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลด้านทฤษฎีมี แหล่งที่มาดังนี้

- 3.1 หอสมุดแห่งชาติ
- 3.2 ห้องสมุดคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 3.3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
- 3.4 ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 3.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3.6 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเคหะสิ่งทอ รูปแบบ และประเภทของเคหะสิ่งทอ คุณสมบัติของผ้าไหม และศักยภาพการของกลุ่มผู้ผลิตเคหะสิ่งทอ

4.2 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เป็นการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม โดยใช้กรอบแนวคิดของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538 : 161-170) โดยการกำหนดเป็นหัวข้อใหญ่เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการทราบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.2.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศและอาชีพ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (nominal scale) ดังนี้

1. ชาย
2. หญิง

ข้อที่ 2 อาชีพ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (nominal scale) ดังนี้

1. ข้าราชการ
2. พนักงานบริษัท
3. ธุรกิจส่วนตัว
4. รับจ้าง
5. แม่บ้าน

ข้อที่ 3 อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) ดังนี้

1. 21 - 30 ปี
2. 31 - 40 ปี
3. 41 - 50 ปี
4. มากกว่า 50 ปี

ข้อที่ 4 รายได้ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) ดังนี้

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท
2. 5,001 – 10,000 บาท
3. 10,001 – 15,000 บาท
4. 15,001 – 20,000 บาท
5. มากกว่า 20,000 บาท

4.2.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ ด้านต่าง ๆ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด โดยใช้ระดับการวัดข้อมูล ประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

4.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.3 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการฝึกอบรมการออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เป็นการเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถาม กำหนดเป็นหัวข้อใหญ่เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการทราบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.3.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นคำถามแบบปลายปิด โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาคชั้น (interval scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

4.3.2 ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการจัดการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

4.4 การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนต่อไปนี้

4.4.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence) หรือ IOC รวม 3 ท่านคือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุษา ตั้งธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์ สุทธิสังข์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ อริยะเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \sum R / N$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นคำถามที่ใช้ได้โดยมีผลการหาค่า IOC จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ด้านการประเมินสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
 - 1.1.1 รูปแบบที่เรียบง่าย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.1.2 รูปแบบที่มีวัสดุตกแต่งหรูหรา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66
 - 1.1.3 รูปแบบอิสระสนุกสนาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.2 ด้านการตกแต่งลวดลายของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
 - 1.2.1 ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.2.2 ใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.2.3 ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืนผสมกับ วัสดุตกแต่งอื่น เช่น ลูกบิด
ผ้ากั้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.2.4 ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายผสมกับผ้าลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.3 ด้านการนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
 - 1.3.1 เรื่องราวเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.3.2 เรื่องราวเกี่ยวกับช้าง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.3.3 เรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ประจำจังหวัด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66
 - 1.3.4 เรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.4 ด้านพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
 - 1.4.1 มีการใช้งานอย่างเป็นประจำในชีวิตประจำวัน
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 1.4.2 มีการใช้งานเฉพาะใน โอกาสพิเศษ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
2. ด้านการประเมินสอบถามของการประเมินประสิทธิภาพ
 - 2.1 หมอนอิง
 - 2.1.1 รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
 - 2.1.2 รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบหมอนอิง
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

- 2.1.3 รูปแบบของหมอนอิงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.1.4 รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้าน
ทุกสไตล์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.1.5 รูปแบบของหมอนอิงเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.1.6 รูปแบบของหมอนอิงง่ายแก่การทำความสะดวก
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.1.7 สีเส้นของเคหะสิ่งหมอนอิงทอมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66
- 2.1.8 รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบหมอนอิง
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66
- 2.2 ผ้ารองจาน
- 2.2.1 รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการใช้งาน
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.2.2 รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้ารองจาน
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66
- 2.2.3 รูปแบบของผ้ารองจานแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.2.4 รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้าน
ทุกสไตล์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1
- 2.2.5 รูปแบบของผ้ารองจานเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.2.6 รูปแบบของฝักรองงานที่ง่ายแก่การทำความสะดวก

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.2.7 สีสันของฝักรองงานมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.2.8 รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสม กับรูปแบบของฝักรอง

งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.3 ของใส่ซ้อน – ส้อม

2.3.1 รูปแบบของของใส่ซ้อน – ส้อม มีความเหมาะสมกับการใช้งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.3.2 รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบของใส่

ซ้อน- ส้อม

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.3.3 รูปแบบของของใส่ ซ้อน – ส้อมที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ

จังหวัดสุรินทร์

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.3.4 รูปแบบของของใส่ ซ้อน – ส้อม มีความเหมาะสมกับรูปแบบของการ

ตกแต่งบ้านทุกสไตล์

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.3.5 รูปแบบของของใส่ ซ้อน – ส้อม เป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.3.6 รูปแบบของของใส่ซ้อน – ส้อม ที่ง่ายแก่การทำความสะดวก

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.3.7 สีสันของของใส่ ซ้อน – ส้อม มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.3.7 รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของของ

ซ้อน - ส้อม

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.4 ผ้ายาคัด ไต้ะ

2.4.1 รูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะมีความเหมาะสมกับการใช้งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.4.2 รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้ายาคัด ไต้ะ

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.4.3 รูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด สุรินทร์

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.4.4 รูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่ง

บ้านทุกสไตล์

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.4.5 รูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.4.6 รูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะที่ง่ายแก่การทำความสะดวก

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

2.4.7 สีสันทนของผ้ายาคัด ไต้ะมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.4.8 รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้ายาคัด ไต้ะ

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

5. ขั้นตอนการพัฒนางานวิจัย

การพัฒนางานวิจัยของผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาตามขั้นตอนการทำการวิจัยดังนี้

5.1 การพัฒนางานวิจัยรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

5.1.1 ขั้นตอนการสรุปและวิเคราะห์ผลของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปจากที่ได้ศึกษาข้อมูลทั้งด้านปฐมภูมิและด้านทุติยภูมิสำหรับนำมา
ประกอบการออกแบบ

5.1.2 ขั้นตอนการออกแบบร่างแบบ

ผู้วิจัยได้ทำการร่างแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จากที่ได้ศึกษาข้อมูลทั้งด้านปฐมภูมิ เช่นการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับผ้าไหมสุรินทร์ ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมสุรินทร์ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาประกอบข้อมูลจากภาคเอกสารแล้วจึงดำเนินการร่างแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่มีความเหมาะสมในด้านรูปแบบ

5.1.3 ขั้นตอนการขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำแบบนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบถึง รายละเอียดของรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ในด้านรูปแบบด้านต่างๆ เช่น ด้านรูปทรง ด้านลวดลายกราฟิก ด้านสีสันทัน ด้านประโยชน์ใช้สอย เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ และเลือกแบบที่เหมาะสมที่สุดในการนำไปพัฒนาต่อในกระบวนการต่อไป

5.1.4 ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบ

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ทำการพัฒนารูปแบบให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด ในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- ก) ขั้นการร่างแบบ
- ข) ขั้นตอนการเขียนแบบเพื่อการผลิต
- ค) ขั้นตอนการแสดงรายละเอียดของรูปแบบ
- ง) ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
- จ) ขั้นตอนการนำเสนองานและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

5.1.5 ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพด้านการรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการรูปแบบทำการประเมินประสิทธิภาพ ด้านการรูปแบบ จำนวน 3 ท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุษา ตั้งธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์ สุทธิสังข์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ อริยะเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบ
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร

5.1.6 ขั้นตอนการสรุปและประเมินผลด้านรูปแบบ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมาสรุปผลการวิจัยในด้านรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์และประเมินผลการออกแบบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาข้อมูลในด้านประเพณีและทิวทัศน์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์
3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์แบบเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน
4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสมกับการนำผ้าไหมมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
5. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินหลักสูตร และกระบวนการฝึกอบรม

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

จากการที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ พบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ความเชี่ยวชาญทางด้านผ้าไหม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในส่วนที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับสภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ ดังตารางต่อไปนี้ตารางที่ 4.1 ทะเบียนความเชี่ยวชาญ โครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP: KBO) จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.1 ทะเบียนความเชี่ยวชาญ โครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP: KBO) จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ความเชี่ยวชาญ
1	นายวิธรรม ตระกูลไทย	ประธานกลุ่ม จันทร์โสมา	บ้านท่าสว่าง อำเภอเมือง จ.สุรินทร์	การผลิตผ้าไหมยกทองชั้นสูง ในพระราชสำนัก และการ ออกแบบลวดลายผ้าไหม และการย้อมสีธรรมชาติ สำหรับการทอผ้า

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ความเชี่ยวชาญ
2	นายศราวุธ เอกพงศ์ธร	ผู้จัดการ	122-124 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์	ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า ได้แก่ แปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าเพื่อ การตลาดด้านการผลิตผ้า (กรรมวิธี) พัฒนาลวดลาย และสีกันไปสู่ตลาดสากล
3	น.ส.จารุพรรณ หมายเจริญ	เจ้าของร้าน กล้วยไม้	329 อ.เมือง จ.สุรินทร์	การออกแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทของที่ระลึกการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของ ใช้และของประดับตกแต่ง การทำกล่องบรรจุภัณฑ์
4	นางอรพิน มะวิญชร	นักวิชาการ อุตสาหกรรม 6ว	สนง. อุตสาหกรรม จังหวัดสุรินทร์	ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภท ผ้าได้แก่การย้อมสีใหม่, การ บรรจุภัณฑ์ การทอผ้าไหม
5	นางน้ำอ้อย กงแก้ว	-	กลุ่มสตรีทอผ้า ไหมบ้านประดู่ ทอง	ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าการ ฟอกผ้าย้อมสีเส้นไหมไม่ให้ สีตก
6	นายอาทร แสงโสภา	ผู้จัดการ	หจก.เรื่อนไหมใบ หม่อน	ด้านการผลิตเส้นไหมทอง การบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิต การผลิตไหมโฮลเหลือ
7	ผศ.สุวัฒน์ ชัยตั้งจิต	คณบดีคณะ เกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคลอีสาน	การวิจัยการย้อมเส้นไหมด้วย สีธรรมชาติการตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ การจัดการ วัตถุดิบของผลิตภัณฑ์ไหม
8	ผศ.โกเมศ จันทร์สม โภชน์	อาจารย์	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคลอีสาน	การทำผ้าไหมบาติก การทำ ซิลิกอน การทำบรรจุภัณฑ์ การออกแบบจัดวางสินค้า ณ จุดขาย การเขียนลวดลายผ้า ไหม

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ความเชี่ยวชาญ
9	อ.เกียรติชัย ดวงศรี	อาจารย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	การวิจัย การซ่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ การตรวจสอบควบคุมคุณภาพ การจัดการวัตถุดิบของผลิตภัณฑ์ไหม
10	นางแสงดาว ศรีจันทร์เวียง	อาจารย์	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	เทคโนโลยีการผลิตประเภทของใช้และของประดับตกแต่ง
11	นางสำเนียง บุญโสดากร	ประธานกลุ่มบ้านสวาย	บ้านสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์	การจัดการ วัตถุดิบ การทอผ้า กระบวนการฟอกย้อมของผลิตภัณฑ์ไหมแบบครบวงจร
12	นางชุติมาศ แพงเจริญ	ผู้จัดการ	ร้านเรือนไหมใบหม่อน	การออกแบบผ้าไหมสุรินทร์ การผลิตผ้าไหมที่มีคุณภาพ จัดการผลิตผ้าไหม การตลาดสำหรับผ้าไหมสุรินทร์
13	นายภูพิชย์ ทานะ	อาจารย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	การออกแบบของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์การออกแบบสิ่งทอ
14	นายสมบัติ สัมครสมาน	อาจารย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	การออกแบบสวดลายผ้าไหม การออกแบบบรรจุภัณฑ์
15	ศศ.ดร.ประวิติ สมเป็น	อาจารย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	การวิจัยผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในประเทศและต่างประเทศ
16	นายวสันต์ จิงชนะ	พัฒนาการอำเภอเมืองสุรินทร์	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุรินทร์	การตลาด การจัดแสดงผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการ กลุ่มการวิจัยผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในประเทศและต่างประเทศ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ความเชี่ยวชาญ
17	นางสาวอัมพาพรรณ พงศ์ ผลาคิสัย	อาจารย์	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์	การวิจัยตลาดผ้าไหม การ ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ ของผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์
18	นางเกสรานุช โร	เลขานุการ	เครือข่ายOTOP จังหวัดสุรินทร์	การประสานเครือข่ายผู้ผลิต กระบวนการผลิตผ้าไหม

กรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ.2008.ทะเบียนความเชี่ยวชาญ โครงการพัฒนา
เครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP: KBO จังหวัดสุรินทร์ (Online).Available
From:<http://www.cdd.go.th/th/>(2008, July 25)

จากตารางที่ 4.1 พบว่ามีผู้ที่มีความความเชี่ยวชาญทางด้านผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ทั้งหมด
18 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการทางด้านสิ่งทอจำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ
ในหน่วยงานสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการใน
หน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุรินทร์จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในหน่วยงาน
เครือข่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลจำนวน 1 ท่าน จังหวัดสุรินทร์มีภาคประชาชนคือ กลุ่ม
สตรีทอผ้าไหมบ้านประดู่ทอง และบ้านสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็น
อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 8 ท่าน จากข้อมูลดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าในจังหวัดสุรินทร์มี
ผู้เชี่ยวชาญทาง ด้านการพัฒนาผ้าไหมที่หลากหลาย นับได้ว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่
จะช่วยผลักดัน และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ให้พัฒนาสู่
กระแสของโลกปัจจุบัน

นอกจากนี้ ประวัติ สมเป็น ยังได้กล่าวถึงสภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และผ้าไหมของ
จังหวัดสุรินทร์ ในรายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการผ้าไหมของตลาดภายในประเทศ และ
ต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่สรุป ได้จากการวิจัยเรื่องดังกล่าวมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์
ข้อมูลด้านสภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ โดยประวัติ สมเป็น ได้สรุปถึงกลุ่ม
ผู้ผลิตในจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

ก) กลุ่มผู้ผลิตของ วิธรรม ตระกูลเงินไทย ผู้จัดตั้งกลุ่มจัน โสมา ผู้เชี่ยวชาญเรื่องผ้า และ
คุณนิรันดร์ ไทรเล็กทิม ผู้จัดการกลุ่มจัน โสมา

มุมมองด้านตลาดผ้าไหมในปัจจุบัน วิทรรศน์ได้ให้ความเห็นว่า ความต้องการของผู้ซื้อส่วนใหญ่ต้องการผ้าไหมเนื้อนุ่ม นุ่มพลิ้ว แต่เนื่องจากภาพลักษณ์ผ้าไหมไทยในปัจจุบันถูกมองว่ามีลักษณะแข็ง ราคาไม่แพงมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเนื้อผ้าไหมที่ตลาดสนใจ คือ ผ้าไหมที่มีลักษณะนุ่มนวล เนื้อไม่เหลว ขณะเดียวกัน ในปัจจุบัน ได้มีการนำไหมจีนมาใช้แพร่หลาย แต่เนื่องจากไหมจีนนั้นจะมีเนื้อนุ่มก็จริงแต่เนื้อจะเหลว สถานการณ์ดังกล่าว ทางกลุ่มงานโสมอาจได้คิดค้นพัฒนาลักษณะเนื้อผ้าไหมให้มีลักษณะตามที่ตลาดต้องการ ได้ขึ้นมาในระดับหนึ่ง แต่ราคาผ้าไหมที่ผลิตได้ยังคงค่อนข้างสูง กลุ่มผู้ซื้อจึงเป็นกลุ่มที่มีรายได้อ่อน เพราะผู้ซื้อที่มีรายได้อ่อนถึงปานกลางยังติดในเรื่องราคาเห็นว่าราคาแพงเกินไป

การผลิตผ้าไหมจะต้องดูกลุ่มผู้ซื้อผ้าไหม วิทรรศน์ได้จำแนกกลุ่มผู้ซื้อผ้าไหมเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) ผู้ที่มีความสนใจ และต้องการผ้าไหมที่เป็นไปตามแนวโน้มของสังคมและแฟชั่น 2) ผู้ที่สนใจในผ้าไหม และยึดในลักษณะดั้งเดิมของผ้าไหม ดังนั้นในการผลิตจะต้องดูว่าจะผลิตเพื่อผู้ซื้อกลุ่มใด และดำเนินการผลิตให้คมีคุณภาพตามที่กลุ่มผู้ซื้อต้องการ ผู้ผลิตผ้าไหมในสุรินทร์เน้นทอแต่ผ้าถุงซึ่งในวิถีชีวิตความเป็นจริงไม่ได้ใช้ผ้าถุงมากนัก เมื่อนำผ้าไหมไปตัดการวางผ้าเวลาตัดมักจะใช้ผ้าประมาณ 1.10 - 1.20 เมตรในความหมายคือ การผลิตผ้าไหมออกมาให้สามารถนำไปใช้ได้ง่าย เช่นนักออกแบบใช้ผ้าทำโหรีหรือผลิตในขนาดที่สามารถใช้ได้ทั่วไปดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาการทอให้มีหลาย ๆ ขนาดเพื่อผู้ซื้อสามารถนำไปใช้ได้ประโยชน์ได้คุ้มค่า การผลิตผ้าไหมควรมีการปรับปรุงเนื้อผ้า และการทอทำให้ผู้นำไปใช้สามารถแปรรูปได้ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า ในขณะเดียวกันต้องต้องมีการรักษาประเพณีดั้งเดิมของการทอผ้า ในการขายนอกชุมชนต้องมีการปรับปรุงตามความสนใจของตลาดลาย ลักษณะลายคงเอกลักษณ์ของสุรินทร์ อีกส่วนต้องพยายามผลิตให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของสังคมที่เปลี่ยนไปตามกระแสสากล ตามตลาด บางครั้งผู้ซื้อไม่มีเหตุผลในการซื้อ “ซื้อเพราะความพอใจ” เช่น ควรมีการปรับปรุงผ้าโสรให้มีความทันสมัย

ข) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาโพธิ์ คุณอึ้ง อุทัยบัน อายุ 54 ปี หมู่ที่ 11 บ้านนาโพธิ์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ เล่าให้ฟังว่าการจำหน่ายผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านนาโพธิ์ ในปัจจุบันจำหน่ายผ้าเป็นชิ้น เช่น ผ้าถุงลายมัดหมี่ ลายพื้นเมือง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าสไบ โดยพัฒนาจากลายผ้าถุง เช่น ผ้าสไบลายราชวัตร ส่วนผ้าเมตรนั้นจะทอ และจำหน่ายเป็นผ้าสี่พื้น ผ้าลายตาราง โดยเน้นผ้าที่ย้อม สีธรรมชาติ การจำหน่ายในกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2547 ผ้าที่จำหน่ายได้ดีคือ ผ้าไหมลายราชวัตร เนื่องจากได้ 5 ดาว จากการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย สำหรับ ปี พ.ศ. 2548 ผ้าไหมสี่พื้นขายดีที่สุด ส่วนผ้าลายพื้นเมืองถึงจุดอิ่มตัวขายไม่ค่อยได้

สำหรับการจำหน่ายในสุรินทร์ ผ้าพื้นสีธรรมชาติจะจำหน่ายได้ดี ส่วนผ้าโฮว ผ้าสี ผ้าลายพื้นเมือง ในสุรินทร์ยังขายได้บ้าง ผ้าไหมที่ขายเป็นเมตรจะขายดี ส่วนผ้าพันคอไหมขายดีโดยเฉพาะในช่วงปีใหม่ เพราะราคาไม่แพงมาก ลักษณะผ้าไหมที่คนกรุงเทพฯ นิยมจะเป็นผ้าไหมที่ทอจากไหมบ้าน ลักษณะเนื้อแน่น นุ่มพลิ้ว สีธรรมชาติเช่น สีที่ย้อมจากครั่ง ย้อมจากต้นมะพร้าว เพราะสีสวยงาม และสีไม่ตกส่วนในด้านมาตรฐาน และบรรจุภัณฑ์ มีความเห็นว่าการได้รางวัลรับรอง เป็นตัวช่วยในการจำหน่าย เป็นตัวเสริมให้ขายได้ และจำเป็นต้องมีบรรจุภัณฑ์ เช่น มีถุงบรรจุผ้าไหม เพราะจะช่วยให้ผ้าไหมมีคุณค่า

สำหรับกลุ่มผู้ซื้อผ้าไหมของกลุ่ม มีทั้งในจังหวัดสุรินทร์ และที่กรุงเทพฯ เป็นกลุ่มลูกค้าประจำมีความพอใจในคุณภาพ และความซื่อสัตย์ของผู้ผลิตผู้จำหน่าย บางทีก็แวะเวียนมาซื้อถึงที่ตั้งกลุ่มในหมู่บ้าน สำหรับลูกค้าต่างประเทศ จะชอบสีธรรมชาติจากครั่ง ดอกอัญชันจะบด ผ้าสีพื้นไม่มีลาย เนื้อผ้าต้องหนาเนื้อแน่น หากเป็นลายต้องมีลักษณะแปลกใหม่ ส่วนราคาผู้ซื้อจะเทียบราคาตามคุณภาพของผ้าไหม เช่น ผ้าที่เนื้อแน่นละเอียด ทอจากไหมบ้าน คุณภาพดี ราคาจะแพง โดยผู้ซื้อจะพิจารณาเลือกซื้อผ้าไหมโดยพิจารณา คุณภาพ เนื้อผ้า และราคา ตามลำดับ

จุดเด่นและเอกลักษณ์ของผ้าไหมสุรินทร์ คุณอิง เห็นว่าผ้าไหมสุรินทร์นั้นเมื่อเก่าไปจะสวย รีดง่าย มีคุณภาพ ผ้าไหมละเอียด ฝีมือนะหนัก ย้อมจากสีธรรมชาติ และเป็นไหมบ้าน สำหรับปัญหาของผ้าไหมสุรินทร์นั้น เกิดจากผู้ผลิตมีเป็นจำนวนมาก ผลิตออกมาจากผู้ซื้อไม่รู้จะเลือกซื้ออย่างไรเพราะแต่ละร้านจะเหมือน ๆ กันในอนาคตกลุ่มเห็นว่าจะต้องมีการวางแผนการผลิต ตามความชำนาญในแต่ละพื้นที่ หาเอกลักษณ์เฉพาะตัวเฉพาะพื้นที่ โดยบ้านนาโพธิ์เน้นการทอผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติ และควรมีการปรับปรุงการย้อมสีให้ได้สีสวยงาม คิดลวดลายที่แปลกใหม่

ค) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านสามโค คุณประนอม ชาวงาม ประธานกลุ่มเกษตรกร บ้านสามโค หมู่ที่ 6 ตำบลปราสาททอง กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ เป็นตัวแทนออกจำหน่ายผ้าไหมทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด เล่าให้ฟังว่าการผลิตผ้าไหมของกลุ่มเกษตรกรบ้านสามโคเน้นการใช้เส้นไหมบ้านที่เลี้ยงในหมู่บ้าน ลายที่ทอส่วนใหญ่เป็นลายพื้นเมือง และประยุกต์นำมาทอเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เช่นจากลายผ้าถุงมาเป็นลายผ้าพันคอต้องเป็นสีธรรมชาติ เก่านี้มจะได้ราคาแพง กลุ่มบ้านสามโค มีเงินทุนหมุนเวียนรับซื้อผ้าไหมจากกลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มส่วนใหญ่จำหน่ายในประเทศ ผ้าที่ขายดีคือ ผ้าลายมัดหมี่ ผ้าลายโบราณ เช่น ลายหมี่ชั้น ลายอันลวยซิม ลายโฮว ลายราชวัตร ลายพริกไทย ผ้าไหม 4 ตะกอก 6 ตะกอก ขายดี ผ้าพื้นเรียบยังขายได้ ละเบิกขายไม่ค่อยได้ ถึงสำคัญต้องซื่อสัตย์ไม่โกหก แต่ละที่ขายได้ไม่เหมือนกัน เช่น ผ้าอันลวยซิม จำหน่ายดีที่จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานคุมประพฤติของจังหวัดก็

เคยมาสั่งทอดตัดเป็นเสื้อประจำสำนักงาน ส่วนในต่างประเทศผ้าย้อมสีธรรมชาติจะขายดี ประเทศฝรั่งเศสชอบผ้าลายตาราง ผ้าโคร่ง นำไปใช้เป็นผ้าคลุมเตียง 8 เมตรต่อผืน ย้อมสีจากต้นยูคาลิปตัส ย้อมจากต้นกระโดน สีจะออกมีคทีบ ๆ ย้อมจากดอกควเรือง ดอกอัญชัน ส่วนประเทศญี่ปุ่นชอบ ผ้าพันคอ ผ้าบารู ผ้าเป็นเมตร ผ้าพื้นเรียบ ส่วนสีมักจะเป็นสีพื้น และต้องให้ได้สีตรงตามที่สั่งใน ส่วนสหรัฐอเมริกา จะสั่งผ้าพันคอ ผ้าบารู โดยสีต้องไม่สด ลักษณะผ้าที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันจะต้องนุ่มพลิ้ว

สำหรับเรื่องมาตรฐาน และบรรจุภัณฑ์ คุณประนอม เห็นว่ามาตรฐานผลิตภัณฑ์มีความสำคัญ เพราะช่วยเพิ่มความเชื่อถือความมั่นใจแก่ผู้ซื้อ บรรจุภัณฑ์เช่นเดียวกันจำเป็นต้องมี จะช่วยให้ผ้ามีราคา และช่วยประชาสัมพันธ์กลุ่มด้วย ส่วนราคานั้นจะเป็นไปตามตามคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้าที่ลูกค้าต้องการเป็นตัวกำหนด การเลือกซื้อผ้าของลูกค้าส่วนใหญ่จะดูจาก สี เนื้อผ้า และลายตามลำดับ

ในเรื่องจุดเด่น และเอกลักษณ์ไหมสุรินทร์ คุณประนอม เห็นว่า ผ้าไหมสุรินทร์มีเนื้อผ้าที่มีคุณภาพดี เพราะการผ่านฟอกหลายครั้งจนเป็งหมด ย้อมติดสีดีกว่าที่ฟอกแค่ครั้งเดียว เส้นไหมดี เกลียวจะช่วยให้เส้นไหมไม่แตกการย้อมสีก็ไม่นำน้ำที่เค็ดมากเกินไป ปัญหาของผ้าไหมจังหวัดสุรินทร์ปัญหาเพราะ ขาดการประชาสัมพันธ์ความเป็นมาของเส้นไหมอาจเป็นเพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือการไม่รู้จักใช้ภาษาในการอธิบาย นอกจากนี้บางกลุ่มขาดจิตสำนึกของคนไม่ซื่อสัตย์ต้องการเพียงผลประโยชน์ไม่คำนึงถึงผลเสียที่ได้รับเช่น ใช้ไหมโรงงานแต่กลับบอกผู้ซื้อว่าเป็นไหมบ้านเลี้ยงเองหรือ ใช้สีเคมีผสมธรรมชาติแต่บอกลูกค้าว่าใช้สีธรรมชาติ 100 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการแยกตัวออกจากกลุ่ม ทำให้มีการผลิตสินค้าขึ้นมาแข่งขันกันด้านราคา ทำให้ราคาสินค้าตกต่ำเป็นต้น

สำหรับทิศทางการพัฒนาผ้าไหมสุรินทร์นั้น คุณประนอม กล่าวว่า ควรมีการปรับปรุงเรื่อง ลาย เช่นนำเอาอันลุยเซียม มาทำเป็นสไบผ้าพันคอ ผ้าสีพื้น พัฒนาทำเป็นผ้าบาติก รวมทั้งปรับปรุงเรื่องจิตสำนึก ความซื่อสัตย์ของผู้ผลิต และผู้จำหน่าย

ง) กลุ่มทอผ้าไหมบ้านพรหมเทพ คุณทองม้วน นามโสม อายุ 43 ปี บ้านเลขที่ 89 หมู่ 10 บ้านโนนม่วง ตำบลพรหมเทพ อำเภอท่าตูม ตัวแทนกลุ่มพรหมเทพ เล่าว่ากลุ่มทอผ้าไหมบ้านพรหมเทพเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่ายทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ผ้าไหมที่ผลิตเป็นผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าไหมสไบลาย ลูกแก้ว ผลิตส่งบ้านสวาย บ้านละหุ่ง เป็นการขายแลกเปลี่ยนเพื่อนำไปขายต่อผ้ามัดหมี่ ผ้าโฮว ผ้าคลุมไหล่ ส่งที่จังหวัดร้อยเอ็ด มัคหมี่ อัมปรม อันลุยเซียม โสร่ง สไบลายลูกแก้ว ส่งจังหวัดยโสธร

ลักษณะผ้ารูปแบบที่ได้รับความนิยม ในปัจจุบันจะเป็นผ้าจีน ผ้าคลุมไหล่ ลูกค้ำใน กรุงเทพฯ ต้องการผ้าไหมที่มีลักษณะเนื้อนุ่ม สำหรับผู้ซื้อในสุรินทร์ส่วนหนึ่งต้องการผ้าไหมที่มีลักษณะเนื้อหนาเรียบ สำหรับจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของผ้าไหมสุรินทร์ คุณทองม้วน เล่าว่าส่วนใหญ่เห็นว่าผ้าสุรินทร์คุณภาพดีกว่าที่อื่น ย้อมสีได้สม่ำเสมอเท่ากันสีไม่ตกผ้าไหมที่อื่นสีตกย้อมสีไม่สม่ำเสมอเพราะไม่เข้าใจวิธีย้อมเหมือนคนสุรินทร์ ลักษณะของเนื้อผ้าไหมจะดีเพราะ เส้นยืนใช้ไหมตลาดเส้นพุ่งใช้ไหมบ้าน ผ้าไหมนึ่งเส้นไหมสม่ำเสมอ

ส่วนเรื่องบรรจุภัณฑ์นั้น นางทองม้วน มีความเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ และมาตรฐานก็เช่นเดียวกัน ไม่ต้องมีขอให้ผ้าไหมที่จำหน่ายมีเนื้อผ้า การทอ และย้อมสีสม่ำเสมอสำหรับสิ่งที่ควรปรับปรุง ในการผลิตผ้าไหมสุรินทร์คือ พิมพ์ใบแคบไปสีต้องมีการปรับปรุงให้สีกลมกลืนลายต้องมีการปรับปรุงรวมทั้งเทคนิคการทอยังไม่มีหลากหลาย บางคนเห็นว่าผ้าไหมรีดยากสีตกมาก

จ) กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านประทุน คุณประกอบ จำปาทอง บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 4 บ้านประทุน ตำบลแดล อำเภอศีขรภูมิ ประธานกลุ่ม เล่าให้ฟังว่าที่กลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นผู้ผลิตผ้าส่งพ่อค้านำไปจำหน่ายทั้งใน และต่างจังหวัดผลิตเน้นการผลิตผ้าเป็นเมตร เช่น ผ้าโสร่ง ผ้าอันลุยเชียม เป็นผ้าที่ขึ้นลายโดยการเก็บตะกอก ไม่มีการมัดหมี่ ทอโดยใช้กี่กระตุกได้ที่ละหลายๆครั้งละ 200 เมตร ตลาดที่ส่งตอนนี้ส่วนใหญ่ทอส่งให้ คุณภาวิณี บุญอาษา คุณนภัสวรรณ ฉันทอง ผู้จำหน่ายรายใหญ่ และส่งขายตลาดอำเภอจอมพระ ตลาดอำเภอรัตนบุรี ตลาดอำเภอศีขรภูมิ ตลาดจังหวัดอุบลราชธานี (ส่งโสร่ง) ตลาดจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดร้อยเอ็ด และออกจำหน่ายในงานต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดสุรินทร์และกรุงเทพฯ นอกจากนี้ตลาดที่ขายได้คือ ชาวบ้านนำไปไหว้ในงานแต่งงาน จะเน้นใช้สีเข้ม ราคา 450 บาท ต่อผืนที่ราคาถูกได้เพราะทำจำนวนมากทอเป็นพับ กระบวนการทำไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน หากส่งขายในตลาดจะเน้นสีหวาน ผ้าพื้นจะขายยากเพราะ จะนิยมผ้าปักธงชัยมากกว่า จะขายดีเฉพาะผ้าลาย การใช้สีที่นี้ใช้สีเคมีปัจจุบันกำลังนิยมใช้สีเคมีที่เป็น โทนสีธรรมชาติ เช่น ผ้าอัมปรมประยุคต์ (สีพื้น) โสร่งสีหวาน โสร่งผู้หญิง ส่วนระยะเวลาที่ขายดีคือ ช่วงเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม ช่วงหน้าแต่งงาน สาเหตุที่ขายดี ราคาถูก ผู้นำไปขายต่อสามารถขายได้กำไรดีเพราะต้นทุนต่ำ การผลิตผลิตในปริมาณมาก ราคาไม่สูงขายได้มาก

รูปแบบผ้าไหมที่ได้รับความนิยม ขึ้นกับกลุ่มผู้ซื้อ เช่น กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มข้าราชการ ชาวบ้านชอบไหมตลาดเพราะ ดูเรียบสวยงาม แต่ถ้าเป็นกลุ่มผู้ที่ชอบผ้าไหมจริงๆ จะต้องการไหมบ้าน กลุ่มนี้มีไม่มากนัก ส่วนเรื่องมาตรฐาน นางประกอบ เห็นว่าไม่มีความจำเป็น ไม่สำคัญ เพราะลูกค้ำไม่เคยถามหา สำหรับบรรจุภัณฑ์นั้นมีความสำคัญ และจำเป็นต้องมีเพราะเป็นการช่วยโฆษณาผ้าไหมไปในตัว ถ้าถามว่าจุดเด่นของผ้าไหมบ้านประทุนอยู่ตรงไหน นางประกอบ บอกว่า

อยู่ที่ผ้าไหมหางกระรอกควบไหมได้สวยเส้นควบแน่นที่อื่นมีปัญหาควบไหมไม่แน่น อีกทั้งผ้าไหมของบ้านประทุนมีการประยุกต์ลายเป็นลายใหม่ ๆ จำนวนมาก และที่สำคัญคือผ้าไหมราคาถูกกว่าที่อื่น กลุ่มมีแนวทางในการพัฒนาเนื่องจากมีการแข่งขันกับหมู่บ้านอื่นในการทอผ้าโสร่ง จึงหยุดทำชั่วคราวในช่วงที่มีการผลิตจากที่อื่นออกมามาก โดยหันไปเน้นการผลิตลายอื่นนอกจากนี้ กลุ่มจะนำผ้าไหมที่เป็นเศษ หรือมีตำหนิไปขายให้กลุ่มอื่นในอำเภอศีขรภูมิไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋า เนคไท เป็นต้น (ประวัติ สมเป็น.2548:39-47)

พสุ เศรษฐินทร์ และคณะ ได้กล่าวถึงสภาพการในแต่ละผลิตภัณฑ์หลักของจังหวัด เป็นดังนี้

ผ้าไหม เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง โดดเด่นอย่างยาวนาน แต่ในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาจากการขาดเส้นไหมที่มีคุณภาพมาใช้ในการผลิต ต้องพึ่งพาเส้นไหมนำเข้าในสัดส่วนที่สูง คุณภาพการตัดเย็บ และออกแบบที่ยังมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังมีคู่แข่งที่สามารถผลิตผ้าไหมได้คุณภาพดีจากทั้งในและต่างประเทศ

ข้าวหอมมะลิ เป็นผลิตภัณฑ์หลักของจังหวัด มีเกษตรกรอินทรีย์ที่มีชื่อเสียง อย่างไรก็ตามขณะนี้ประสบปัญหาในการผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยว การปะปนของพันธุ์ข้าว การปลอมปนข้าวของเกษตรกร ความหอม และต้นทุนการผลิต นอกจากนี้เกษตรกรยังหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอย่างอื่น เช่น ยางพารา ยูคาลิปตัส ส่วนโรงสีก็ประสบปัญหาขาดแคลนข้าวคุณภาพสูง การไม่สามารถระบายสินค้าเพื่อส่งออกได้เนื่องจากปัญหาค่าเงิน หรือในกรณีที่ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาเป็นผู้ส่งออกเอง ก็พบว่าจังหวัดยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้าวเพื่อการส่งออกได้

การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวของจังหวัดถูกจัดอันดับความน่าสนใจเป็นอันดับท้าย ๆ ของประเทศ อย่างไรก็ตามจังหวัดมีการท่องเที่ยวที่โดดเด่น และเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือการแสดงของช้าง ซึ่งจัดแสดงงานใหญ่ปีละครั้งส่วนที่เหลือเป็นการแสดงในหมู่บ้านที่ยังขาดความน่าสนใจ และปัญหาในการจัดการ อีกแหล่งท่องเที่ยวคือหมู่บ้านไหม/หมู่บ้าน APEC เป็นการเชื่อมโยงจากผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งถึงแม้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น แต่ยังขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่จะสนับสนุนและเชื่อมโยงเพื่อสร้างรายได้ ส่วนการท่องเที่ยวปราสาทต่าง ๆ เป็นจุดที่อยู่ระหว่างแหล่งใหญ่ ๆ แหล่งอื่น เช่น พนมรุ้ง พิมาย เขาพระวิหาร ยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นปราสาทขนาดเล็ก และไม่มีชื่อเสียงเท่าจังหวัดใกล้เคียง

การค้าชายแดน แม้จะมีการเปิดช่องทางเป็นด่านถาวรมาแล้ว แต่ประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น เส้นทางส่งออกที่ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร ความไม่พร้อมของสถานบริการของรัฐ ระบบ

ภาษีของประเทศคู่ค้า โครงสร้างพื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีคู่แข่ง
 ชั้นในด้านการส่งออกอื่น ๆ ที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ และมีเงื่อนไขทางภาษีที่ดีกว่า (พสุ เศรษฐรินทร์
 และคณะ. มปป: สรุปผลการจัดทำยุทธศาสตร์การค้าจังหวัดสุรินทร์)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นข้อมูลทางการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอของจังหวัดสุรินทร์นั้นผู้วิจัยทำ
 การสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ทวิ สุขอำนาจ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ได้กล่าวถึงการตลาดผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์
 ดังนี้

ผ้าไหมแต่เดิมได้ทอขึ้นมาเพื่อใช้เองภายในครอบครัว ต่อมาได้ผลิตเพื่อขายซึ่งมีปัญหาใน
 ด้านการควบคุมคุณภาพของสีย้อมส่วนของผู้ประกอบการต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพข้อมูล
 ข่าวสาร และต้องการนักวิชาการมาสนับสนุนในกานพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพในส่วนของผู้
 ผลิตยังไม่ทราบสภาพ และจำนวนกลุ่มที่แน่ชัดนัก รวมทั้งในจังหวัดสุรินทร์ยังขาดบุคลากร
 ทางด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประกอบกับการประสบปัญหาในด้านการผลิต ขาด
 เครื่องจักรปัญหาเรื่องแรงงานที่ไม่เพียงพอ (ทวิ สุขอำนาจ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ก้องเกียรติ มหา
 อินทร์ และคณะ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550 ณ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์)

สุพัฒน์ ชัยตั้งจิต คณบดีคณะเกษตรและเทคโนโลยีมหาวิทาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
 กล่าวถึง สภาพการตลาดของผ้าไหมสุรินทร์ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอของจังหวัดสุรินทร์ดังนี้

การซื้อขายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์จะมีผู้มาซื้อที่ท้องถิ่นเป็นส่วนมาก และ
 นำไปขายที่ตลาดในกรุงเทพฯ เป็นส่วนรอง (สุพัฒน์ ชัยตั้งจิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ก้องเกียรติ มหา
 อินทร์ และคณะ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550 ณ คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทาลัยเทคโนโลยี
 ราชมงคล อีสาน)

เบญจพร สมบัติไหมไทย ผู้ประกอบการจำหน่ายผ้าไหม และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าไหม
 ร้านน้องหญิง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กล่าวถึงประเด็นการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอว่า

ในจังหวัดสุรินทร์ ยังไม่มีร้านที่ขายเคหะสิ่งทอโดยเฉพาะส่วนเคหะสิ่งทอ เช่น หมอน
 แบบต่าง ๆ ที่รองนั่ง ผ้าปูโต๊ะ มักจะขายคละไปกับร้านขายผ้าไหมหรือ ร้านขายชุดผ้าไหมสำเร็จรูป
 รูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ ส่วนใหญ่จะใช้เศษผ้าไหมที่เหลือใช้จากการตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป
 มาเย็บแบบต่อผ้า (Patch work) กลุ่มผู้ซื้อส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ หรือคนสุรินทร์ที่แต่งงานกับ

ชาวต่างชาติ มักจะซื้อ ไปเป็นของขวัญระลึกให้กับญาติพี่น้องที่อยู่ต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ขายได้ดีคือ หมอนรูปช้าง เนื่องจากมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์มากที่สุด ส่วนลูกค้าที่เป็นคนสุรินทร์นั้นมืออยู่ข้างแต่ก็ไม่ได้มากมายนัก ช่วงเวลาที่ขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีจะเป็นช่วงเทศกาล ปีใหม่ และงานช้างซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดสุรินทร์ ราคาของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ขายในร้านน้องหญิงไหมไทยมีดังนี้

ภาพที่ 4.1 หมอนรูปช้าง ราคาชิ้นละ 250 บาท

ภาพที่ 4.2 หมอนทรงฝัก (มีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม) ราคาชิ้นละ 100 - 150 บาท

ภาพที่ 4.3 กล้องใส่กระดาษทิชชู ราคาชิ้นละ 150 บาท

ภาพที่ 4.4 หมอนอิง แบบเย็บต่อผ้า (ผ้าไหม) ขนาดเล็กชิ้นละ 450 บาท, ขนาดใหญ่ชิ้นละ 650 บาท

(เบญจพร สมบัติไหมไทย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ กิ่งเกียรติ มหาอินทร์และคณะ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550 ณ ร้านน้องหญิงไหมไทย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์)

วิมลมาศ บุญหล้า ผู้จัดการศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ กล่าวถึงประเด็นการจัดจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ดังนี้

การรับสินค้ามาจัดจำหน่ายที่ศูนย์แสดง และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP นี้ทางกลุ่มทางกลุ่มผู้ผลิตต่าง ๆ จะนำสินค้ามานำเสนอเองซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นผลิตภัณฑ์ 5 ดาว แต่จะต้องดูที่คุณภาพของสินค้า ก่อนที่จะนำวางจัดจำหน่าย โดยผู้จัดการศูนย์จะเป็นผู้ร่วม

นางชอุบล เทพธรรมากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ รูปแบบของเอกสารประกอบภาพ เกมบูรณาการ เกมเศรษฐีและเกมที่มีรูปแบบที่เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อต่อไป

กำหนดราคาขายได้จากการขายสินค้าต่อชิ้นจะต้องหักเข้าศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า 15% ผู้ซื้อส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ สินค้าจะขายดีในช่วงเทศกาลที่สำคัญ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ งานช้าง จังหวัดสุรินทร์ โครงสร้างการบริหารของศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นี้ อยู่ในกำกับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ (วิมลมาศ บุญกล้าเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ก้องเกียรติ มหาอินทร์ และคณะ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550 ณ ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัดสุรินทร์)

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นของการตลาดกับผู้เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

- จังหวัดสุรินทร์ยังไม่มีร้านขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ โดยเฉพาะ
- ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ และคนสุรินทร์ที่แต่งงานกับชาวต่างชาติรวมทั้งชาวไทยที่เข้ามาซื้อถึงพื้นถิ่น
- ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ขายได้ดีที่สุดคือ หมอนรูปช้างเนื่องจากสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ได้เป็นอย่างดี
- ช่วงเวลาที่ขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีคือ ช่วงเวลาเทศกาลประจำปี คือเทศกาลสงกรานต์ทำบุญแก้เดือนรับปีใหม่ วันสงกรานต์ งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานช้างจังหวัดสุรินทร์ และลอยกระทง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีย่านนักท่องเที่ยวเข้ามาที่จังหวัดสุรินทร์เป็นจำนวนมาก
- จังหวัดสุรินทร์มีศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอสามารถนำผลิตภัณฑ์มาฝากขายได้และไม่จำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ 5 ดาว โดยผู้จัดการร้านค้าจะเป็นผู้ร่วมกำหนดราคาขายได้จากการขายสินค้าทางศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าจะหักเข้าศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า 15%

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ แบบเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นของรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์นั้น ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบของเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบที่เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อต่อไป

เบญจพร สมบัติใหม่ไทย เจ้าของกิจการขายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมร้านน้องหญิงใหม่ไทย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กล่าวถึง รูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่จำหน่ายในจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

ลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ส่วนมากจะใช้เศษผ้าไหมที่เหลือจากการตัดเย็บสำเร็จรูปมาเย็บต่อ (Patch work) เพื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ หมอนแบบต่าง ๆ รวมทั้งหมอนรูปช้าง รูปแบบของเคหะสิ่งทออื่น ๆ ที่มีรูปช้างเข้ามาเป็นส่วนประกอบจะได้รับความนิยมจากผู้ซื้อมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ (เบญจพร สมบัติใหม่ไทย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ก้องเกียรติ มหาอินทร์ และคณะ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2551 ณ ร้านน้องหญิงใหม่ไทย

ลัดดา สวัสดิ์ ประธานกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูปบ้านแกใหญ่ หมู่ 1 ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ได้กล่าวถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ดังนี้

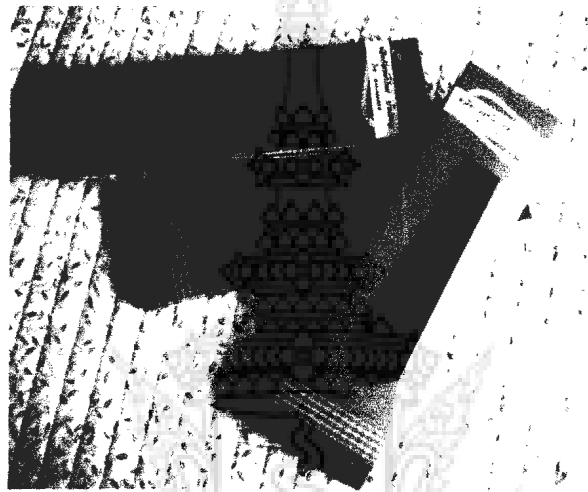
การทำผลิตภัณฑ์สิ่งทอ หรือเคหะสิ่งทอส่วนมากจะเป็นของชำร่วยหรือของที่ระลึก ปลูกหมอน ผ้าปูที่ใส่ลิปสติก และกระเป๋าโดยการนำเศษผ้าไหมที่เหลือจากการตัดเย็บสำเร็จรูปมาเย็บต่อกัน ปลายผ้าส่วนใหญ่จะเป็นลายอันปรม โสว รวมทั้งลายอื่น ๆ ซึ่งเศษผ้าดังกล่าวนี้ซื้อมาในราคากิโลกรัมละ 300 – 500 บาทปัญหาที่พบคือขาดแรงงานที่มีฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์มีรูปแบบเดิม ๆ (ลัดดา สวัสดิ์เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ก้องเกียรติ มหาอินทร์ และคณะ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2551 ณ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูปบ้านแกใหญ่)

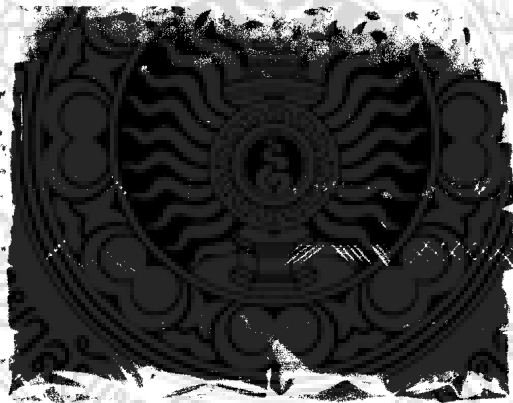
ภาพที่ 4.5 ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอของกลุ่มผ้าไหมแปรรูปบ้านแกใหญ่

เขาวนา โพรธสาร ประธานกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าไหมบ้านแตล ตำบลแตล อำเภอสิขร
ภูมิ จังหวัดสุรินทร์ กล่าวถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมว่า

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าไหมของกลุ่มบ้าน และมีหลากหลายผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะเป็น
กระเป๋า ของที่ระลึก ที่ใส่ลิปสติก เนคไท ปลอกหมอน โดยรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่พบเห็นทั่วไป
ตามท้องตลาด ซึ่งทำโดยการนำเศษผ้ามาเย็บต่อเพื่อขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอ หรือเคหะสิ่งทอจาก
ผ้าไหมแบบต่าง ๆ รวมทั้งผลิตจากผ้าไหมชิ้นใหญ่ ปัญหาในการแปรรูปคือ ผ้าไหมมีราคาค่อนข้าง
สูงกว่าวัสดุชนิดอื่น ๆ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง (เขาวนา โพรธสาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์
ก้องเกียรติ มหาอินทร์และคณะ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550 ณ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านแตล)

ภาพที่ 4.6 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าไหมบ้านแตล

ภาพที่ 4.7 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าไหมบ้านแตล

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นของรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

- ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอส่วนใหญ่จะใช้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาเย็บต่อ (patch work) จากนั้นนำมาขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอแบบต่าง ๆ
- ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์พบค่อนข้างน้อยที่พบเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ปลอกหมอน หมอนรูปช้าง รองลงมาคือ ผ้าปูรูปช้างแบบต่าง ๆ
- ปัญหาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมคือราคาผ้าไหมค่อนข้างสูงและขาดแรงงานที่มีฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมรวมทั้งปัญหาเรื่องการพัฒนาารูปแบบให้มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสมกับการนำผ้าไหมมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

จากการศึกษาข้อมูลทางด้านคุณสมบัติของผ้าไหมพบว่า

ข้อดีของผ้าไหม ผ้าไหมมีลักษณะเรียบ นุ่ม และเป็นมัน เส้นด้ายมีขนาดสม่ำเสมอเท่ากันตลอดมีความยืดหยุ่น และมีความแข็งแรง คุณความชื้นได้ดี ทำให้ใส่สบาย ผ้าไหมมีหลายเนื้อมีทั้งผ้าที่มีน้ำหนักเบาและบางมาก จับได้สวยงาม

ข้อเสียของผ้าไหม ผ้าไหมจะไม่ทนแสงแดด และเหงื่อไคล ทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพไหมทนกรดบางชนิดไม่ได้และทนด่างได้น้อยกว่าฝ้าย นำไฟฟ้าไม่ได้ใช้เวลาใ้อาจเกิดไฟฟ้าสถิตย์ทำให้ผ้าแนบติดตัว เมื่อเปียกน้ำเฉพาะแห้งจะเป็นรอยด่างได้ง่าย ด่างแดดเป็นเวลานานหรือเก็บไว้นานผ้าไหมจะเหลือง สารฟอกขาวประเภทคลอรีนทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพ และเหลือง

ข้อควรระวัง ไหมแท้แต่กระจายตัวได้ดีจะทำให้ผ้าไหมมีเนื้อแน่น ความราบเรียบทำให้ผ้าไหมเปื้อนยาก ไม่ควรฟอกไหมจนขาวสะอาดจะทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพได้ ถ้าจำเป็นต้องฟอกขาว ควรใช้ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์

ประโยชน์ใช้สอย ผ้าไหมข้อมสี และพิมพ์ลายได้สวยงามมาก และใช้ประโยชน์ไว้หลายอย่างตัดเสื้อผ้าได้หลายชนิดใช้ได้หลายโอกาส เช่น ตัดเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ใช้เป็นผ้าตกแต่งม่าน แม้ว่าจะมีราคาแพงกว่าใยสังเคราะห์ (อัญรพร ไสละสูต. 2539: 74 – 77)

จากการศึกษาข้อมูลทางด้านเคหะสิ่งทอพบว่ามีประเภทแบ่งประเภทของเคหะสิ่งทอเป็น 6 ประเภทดังนี้

- 1 พรม (Carpets)
- 2 ผ้าม่าน (Curtains)

3 ผ้าห่ม (Blankets)

4 ผ้าใช้ในห้องนอน (Table Linen)

5 ผ้าใช้บนโต๊ะอาหาร (Table Linen)

6 ผ้าใช้ในห้องน้ำและห้องครัว (Toilet and Kitchen Linen)

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเคหะสิ่งทอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ อริยะเครือ พบว่า การนำผ้าใหม่มาใช้ในงานออกแบบเคหะสิ่งทอนั้นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของผ้าใหม่ที่มีความทนทานน้อยกว่าผ้าฝ้าย ไม่ทนแสงแดด และทำความสะอาดค่อนข้างยากประกอบกับผ้าใหม่มีต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง ดังนั้นการนำผ้าใหม่มาใช้ในงานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอควรเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในลักษณะตกแต่งซึ่งจะมีความเหมาะสมกว่า การนำผ้าใหม่มาใช้ในงานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ใช้งานอย่างสมบุกสมบันและ เป็นประจำ

จากการแยกประเภทเคหะสิ่งทอทั้ง 6 ประเภทนั้นสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ผ้าใหม่มีความเหมาะสม กับการนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอคือ หมอนอิง ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และช่องใส่ช้อน ส้อม

5. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

5.1 การสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ช่วงอายุ	ค่าเฉลี่ย (Percent)	จำนวนคน
16-25 ปี	46.3	37
26-35 ปี	35.0	28
36-45 ปี	13.8	11
46-55 ปี	5.0	4
รวม	100	80

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุระหว่าง 16-25 ปี มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ช่วงอายุระหว่าง 46-55 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย (Percent)	จำนวนคน
ข้าราชการ	20	16
พนักงานบริษัท	20	16
ธุรกิจส่วนตัว	20	16
รับจ้าง	20	16
แม่บ้าน	20	16
อื่นๆ	-	-
รวม	100	80

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามอาชีพข้าราชการจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพพนักงานบริษัทจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพรับจ้างจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพแม่บ้านจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 20

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	รูปแบบที่เรียบง่าย	4.55	0.634
2	รูปแบบที่มีวัสดุตกแต่งหรูหรา	3.18	0.713
3	รูปแบบอิสระสนุกสนาน	1.97	0.899

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 รูปแบบที่เรียบง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.634 อันดับที่ 2 รูปแบบที่มีวัสดุตกแต่งหรูหรา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.713 อันดับที่ 3 รูปแบบอิสระสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.899

เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ผลการตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ในรูปแบบที่เรียบง่ายมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.55 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตกแต่งลดทอนผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการตกแต่งลดทอนผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	ใช้ผ้าลายทั้งผืน	3.17	1.028
2	ใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย	4.48	0.674
3	ใช้ผ้าลายทั้งผืนผสมกับวัสดุตกแต่งอื่นๆ เช่นลูกบิด ผ้ากุ้น	3.15	1.007
4	ใช้ผ้าที่ออกแบบลดทอนผสมกับผ้าลาย พื้นถิ่น	3.1	1.109

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการตกแต่งลดทอนผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 ใช้ผ้าพื้นผสมผ้าลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.674 อันดับที่ 2 ใช้ผ้าลายทั้งผืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.028 อันดับที่ 3 ใช้ผ้าลายทั้งผืนผสมกับวัสดุตกแต่งอื่น ๆ เช่นลูกบิด ผ้ากุ้น มีค่าเฉลี่ยเท่า 3.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.007

เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ผลการตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านการตกแต่งลดทอนผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ โดยใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลายมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.48 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตกแต่งเพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เคหะ สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของ
ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	เรื่องราวเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิต	2.65	0.955
2	เรื่องราวเกี่ยวกับช้าง	4.82	0.414
3	เรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ประจำจังหวัด	3.48	0.729
4	เรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม	3.33	0.778

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการตกแต่งเพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ
ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับช้าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.414 อันดับ
ที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ประจำจังหวัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.729
อันดับที่ 3 เรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่า 3.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
0.778

เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ผลการตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึง
พอใจในด้าน การนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ คือ
เรื่องราวเกี่ยวกับช้างมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.82 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหม สุรินทร์

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรมการ ใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
จากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	มีการใช้งานอย่างเป็นประจำในชีวิตประจำวัน	1.93	4.725
2	มีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษ	4.72	0.476

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ดังนี้ อันดับที่ 1 มีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.476 อันดับที่ 2 มีการใช้งานอย่างเป็นประจำในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.725

เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ผลการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ คือมีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.72 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.2 การสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (หมอนอิง)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	3.33	0.471
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบหมอนอิง	4.66	0.577
3	รูปแบบของหมอนอิงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์	4.66	0.577
4	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์	3.66	0.577
5	รูปแบบของหมอนอิงเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต	3.33	0.577
6	รูปแบบของหมอนอิงง่ายแก่การทำความสะดวก	3.66	0.577
7	สีสันทนของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน	4.33	0.577
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของหมอนอิง	4.66	0.577

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (หมอนอิง) ดังนี้

รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.471 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบหมอนอิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของหมอนอิงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของหมอนอิงเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของหมอนอิงง่ายแก่การทำความสะอาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

สีสันทของหมอนอิงทอมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของหมอนอิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ผ้ารองจาน)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.66	0.577
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้ารองจาน	4.33	0.577
3	รูปแบบของผ้ารองจานแสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์	4.66	0.577
4	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์	3.66	0.577

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
5	รูปแบบของฝักรองงานเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต	4.33	0.577
6	รูปแบบของฝักรองงานง่ายแก่การทำความสะดวก	4.33	0.577
7	สีทันของฝักรองงานมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน	4.33	0.577
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของฝักรองงาน	3.66	0.577

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ฝักรองงาน) ดังนี้

รูปแบบของฝักรองงานมีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบฝักรองงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของฝักรองงานแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของฝักรองงานมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของฝักรองงานเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของฝักรองงานง่ายแก่การทำความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

สีทันของฝักรองงานมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของฝักรองงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ของใส่ช้อน-ช้อม)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อมมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.66	0.577
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบของใส่ช้อน - ช้อม	4.33	0.577
3	รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อมแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์	4.33	0.577
4	รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์	3.66	0.577
5	รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อมเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต	4.66	0.577
6	รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อมง่ายแก่การทำความสะอาด	4.33	0.577
7	สีสันทนของของใส่ช้อน - ช้อมมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน	3.33	0.577
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อม	4.33	0.577

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ของใส่ช้อน-ช้อม) ดังนี้

รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อม มีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบของใส่ช้อน - ช้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของของใส่ช้อน - ช้อม แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของซองใส่ซอง - ซ้อม มีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของซองใส่ซอง - ซ้อม เป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของซองใส่ซอง - ซ้อม ง่ายแก่การทำความสะอาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

สีต้นของซองใส่ซอง - ซ้อม มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของซองใส่ซอง - ซ้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ผ้าคาดโต๊ะ)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.66	0.577
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้าคาดโต๊ะ	4.66	0.577
3	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะแสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์	4.33	0.577
4	รูปแบบของซองผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์	4.66	0.577
5	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต	4.33	0.577
6	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะง่ายแก่การทำ ความสะอาด	4.33	0.577
7	สีต้นของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน	4.33	0.577

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ	3.33	0.577

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (ผ้าคาดโต๊ะ) ดังนี้

รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้าคาดโต๊ะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ มีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ เป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะง่ายแก่การทำความสะอาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

สีสันทของผ้าคาดโต๊ะ มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความปานกลาง

6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรม หรือการนำผลการวิจัยไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชนที่ต้องการรับการฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ (การดำเนินงานระยะที่ 2) ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นเป็นกลุ่ม หรือตัวแทนกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 25 คน โดยการประเมินความพึงพอใจ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม

6.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	4.6	0.654
2	สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.28	0.979

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.654 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.979 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านโครงสร้างหลักสูตร

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	จำนวนเวลาที่อบรมภาคทฤษฎี	4.08	1.077
2	จำนวนเวลาที่อบรมภาคปฏิบัติ	3.88	1.235
3	จำนวนเวลาที่อบรมตลอดหลักสูตร	3.88	1.092

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

จำนวนเวลาที่อบรมภาคทฤษฎี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.077 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

จำนวนเวลาที่อบรมภาคปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.235 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

จำนวนเวลาที่อบรมตลอดหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.092 อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

6.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระถูกต้อง	4.32	0.988
2	เรียงลำดับได้เหมาะสม	4.36	0.810
3	เป็นความรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับ สถานการณ์	4.24	0.969
4	ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะ	4.44	0.768
5	สามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ได้	4.52	0.509
6	เนื้อหาโดยรวมที่จัดไว้ในหลักสูตร	4.32	0.748

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ดังนี้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.988 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

เนื้อหาสาระถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.810 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

เรียงลำดับได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.969 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

เป็นความรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.768 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะสามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.509 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

เนื้อหาโดยรวมที่จัดไว้ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.748 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านกิจกรรมการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกิจกรรมการฝึกอบรม

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	4.28	0.678
2	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระได้ดี	4.32	0.945
3	กิจกรรมเกิดแรงจูงใจในการอบรม	4.32	0.748

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ดังนี้

กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.678 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.945 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

กิจกรรมเกิดแรงจูงใจในการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.748 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินผล

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการประเมินผล

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	การประเมินผล โดยการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม	4.48	0.585
2	การประเมินผล โดยการใช้แบบประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติ	4.68	0.556
3	การประเมินผล โดยการใช้แบบประเมินหลักสูตร และกระบวนการฝึกอบรม	4.68	0.556

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้าน การประเมินผล ดังนี้ การประเมินผล โดยการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.585 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การประเมินผลโดยการใช้แบบประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.556 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การประเมินผลโดยการใช้แบบประเมินหลักสูตร และกระบวนการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.556 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม

6.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิทยากร

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิทยากร

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	ความเพียงพอของจำนวนวิทยากร	4.68	0.9
2	ความรู้ของวิทยากรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.6	0.577
3	ทักษะการทำผลิตภัณฑ์ของวิทยากร	4.6	0.654
4	ทักษะในการถ่ายทอดความรู้	4.72	0.737
5	การให้คำแนะนำปรึกษาขณะการอบรมและหลังจากจบการอบรม	4.6	0.913

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิทยากร ดังนี้ ความเพียงพอของจำนวนวิทยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.9 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความรู้ของวิทยากรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.654 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.737 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การให้คำแนะนำปรึกษาขณะการอบรมและหลังจากจบการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.913 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรม และห้องปฏิบัติการ
 ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรมและ
 ห้องปฏิบัติการ

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	ความเพียงพอของวัสดุฝึก	4.36	0.952
2	คุณภาพของวัสดุฝึก	4.36	0.860
3	ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ใช้ในการปฏิบัติ	4.48	0.823
4	ความมีประสิทธิภาพของเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ	4.4	0.645
5	ความเพียงพอของเอกสาร	4.44	0.768
6	ความทันสมัยของเอกสารประกอบ	4.08	0.996
7	การฝึกอบรม	4	0.816
8	ขนาดของห้องฝึกอบรม การจัดห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับ สภาพการจัดฝึกอบรม	4.08	0.954

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรม และห้องปฏิบัติการ ดังนี้

ความเพียงพอของวัสดุฝึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.952 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

คุณภาพของวัสดุฝึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.860 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ใช้ในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.823 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความมีประสิทธิภาพของเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.645 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความเพียงพอของเอกสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.768 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความทันสมัยของเอกสารประกอบการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.996 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ขนาดของห้องฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.816 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การจัดห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับสภาพการจัดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.954 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

6.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดำเนินการฝึกอบรม

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
1	วิทยากรเข้าอบรมตามตารางที่กำหนด	4.36	0.7
2	วิทยากรแจ้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ผู้เข้าอบรมทราบก่อนการอบรม	4.24	0.926
3	มีการนำเข้าสู่บทเรียนก่อนและฝึกปฏิบัติ	4.56	0.651
4	วิทยากรมีการเตรียมการอบรมอย่างดี	4.52	0.963
5	จัดการอบรมครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.48	0.918
6	กระบวนการอบรมมีการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างงานได้ด้วยตัวเอง	4.56	0.712
7	กระบวนการอบรมมีการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการออกแบบและพัฒนาแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์	4.76	0.831

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดำเนินการฝึกอบรม ดังนี้

วิทยากรเข้าอบรมตามตารางที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

วิทยากรแจ้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ผู้เข้าอบรมทราบก่อนการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.926 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

มีการนำเข้าสู่บทเรียนก่อนและฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.651 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

วิทยาการมีการเตรียมการอบรมอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.963 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

จัดการอบรมครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.918 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

กระบวนการอบรมมีการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างงานได้ด้วยตัวเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.712 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

กระบวนการอบรมมีการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ การออกแบบ และพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมทอสุรินทร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.831 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 5.1.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์
- 5.1.2 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ให้กับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

5.2 ความสำคัญของการวิจัย

- 5.2.1 ได้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นถิ่น
- 5.2.2 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ได้รับความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 5.2.3 เกิดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นผลักดันไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์
- 5.2.4 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 5.2.5 สร้างความภาคภูมิใจให้เกิดความรักพื้นถิ่นมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดความสามัคคีในชุมชน

5.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะแก้ปัญหาในด้านรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ โดยผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอโดยวางรากฐานความรู้ทางด้านการออกแบบที่ยั่งยืน ซึ่งการวิจัยฉบับนี้มีขอบเขตในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

- 5.3.1 เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยการนำเอาผ้าไหมสุรินทร์มาออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- 5.3.2 เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่เหมาะสมกับคุณสมบัติของผ้าไหม
- 5.3.3 เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์

5.4 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

5.4.1 กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ จำนวน 80 คน โดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากการเข้าชมงานต้นแบบในสถานที่แสดงที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ณ ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพคเมืองทองธานี

5.4.2 กลุ่มผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกสถานที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป โดยโครงการวิจัยนี้เป็นช่องทางหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ทางการออกแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์และเป็นการพัฒนาฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมต่อไป

5.5 ผลการวิเคราะห์

ในการวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) ที่มุ่งเน้นการวิจัยแบบปฏิบัติการมีส่วนร่วมระหว่างชาวบ้านกับนักวิจัย เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและศึกษาความต้องการของชุมชน ตลอดจนการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับศักยภาพและทรัพยากรภายในชุมชน ซึ่งการวิจัยดังกล่าวนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

5.5.1 สถานภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

พบว่ามีความความเชี่ยวชาญทางด้านผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ทั้งหมด 18 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการทางด้านสิ่งทอจำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการในหน่วยงานสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการในหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุรินทร์จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในหน่วยงานเครือข่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่ในภาคประชาชนคือ กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านประตูทอง และบ้านสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 8 ท่าน จากข้อมูลดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าในจังหวัดสุรินทร์มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาผ้าไหมที่หลากหลาย นับได้ว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยผลักดัน และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ให้พัฒนาสู่กระแสของโลกปัจจุบัน

5.5.2 การตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า จังหวัดสุรินทร์ยังไม่มีร้านขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ โดยเฉพาะผู้ซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ และคนสุรินทร์ที่แต่งงานกับชาวต่างชาติรวมทั้งชาวไทยที่เข้ามาซื้อถึงพื้นถิ่น ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ขายได้ดีที่สุดคือ หมอนรูปช้าง เนื่องจากสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ของ จังหวัดสุรินทร์ได้เป็นอย่างดี ช่วงเวลาที่ขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีคือ ช่วงเวลาเทศกาลประจำปี คือเทศกาลสงกรานต์ทำปีเก่าต้อนรับปีใหม่ วันสงกรานต์ งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานช้างจังหวัดสุรินทร์ และลอยกระทง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาที่จังหวัดสุรินทร์เป็นจำนวนมาก จังหวัดสุรินทร์มีศูนย์แสดง และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอสามารถนำผลิตภัณฑ์มาฝากขายได้และ ไม่จำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ 5 ดาว โดยผู้จัดการร้านค้าจะเป็นผู้ร่วมกำหนดราคา รายได้จากการขายสินค้าทางศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าจะหักเข้าศูนย์ฯ 15%

5.5.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ แบบเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอส่วนใหญ่จะใช้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาเย็บต่อ (patch work) จากนั้นนำมาขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอ หรือผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอแบบต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์พบค่อนข้างน้อยที่พบเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ปลอกหมอน หมอนรูปช้าง รองลงมาคือ ผ้าปูรูปช้างแบบต่าง ๆ ปัญหาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมคือราคาผ้าไหมค่อนข้างสูงและขาดแรงงานที่มีฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมรวมทั้งปัญหาเรื่องการพัฒนารูปแบบให้มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ

5.5.4 ความเหมาะสมกับการนำผ้าไหมมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

การนำผ้าไหมมาใช้ในการออกแบบเคหะสิ่งทอนั้นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของผ้าไหมที่มีความทนทานน้อยกว่าผ้าฝ้าย ไม่ทนแสงแดด และทำความสะอาดค่อนข้างยากประกอบกับผ้าไหมมีต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง ดังนั้นการนำผ้าไหมมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอควรเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในลักษณะตกแต่งซึ่งจะมีความเหมาะสมกว่า การนำผ้าไหมมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ใช้งานอย่างสมบุกสมบันและเป็นประจำ จากการแยกประเภทเคหะสิ่งทอทั้ง 6 ประเภทคือ พรม ผ้าม่าน ผ้าห่ม ผ้าใช้ในห้องนอน ผ้าใช้บนโต๊ะอาหาร ผ้าใช้ในห้องน้ำ และห้องครัว ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ผ้าไหมมีความเหมาะสม กับการนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ คือ หมอนอิง ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อน ส้อม

5.5.4 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุระหว่าง 16-25 ปี มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ช่วงอายุระหว่าง 46-55 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

กลุ่มตัวอย่างอาชีพข้าราชการจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพพนักงานบริษัทจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพธุรกิจส่วนตัวจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อาชีพรับจ้างจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอาชีพแม่บ้านจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20

รูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์เป็นรูปแบบที่เรียบง่าย การตกแต่งลวดลายใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย การตกแต่งเพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ คือเรื่องราวเกี่ยวกับช้าง พฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ มีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษ

5.5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรม

จำนวนเวลาที่อบรมภาคทฤษฎีอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก จำนวนเวลาที่อบรมภาคปฏิบัติ และจำนวนเวลาที่อบรมตลอดหลักสูตร อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง

เนื้อหาสาระถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เรียงลำดับได้เหมาะสม เป็นความรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะสามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ได้ เนื้อหาโดยรวมที่จัดไว้ในหลักสูตร กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ และแรงจูงใจในการอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การประเมินผลโดยการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม แบบประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติ แบบประเมินหลักสูตร และกระบวนการฝึกอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความเพียงพอของจำนวนวิทยากร ความรู้ของวิทยากรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ การให้คำแนะนำปรึกษาขณะการอบรมและหลังจากจบการอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุฝึก ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติ ความทันสมัยของเอกสารประกอบการฝึกอบรม การจัดห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับสภาพการจัดฝึกอบรม วิทยากรเข้าอบรมตามตารางที่กำหนด วิทยากรแจ้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ผู้เข้าอบรมทราบก่อนการอบรม การนำเข้าสู่บทเรียนก่อนและฝึกปฏิบัติ การเตรียมการอบรม การส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างงานได้ด้วยตัวเอง การส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการออกแบบ และพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.6 การอภิปรายผลการศึกษาวิเคราะห์

ผ้าไหมทอมือของจังหวัดสุรินทร์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นลายทอแบบพื้นถิ่นดั้งเดิมซึ่งพบได้เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งการทอผ้าไหมลวดลายแบบดั้งเดิมนั้น ในเชิงอนุรักษ์เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริม แต่การออกแบบลวดลายทอผ้าไหมสุรินทร์ให้มีลวดลาย และรูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่แปลกใหม่นั้นจะเป็นทางเลือกที่หลากหลายให้กับกลุ่มผู้ซื้อสินค้าผ้าไหมสุรินทร์ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมสุรินทร์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาผ้าไหมที่หลากหลายนับได้ว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยผลักดัน และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ให้พัฒนาสู่กระแสของโลกปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในจังหวัดสุรินทร์ พบว่าจังหวัดสุรินทร์ยังไม่มีร้านขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ โดยเฉพาะผู้ซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ และคนสุรินทร์ที่แต่งงานกับชาวต่างชาติรวมทั้งชาวไทยที่เข้ามาซื้อถึงพื้นถิ่น ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ขายได้ดีที่สุดคือ หมอนรูปช้าง เนื่องจากสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ได้เป็นอย่างดี ช่วงเวลาที่ขายผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีคือ ช่วงเวลาเทศกาลประจำปีคือเทศกาลสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่ วันสงกรานต์ งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานช้างจังหวัดสุรินทร์ และลอยกระทง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาที่จังหวัดสุรินทร์เป็นจำนวนมาก จังหวัดสุรินทร์มีศูนย์แสดง และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอสามารถนำผลิตภัณฑ์มาฝากขายได้และ ไม่จำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ 5 ดาว โดยผู้จัดการร้านค้าจะเป็นผู้ร่วมกำหนดราคา รายได้จากการขายสินค้าทางศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าจะหักเข้าศูนย์ฯ 15%

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์แบบเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่า ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอส่วนใหญ่จะใช้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาเย็บต่อ (Patch work) จากนั้นนำมาขึ้นรูป เป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอ หรือผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอแบบต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์พบค่อนข้างน้อยที่พบเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ปลอกหมอน หมอนรูปช้าง รองลงมาคือผ้าปูรูปช้างแบบต่าง ๆ ส่วนปัญหาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมคือราคาผ้าไหมค่อนข้างสูง และขาดแรงงานที่มีฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมรวมทั้งปัญหาเรื่องการพัฒนาแบบให้มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ

จากการแยกประเภทเคหะสิ่งทอทั้ง 6 ประเภทนั้นคือ พรม ผ้าม่าน ผ้าห่ม ผ้าใช้ในห้องนอน ผ้าใช้บนโต๊ะอาหาร ผ้าใช้ในห้องน้ำและห้องครัว ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่าผ้าไหมมีความเหมาะสมกับการนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอคือ หมอนอิง ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และของใส่ช้อน ส้อม ซึ่งผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอดังกล่าวนี้นี้ สรุป

รูปแบบได้ว่า เป็นรูปแบบที่มีความเรียบง่าย มีรูปร่างที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด สุรินทร์ การผลิตจะเน้นเป็นการผลิตแบบหัตถอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับศักยภาพในการผลิตของชุมชน

5.7 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องนี้ ยังมีส่วนที่ผู้วิจัยเองนั้นเห็นสมควรจะได้รับการพัฒนาต่อในเรื่องต่างๆ ดังนี้

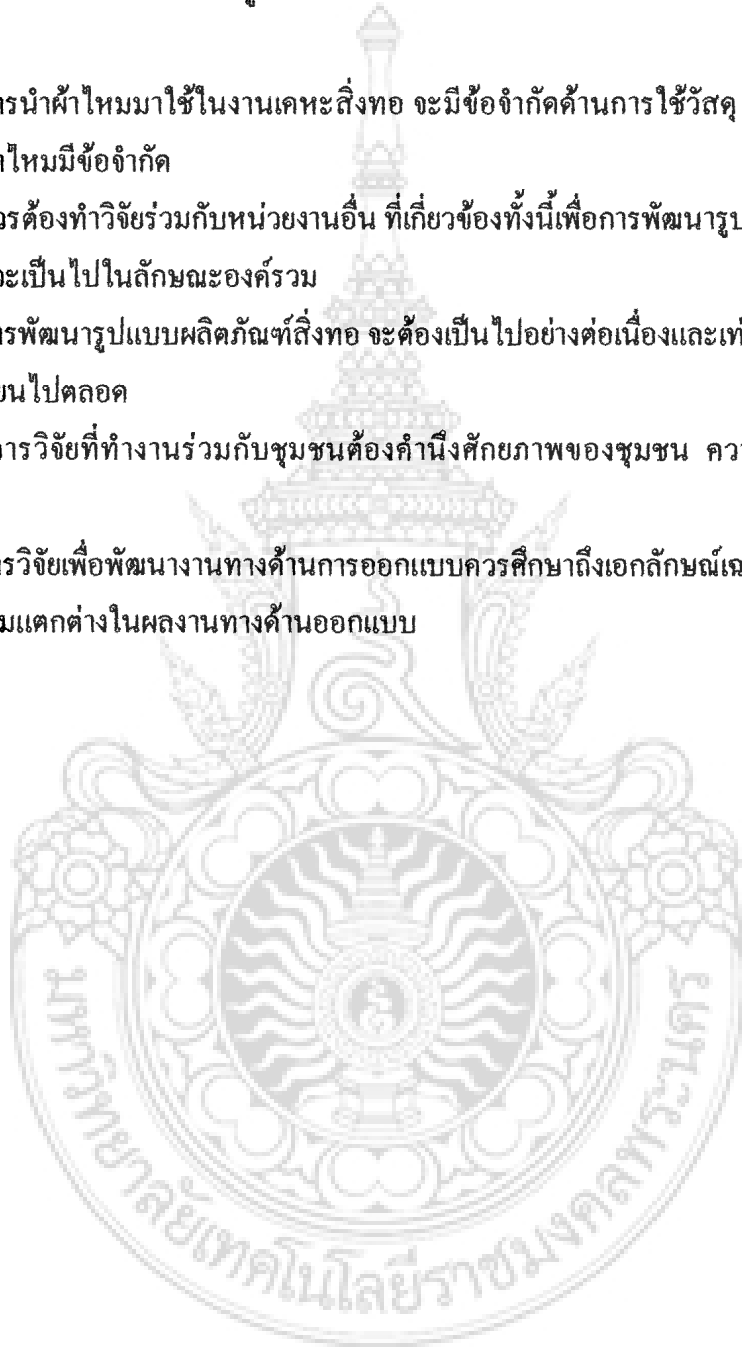
5.6.1 การนำผ้าไหมมาใช้ในงานเคหะสิ่งทอ จะมีข้อจำกัดด้านการใช้วัสดุ อันเนื่องมาจากคุณสมบัติของผ้าไหมมีข้อจำกัด

5.6.2 ควรต้องทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสุรินทร์ จะ เป็นไป ในลักษณะองค์รวม

5.6.3 การพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จะต้องเป็น ไปอย่างต่อเนื่องและเท่าทันกับกระแสความนิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอด

5.6.4 การวิจัยที่ทำงานร่วมกับชุมชนต้องคำนึงศักยภาพของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนนั้นๆ

5.6.5 การวิจัยเพื่อพัฒนางานทางด้านการออกแบบควรศึกษาถึงเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน เพื่อส่งผลถึงความแตกต่างในผลงานทางด้านการออกแบบ

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ อริยะเครือ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่คณะ
อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมื่อ
วันที่ 25 กันยายน 2550
- กิตติศักดิ์ อริยะเครือ. 2548. ออกแบบเคหะสิ่งทอ. เอกสารประกอบการสอน. คณะอุตสาหกรรม
สิ่งทอและออกแบบแฟชั่น. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพมหานคร.
แก่นจันทร์ มะลิชอ. การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทใหญ่ บ้านใหม่ หมอกจ๋าม อำเภอแม่เมาะ
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรูญ คล้ายจ้อย. 2548. การทำผ้ามัดย้อมและบาติก. เอกสารประกอบการสอน. คณะอุตสาหกรรมสิ่ง
ทอและออกแบบแฟชั่น. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพมหานคร.
- ทวี สุขอานวย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่สำนักงานอุตสาหกรรม
จังหวัดสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550
- เบญจพร สมบัติใหม่ไทย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่ร้าน
น้องหญิงใหม่ไทย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550
- ประวัติ สมเป็น. 2548. ความต้องการผ้าไหมของตลาดภายในประเทศ. รายงานการวิจัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ปริมรัตน์ แจกเพ็ง. 2546. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อการส่งออก. สำนัก
พัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม. กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา)
- พรทิพย์ พิมพ์สินธุ์. 2541. การสำรวจความคิดเห็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไหม. สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร.
- เพียงจิต มาประจง. การออกแบบผ้าไหม. สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วน
อุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
[Online]. Available from : <http://www.Qthaisilk.com>. [10 สิงหาคม 2551].
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2544. ลวดลายและสีสันทนผ้าทอพื้นเมือง โครงการพัฒนาผ้าและผลิตภัณฑ์
ผ้าพื้นเมืองทั่วประเทศ เพื่อการส่งเสริมการผลิตและส่งออก. กรุงเทพมหานคร :
อรุณอัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เขาวนา โพธิสาร. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่กลุ่มแปรรูป
ผลิตภัณฑ์บ้านแดก จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550
- ถัดดา สวัสดิ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหม

แปรรูป หมูที่ 1 บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2551. จังหวัดสุรินทร์ [Online]. Available from :

<http://www.tv5.co.th/service/mod/heritage/oldcity/surin7.htm/>. [10 สิงหาคม 2551]

วิมลมาศ บุญกล้า. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550

วิโรจน์ แก้วเรือง และสุทธิศักดิ์ พิมพ์สาตี. 2551. เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย.

สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ [Online]. Available from: www.qthisilk.com [10 สิงหาคม 2552].

วีระศักดิ์ อุดมกิจเดชา. 2542. วิทยาศาสตร์เส้นใย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลำดวน. 2551. เทคนิคการทอ [Online]. Available from :

<http://cddwed.edd.go.th/lamduan/technic2.htm> [10 สิงหาคม 2551].

สุพัฒน์ ชัยตั้งจิต. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ก้องเกียรติ มหาอินทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่คณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550

อังฉรา ภาณุรัตน์ และเครือจิต ศรีบุญนาถ. 2537. ผ้าไหมในวิถีชีวิตกุลและไทยเขมร. สุรินทร์ : รุ่งชนเกียรติออฟเซ็ท.

Hahn, Susanne. 1991. A Complete Guide to Silk Painting. Great Britain : Search Press.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในโครงการวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินปี 2550 - 2551

ผู้ศึกษาโครงการใคร่ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้

นายก้องเกียรติ มหาอินทร์

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
สุภาพสตรีทั่วไปที่ใช้กระเป๋าสะพายสำหรับสุภาพสตรี

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.1 ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.2 ด้านการทดลองของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าระดับคะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
0	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
-1	หมายถึง	ไม่มีความเหมาะสม

ตัวอย่างการพิจารณาค่าระดับคะแนนแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบ เหลี่ยมเรียบง่าย			/

จากตัวอย่างแสดงว่า คำถามในด้านรูปแบบรูปแบบ เหลี่ยมเรียบง่าย มีค่าเท่ากับ -1 ซึ่งไม่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้สำหรับเก็บข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี
- 1.3 อาชีพ ข้าราชการ พนักงานบริษัท
 ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง
 แม่บ้าน อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 1.4 รายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท
 มากกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.1 ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบที่เรียบง่าย			
2	รูปแบบที่มีวัสดุตกแต่งหรูหรา			
3	รูปแบบอิสระสนุกสนาน			

2.2 ด้านการตกแต่งลวดลายของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืน			
2	ใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย			
3	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืนผสมกับวัสดุตกแต่งอื่น เช่น ลูกบิดผ้ากุ้น			
4	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายผสมกับผ้าลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม			

2.3 ด้านการตกแต่งเพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	เรื่องราวเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิต			
2	เรื่องราวเกี่ยวกับช้าง			
3	เรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ประจำจังหวัด			
4	เรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายพื้นถิ่นดั้งเดิม			

2.4 ด้านพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	มีการใช้งานอย่างเป็นประจำในชีวิตประจำวัน			
2	มีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษ			

แบบประเมินประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่างประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบบประเมินประสิทธิภาพชุดนี้เป็นแบบตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
ประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ในโครงการวิจัยเรื่องการ
ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับ
งบประมาณแผ่นดินปี 2550 - 2551

ผู้ศึกษาโครงการใคร่ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบ
ประเมินประสิทธิภาพดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้

นายก้องเกียรติ มหาอินทร์

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบประเมินประสิทธิภาพความพึงพอใจประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินประสิทธิภาพชุดนี้ เป็นแบบประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมินความคิดเห็น
ด้านความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประสิทธิภาพมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิภาพความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะ
สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าระดับคะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
0	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
-1	หมายถึง	ไม่มีความเหมาะสม

ตัวอย่างการพิจารณาค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน			✓

จากตัวอย่างแสดงว่า คำถามในด้านรูปแบบของเคหะสิ่งทอมีความเหมาะสมในการใช้งาน
มีค่าเท่ากับ -1 ซึ่งไม่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้สำหรับเก็บข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี
- 1.3 อาชีพ ข้าราชการ พนักงานบริษัท
 ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง
 แม่บ้าน อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 1.4 รายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท
 มากกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

หมอนอิง

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน			
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบหมอนอิง			
3	รูปแบบของหมอนอิงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์			
4	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์			
5	รูปแบบของหมอนอิงเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต			
6	รูปแบบของหมอนอิงง่ายแก่การทำความสะอาด			
7	สีสันทันของเคหะสิ่งทอหมอนอิงที่มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน			
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของหมอนอิง			

ผ้ารองจาน

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการใช้งาน			
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้ารองจาน			
3	รูปแบบของผ้ารองจานแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์			
4	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์			
5	รูปแบบของผ้ารองจานเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต			
6	รูปแบบของผ้ารองจานที่ง่ายแก่การทำความสะอาด			
7	สีสันทันของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน			
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้ารองจาน			

ของใส่ซ็อน-ซ็อม

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อมมีความเหมาะสมกับการใช้งาน			
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบของใส่ซ็อน-ซ็อม			
3	รูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อมที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์			
4	รูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์			
5	รูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อมเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต			
6	รูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อมที่ง่ายแก่การทำความสะดวก			
7	สีสันทนของของใส่ซ็อน-ซ็อมมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน			
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของของใส่ซ็อน-ซ็อม			

ผ้าคาดโต๊ะ

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน		
		+1	0	-1
1	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการใช้งาน			
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้าคาดโต๊ะ			
3	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์			
4	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์			
5	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต			
6	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะที่ง่ายแก่การทำความสะดวก			
7	สีสันทนของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน			
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ			

ข้อเสนอแนะ.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในโครงการวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับ งบประมาณแผ่นดินปี 2550 - 2551

ผู้ศึกษาโครงการใคร่ขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้

นายก้องเกียรติ มหาอินทร์

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับคามพึงพอใจในรูปแบบ

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.1 ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.2 ด้านการทดลองของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึงพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึงพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึงพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึงพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึงพึงพอใจน้อยที่สุด

ตัวอย่างการพิจารณาค่าระดับคะแนนแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบ เหลี่ยมเรียบง่าย					/

จากตัวอย่างแสดงว่า คำถามในด้านรูปแบบรูปแบบ เหลี่ยมเรียบง่าย มีค่าเท่ากับ 1 มีความหมายว่า
พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ

21-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

มากกว่า 50 ปี

1.3 อาชีพ

ข้าราชการ

พนักงานบริษัท

ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

แม่บ้าน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.4 รายได้

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,001 – 10,000 บาท

10,001 – 15,000 บาท

15,001 – 20,000 บาท

มากกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

2.1 ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบที่เรียบง่าย					
2	รูปแบบที่มีวัสดุตกแต่งหรูหรา					
3	รูปแบบอิสระสนุกสนาน					

2.2 ด้านการตกแต่งลวดลายของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืน					
2	ใช้ผ้าพื้นผสมกับผ้าลาย					
3	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายทั้งผืนผสมกับวัสดุตกแต่งอื่น เช่น ลูกบิด ผ้ากุ้น					
4	ใช้ผ้าที่ออกแบบลวดลายผสมกับผ้าลวดลายพื้นดั้งเดิม					

2.3 ด้านการตกแต่งเพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	เรื่องราวเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิต					
2	เรื่องราวเกี่ยวกับช้าง					
3	เรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ประจำจังหวัด					
4	เรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายพื้นดั้งเดิม					

2.4 ด้านพฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีการใช้งานอย่างเป็นประจำในชีวิตประจำวัน					
2	มีการใช้งานเฉพาะในโอกาสพิเศษ					

แบบประเมินประสิทธิภาพของผู้ทรงคุณวุฒิประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบบประเมินประสิทธิภาพชุดนี้เป็นแบบประเมินประสิทธิภาพในด้านต่างๆของผลิตภัณฑ์
เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ ในโครงการวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
จากผ้าไหมสุรินทร์ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินปี 2550 - 2551

ผู้ศึกษาโครงการใคร่ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบ
ประเมินประสิทธิภาพดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้

นายก้องเกียรติ มหาอินทร์

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบประเมินประสิทธิภาพของผู้ทรงคุณวุฒิประกอบการวิจัย
การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินประสิทธิภาพชุดนี้ เป็นแบบประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมินความคิดเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แบบประสิทธิภาพมีทั้งหมด 1 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินประสิทธิภาพความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะ
สิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าระดับคะแนนความพึงพอใจดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตัวอย่างการพิจารณาค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบของเคหะสิ่งทอมีความเหมาะสมกับการใช้ งาน	/				

จากตัวอย่างแสดงว่า ผู้ประเมินรูปแบบด้านรูปแบบของเคหะสิ่งทอมีเหมาะสมกับการใช้
งาน มีค่าเท่ากับ 5 ซึ่งค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ มากที่สุด

ตอนที่ 1 แบบประเมินความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

หมอนอิง

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบหมอนอิง					
3	รูปแบบของหมอนอิงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์					
4	รูปแบบของหมอนอิงมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์					
5	รูปแบบของหมอนอิงเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต					
6	รูปแบบของหมอนอิงง่ายแก่การทำความสะอาด					
7	สีสันทันของเคหะสิ่งทอหมอนอิงทอมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน					
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของหมอนอิง					

ผ้ารองจาน

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้ารองจาน					
3	รูปแบบของผ้ารองจานแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์					
4	รูปแบบของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์					
5	รูปแบบของผ้ารองจานเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต					
6	รูปแบบของผ้ารองจานที่ง่ายแก่การทำความสะอาด					
7	สีสันทันของผ้ารองจานมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน					
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้ารองจาน					

ของใส่ซัอน-ซัอม

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอมมีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
2	รูปแบบของสวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบของใส่ซัอน-ซัอม					
3	รูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอมที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์					
4	รูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอมมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์					
5	รูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอมเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต					
6	รูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอมที่ง่ายแก่การทำความสะดวก					
7	สีทันของของใส่ซัอน-ซัอมมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน					
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของของใส่ซัอน-ซัอม					

ผ้าคาดโต๊ะ

ลำดับ	รายการ	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
2	รูปแบบของลวดลายมีความเหมาะสมกับการออกแบบผ้าคาดโต๊ะ					
3	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์					
4	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งบ้านทุกสไตล์					
5	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะเป็นรูปแบบที่ง่ายแก่การผลิต					
6	รูปแบบของผ้าคาดโต๊ะที่ง่ายแก่การทำความสะอาด					
7	สีสันทนของผ้าคาดโต๊ะมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้งาน					
8	รูปแบบของการใช้วัสดุตกแต่งมีความเหมาะสมกับรูปแบบของผ้าคาดโต๊ะ					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

การสำรวจข้อมูลภาคสนาม

คณะนักวิจัยสำรวจข้อมูลภาคสนาม ณ บ้านประทุน หมู่ 4
ตำบลแดต อำเภอกีษรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

คณะนักวิจัยสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป
ณ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป หมู่ที่ 1
บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

คณะนักวิจัยสำรวจข้อมูลภาคสนาม ณ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแปรรูป หมู่ที่ 1
บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

คณะนักวิจัยสำรวจข้อมูลภาคสนาม ณ กลุ่มสตรีแม่บ้านหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
บ้านแตล ตำบลแตล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

คณบดีวิจัยสัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณ ชัยตั้งจิต
คณบดีคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดสุรินทร์

คณบดีวิจัยสัมภาษณ์ อาจารย์เกียรติชัย ดวงศรี อาจารย์ประจำแผนกหม่อนไหม
คณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดสุรินทร์

คณะนักวิจัยสัมภาษณ์นักพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์
ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

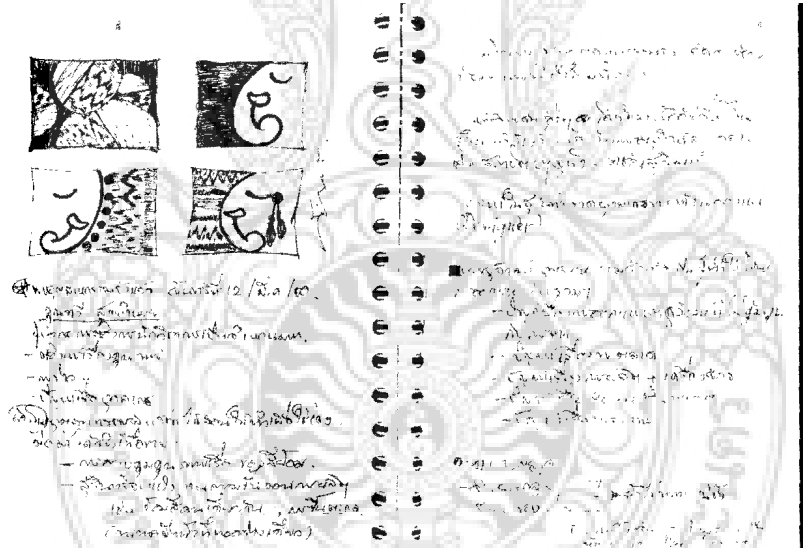
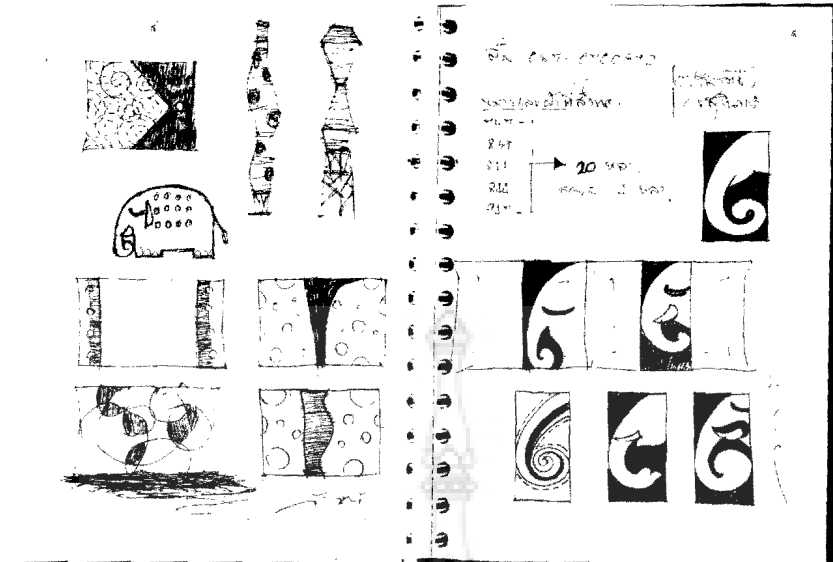
คณะนักวิจัยสัมภาษณ์ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์
ณ ห้องประชุม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

คณะนักวิจัยสัมภาษณ์ คุณเบญจพร สมบัติใหม่ไทย เจ้าของร้านน้องหญิงใหม่ไทย
ณ ร้านน้องหญิงใหม่ไทย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

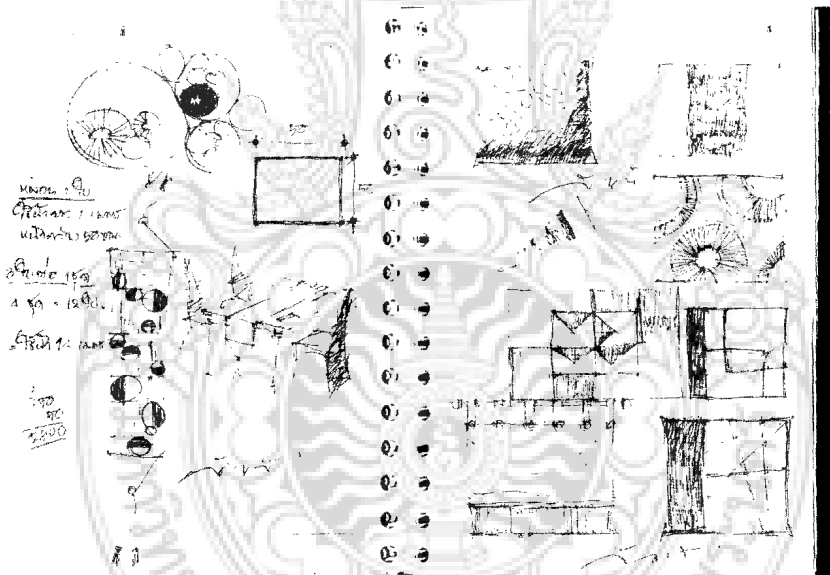
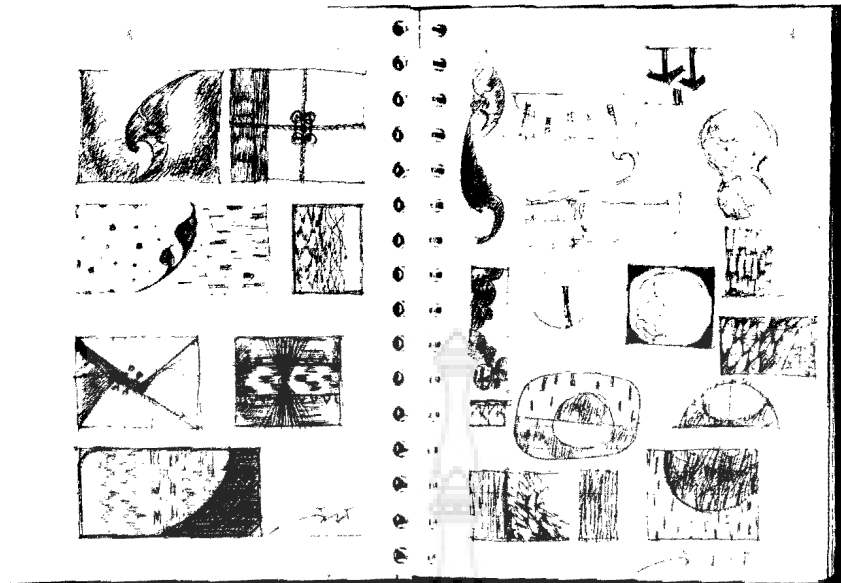

คณะนักวิจัยสัมภาษณ์ คุณวิมลมาศ บุญหล้า
ผู้จัดการศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOPT
ณ ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOPT จังหวัดสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

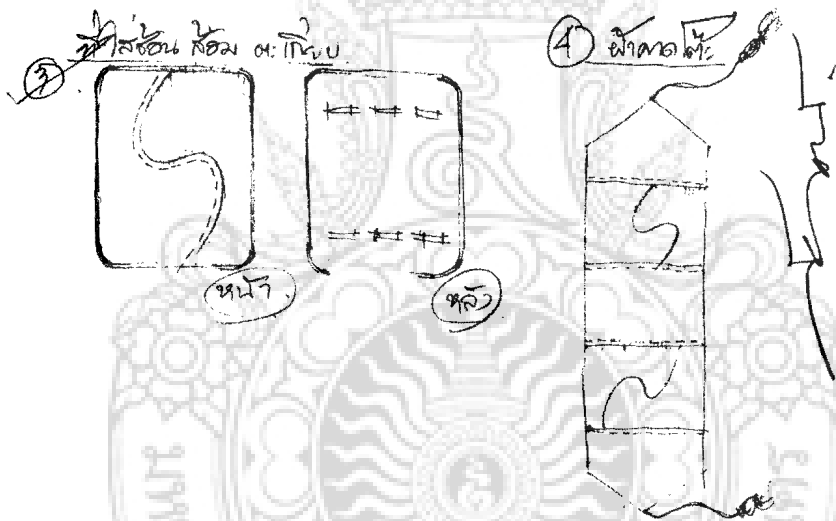
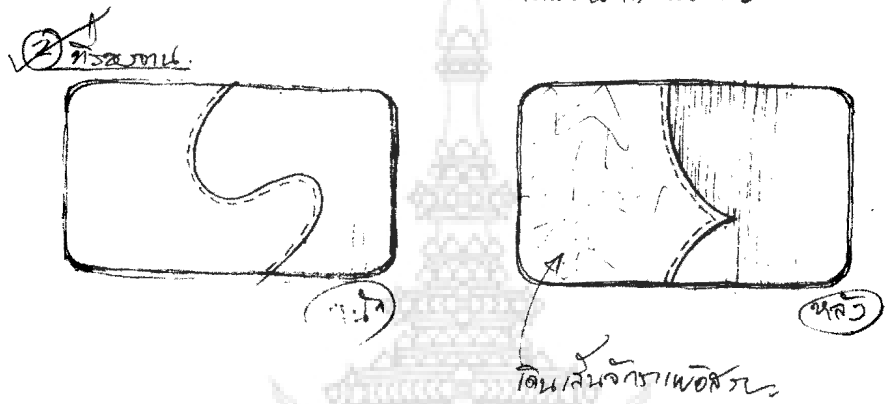
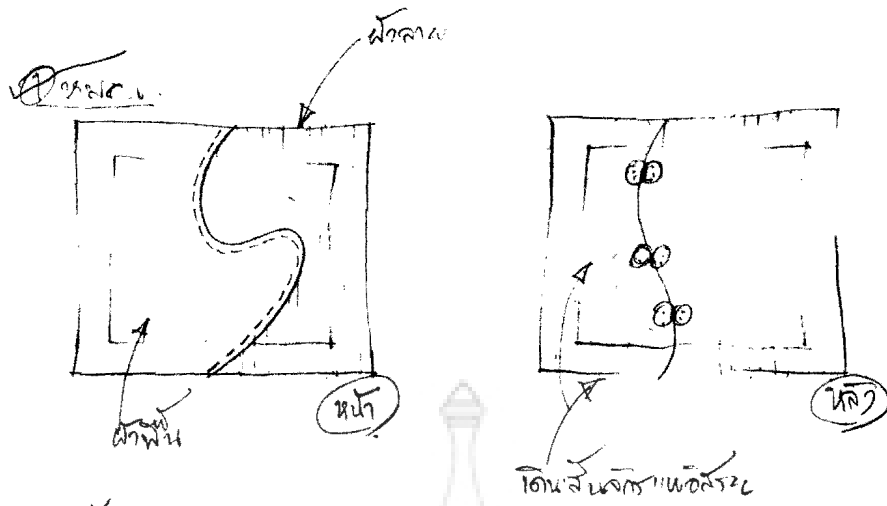

แบบร่างแสดงแนวความคิด

ในการออกแบบผลิตภัณฑ์กระดาษทิชชูจากผ้าไหมสุรินทร์

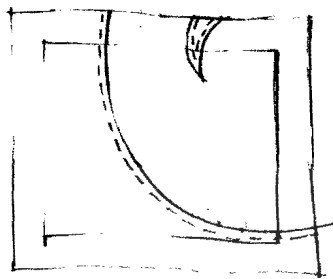

แบบร่างแสดงแนวความคิด
ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

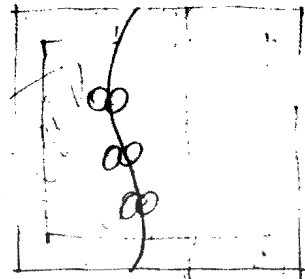

แบบร่างผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

๑) นมอ

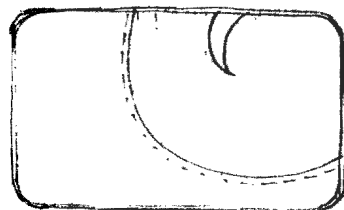

หน้า

หลัง

๒) กิ่วคอปก

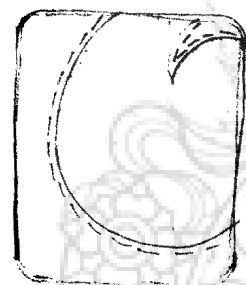

หน้า

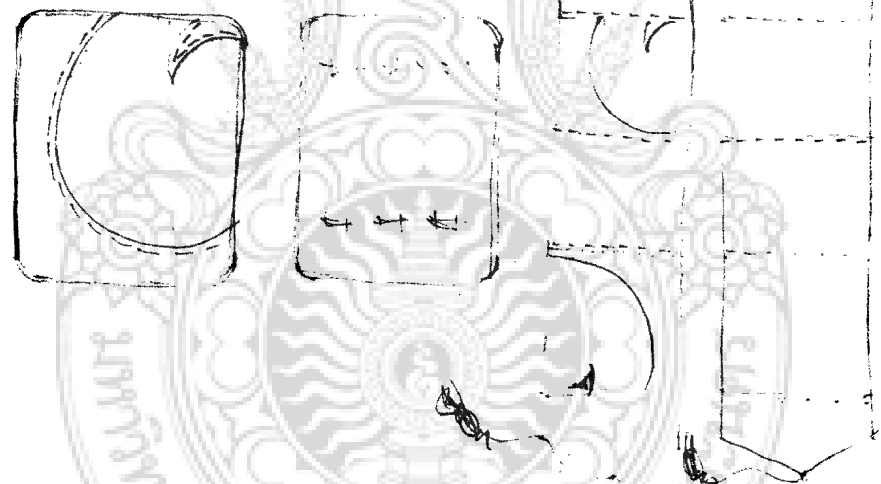

หลัง

๓) กิ่วลิ้นอก ล้อม แขนอก

๔) กิ่วคอปก

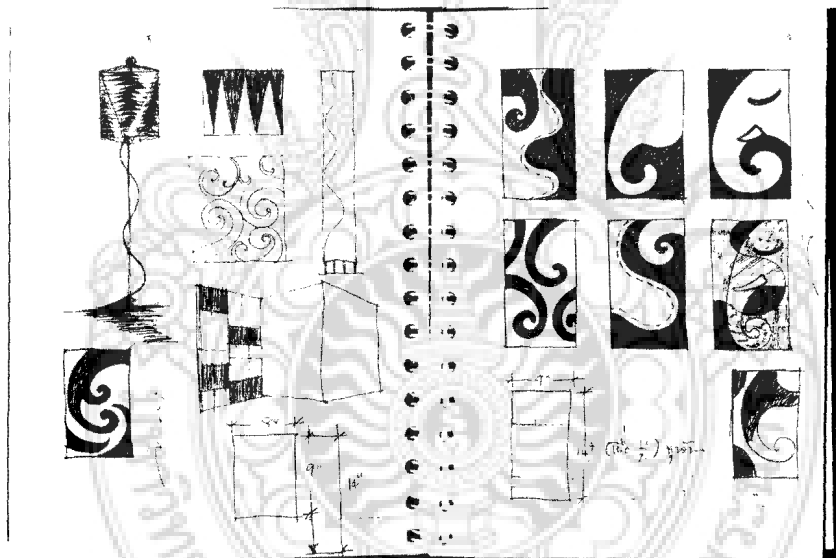

แบบร่างผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

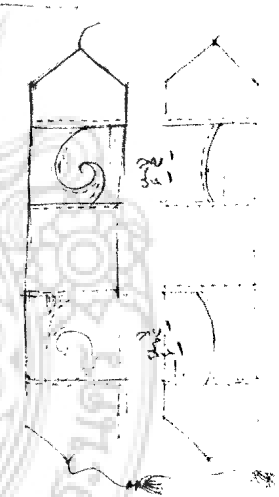
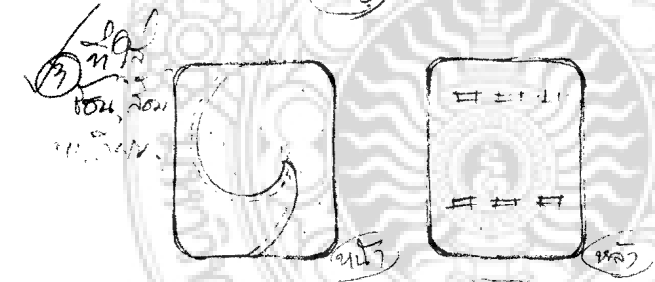
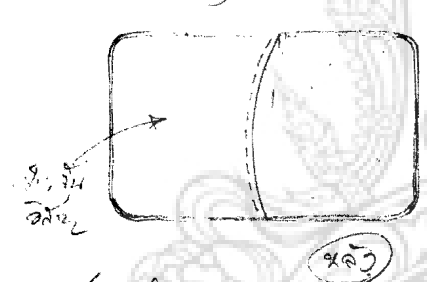
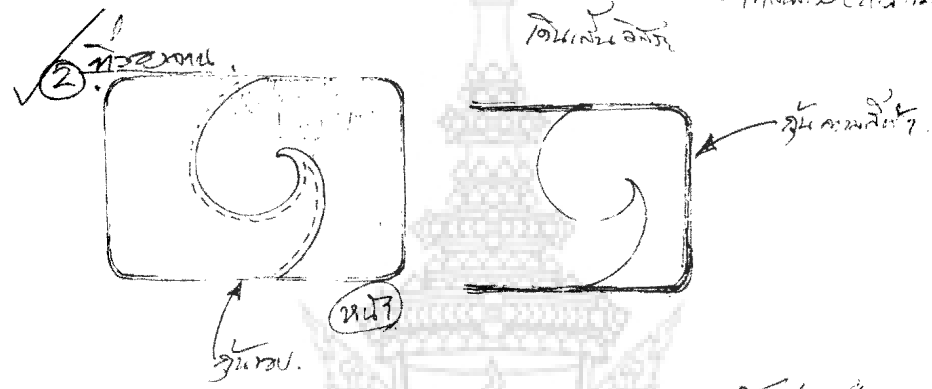
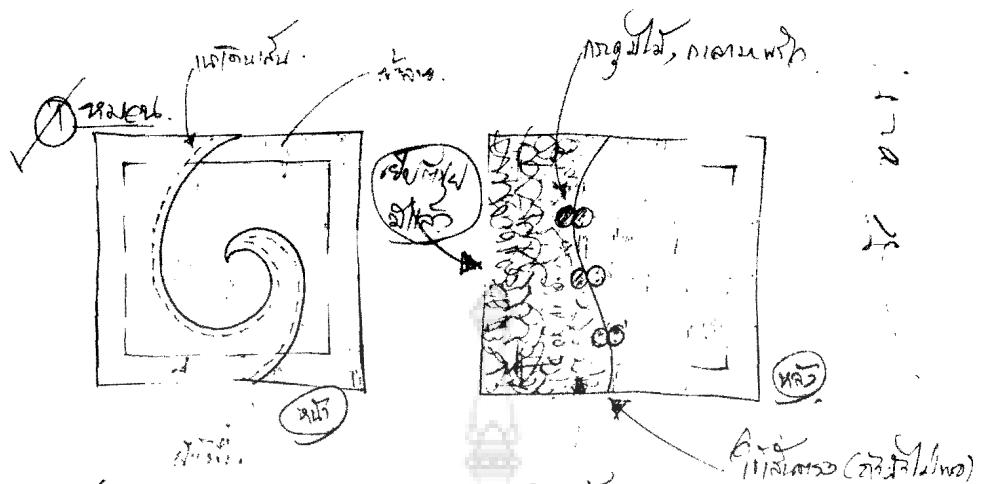
การออกแบบ

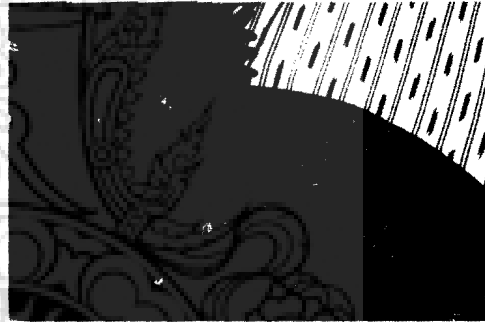
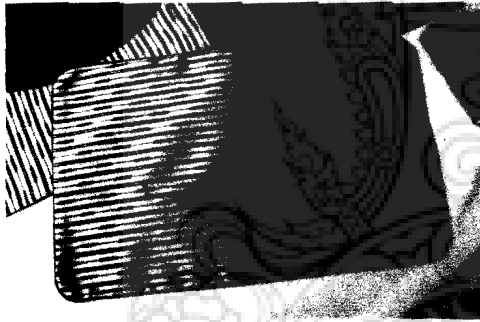
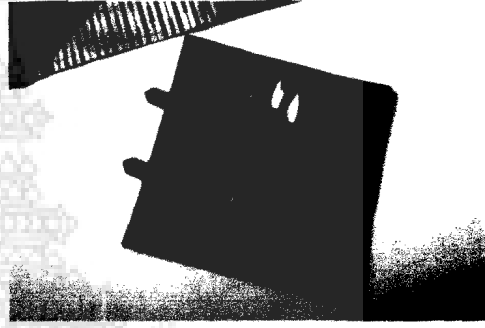
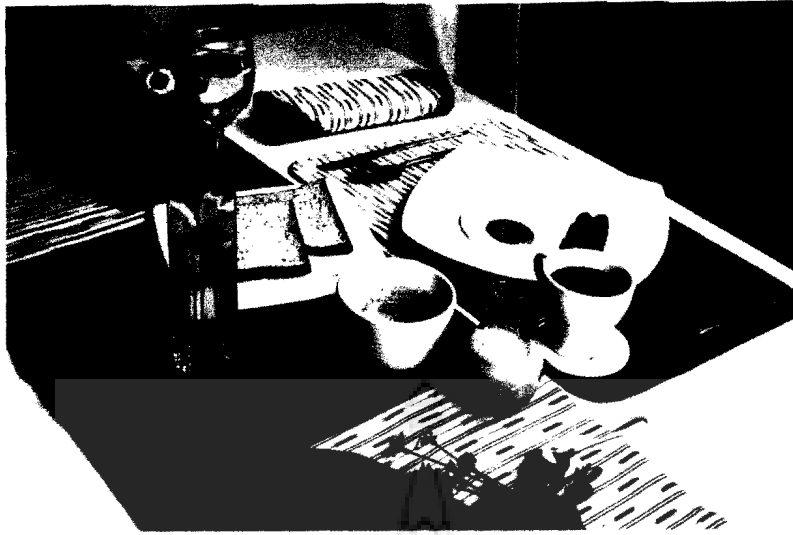
ภาพการนำเสนอแรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

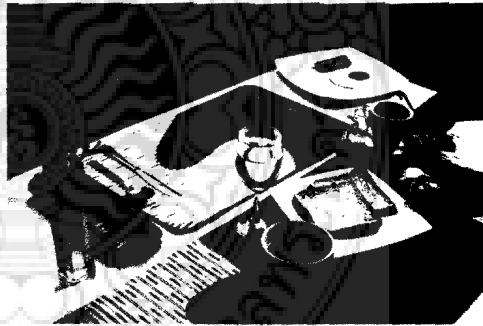
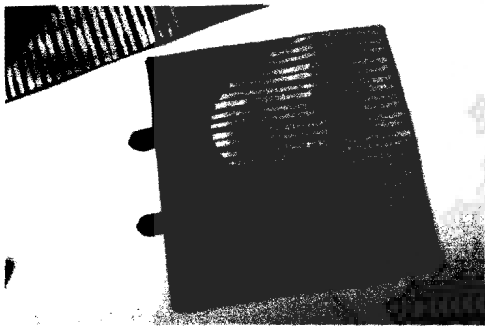
แบบร่างแสดงแนวความคิด
ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

แบบร่างผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

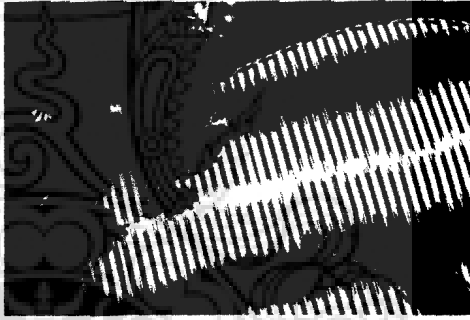
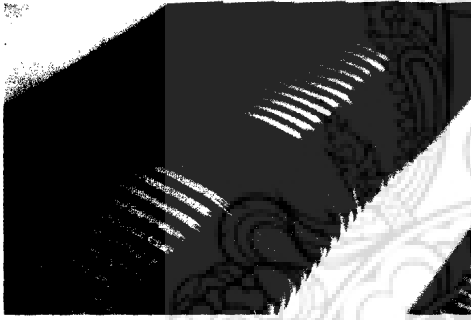
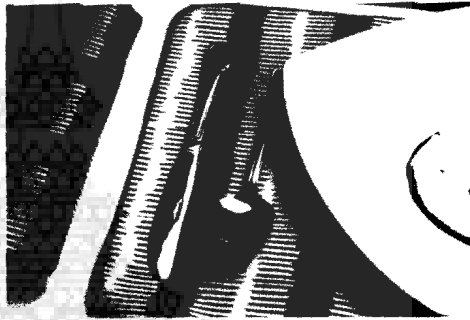
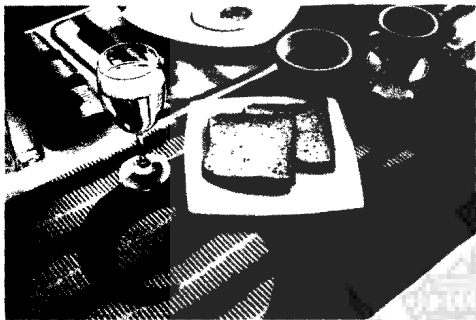
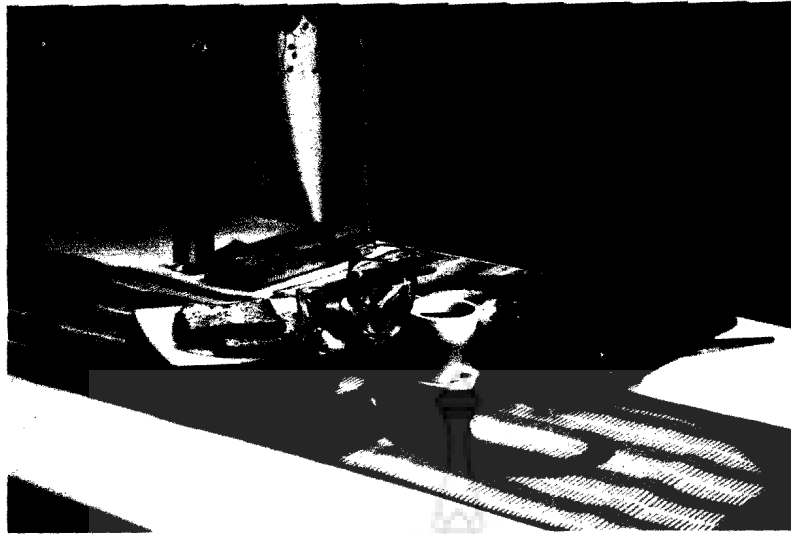
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

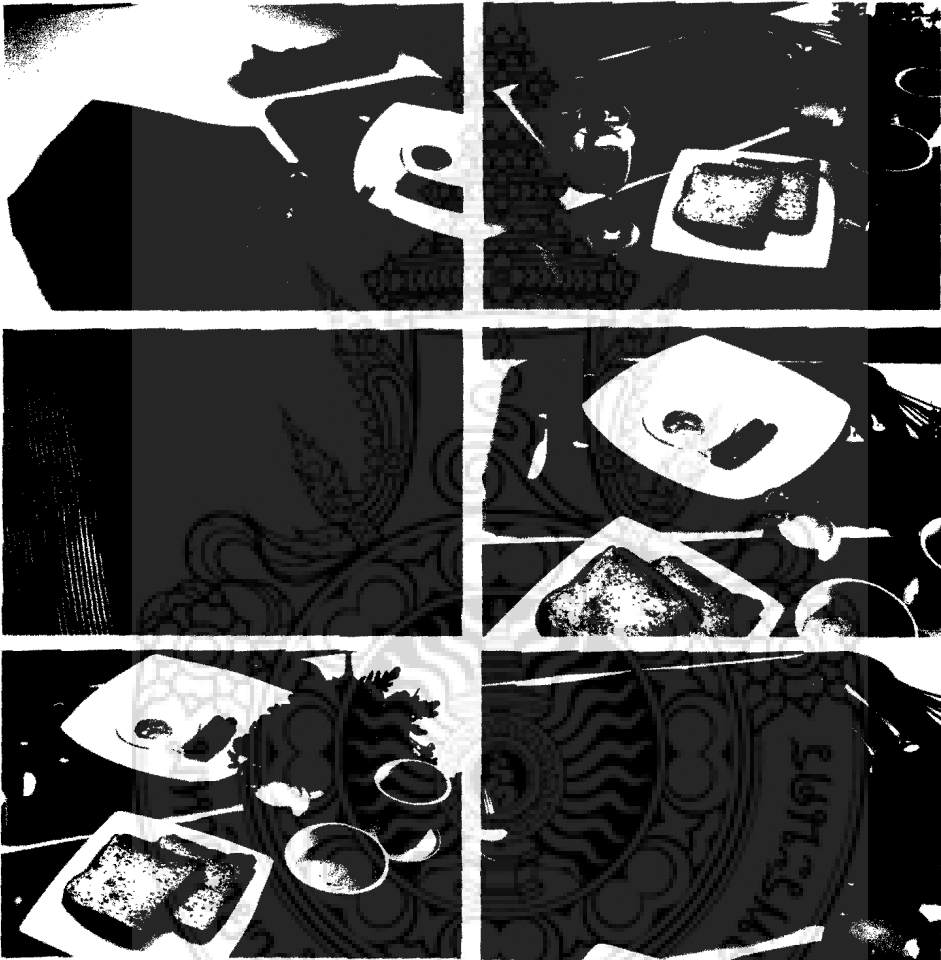
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

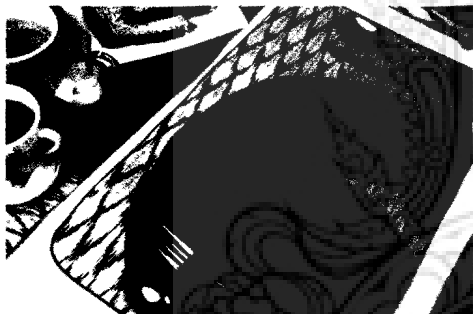
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

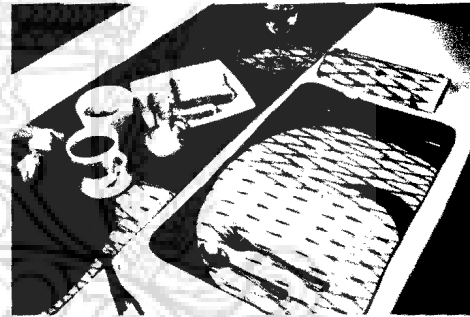
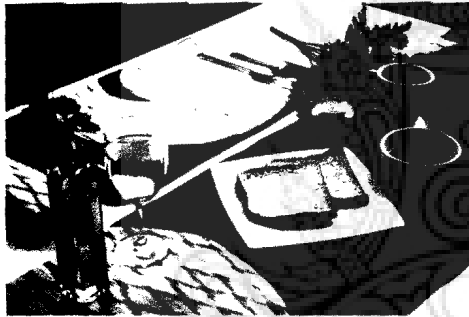
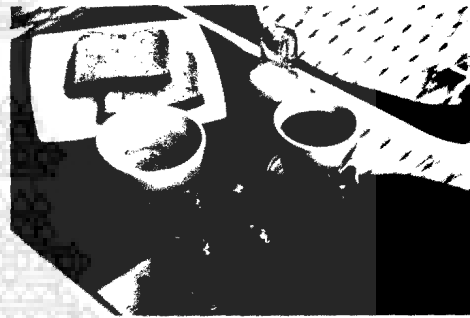
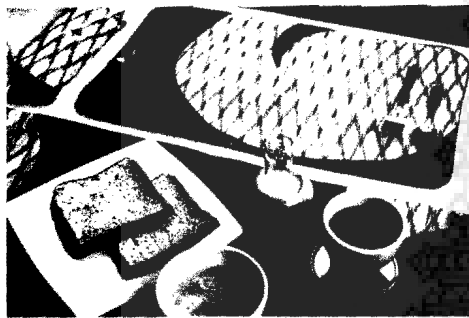
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

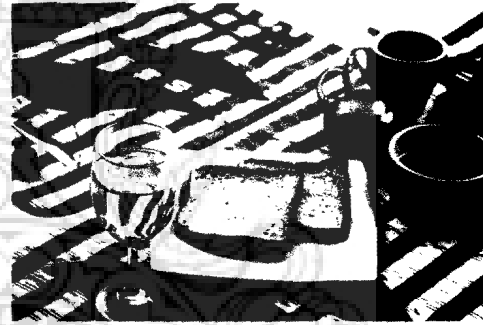
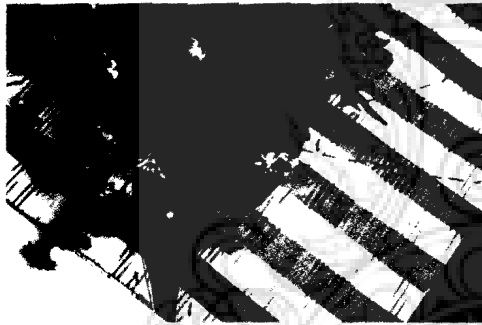
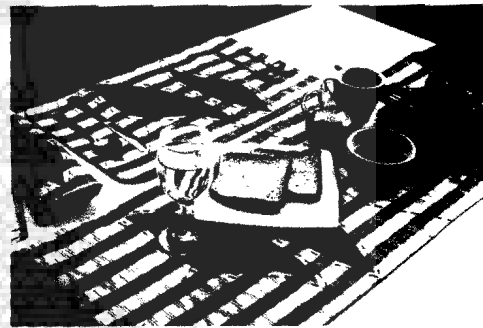
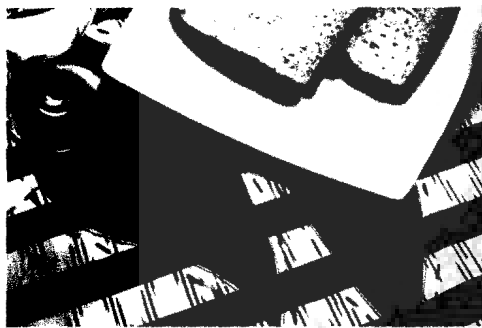
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

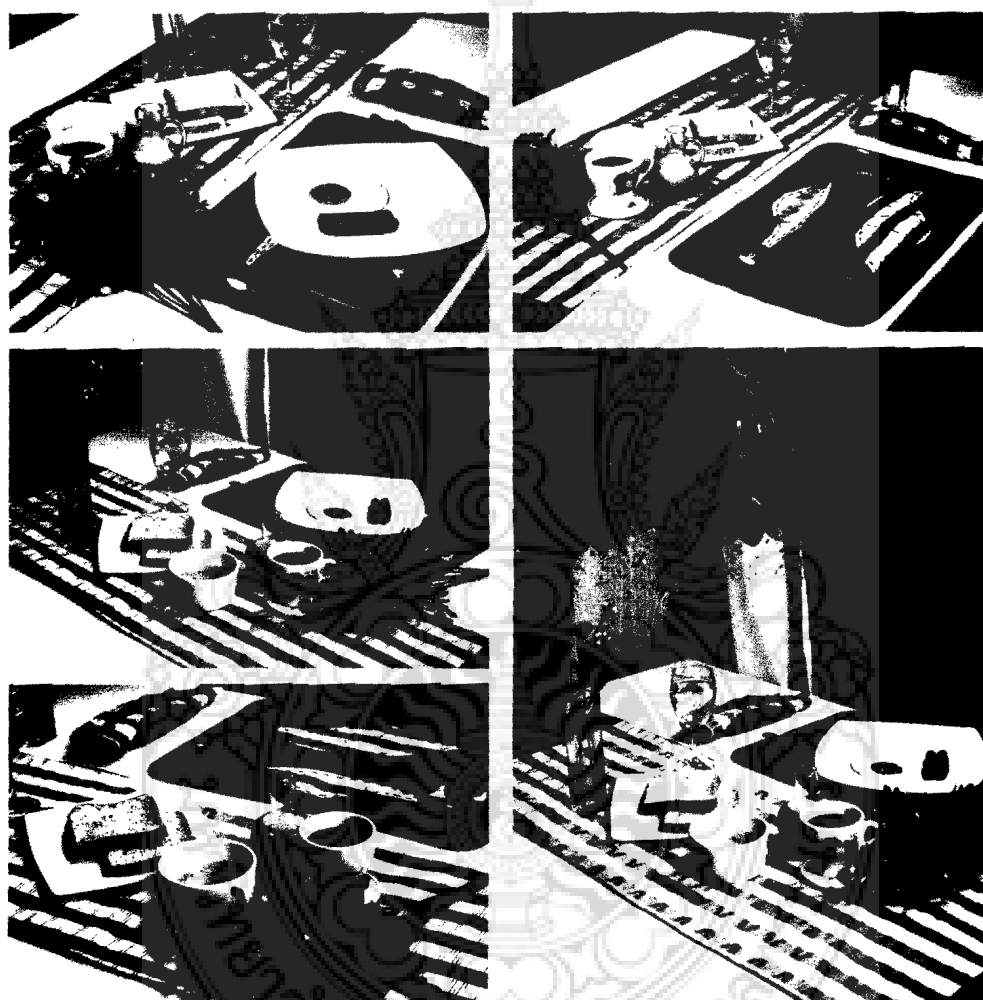
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และช่องใส่ช้อนส้อม

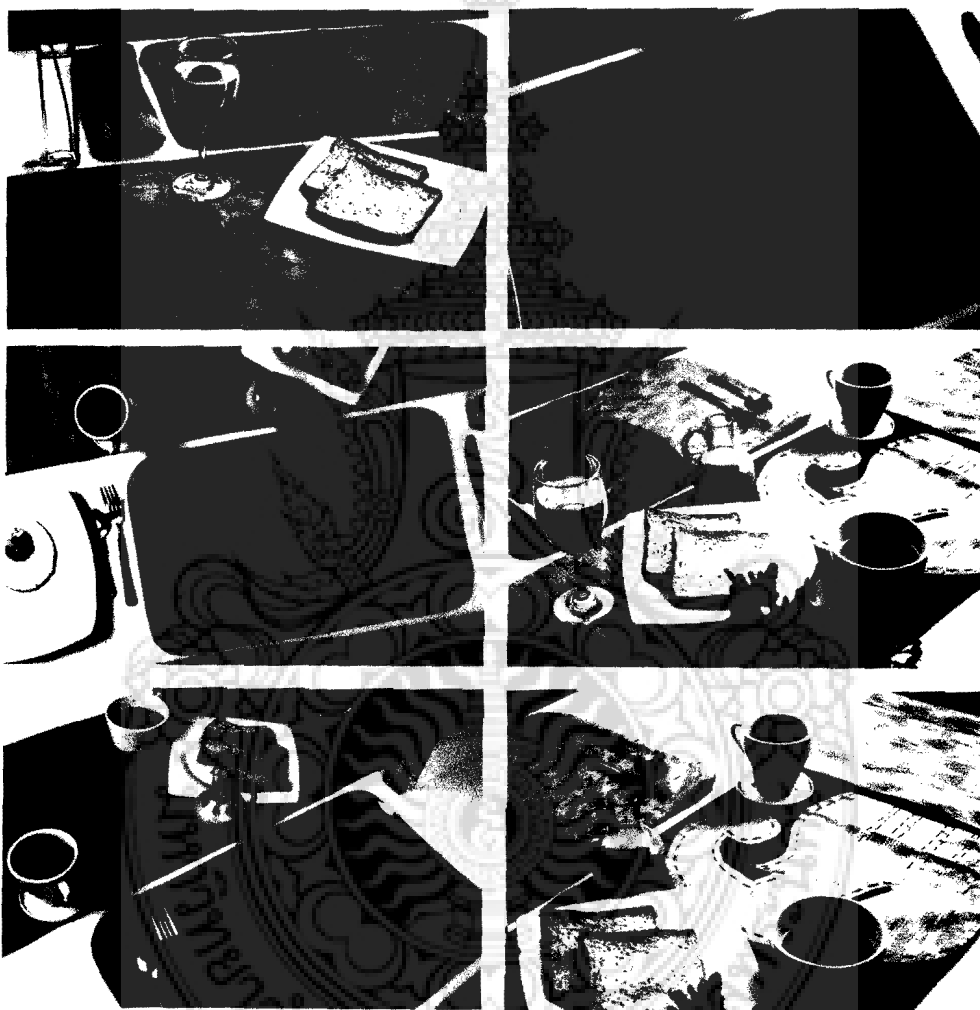
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

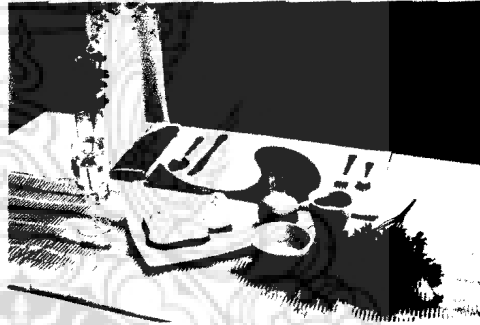
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

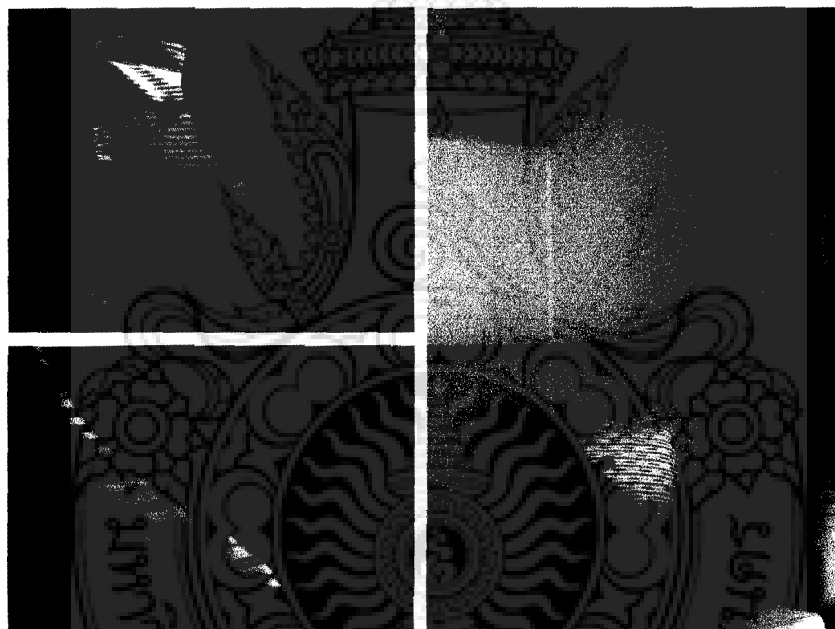
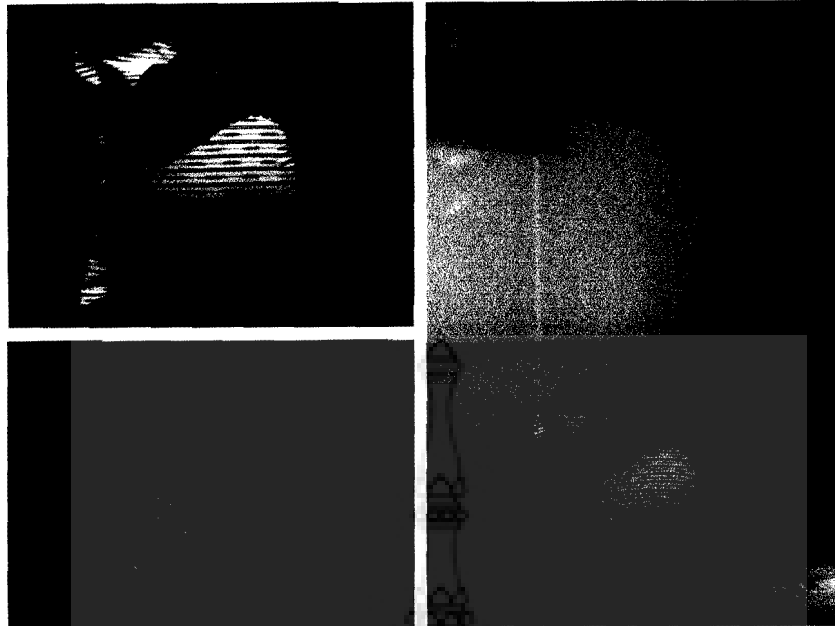
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

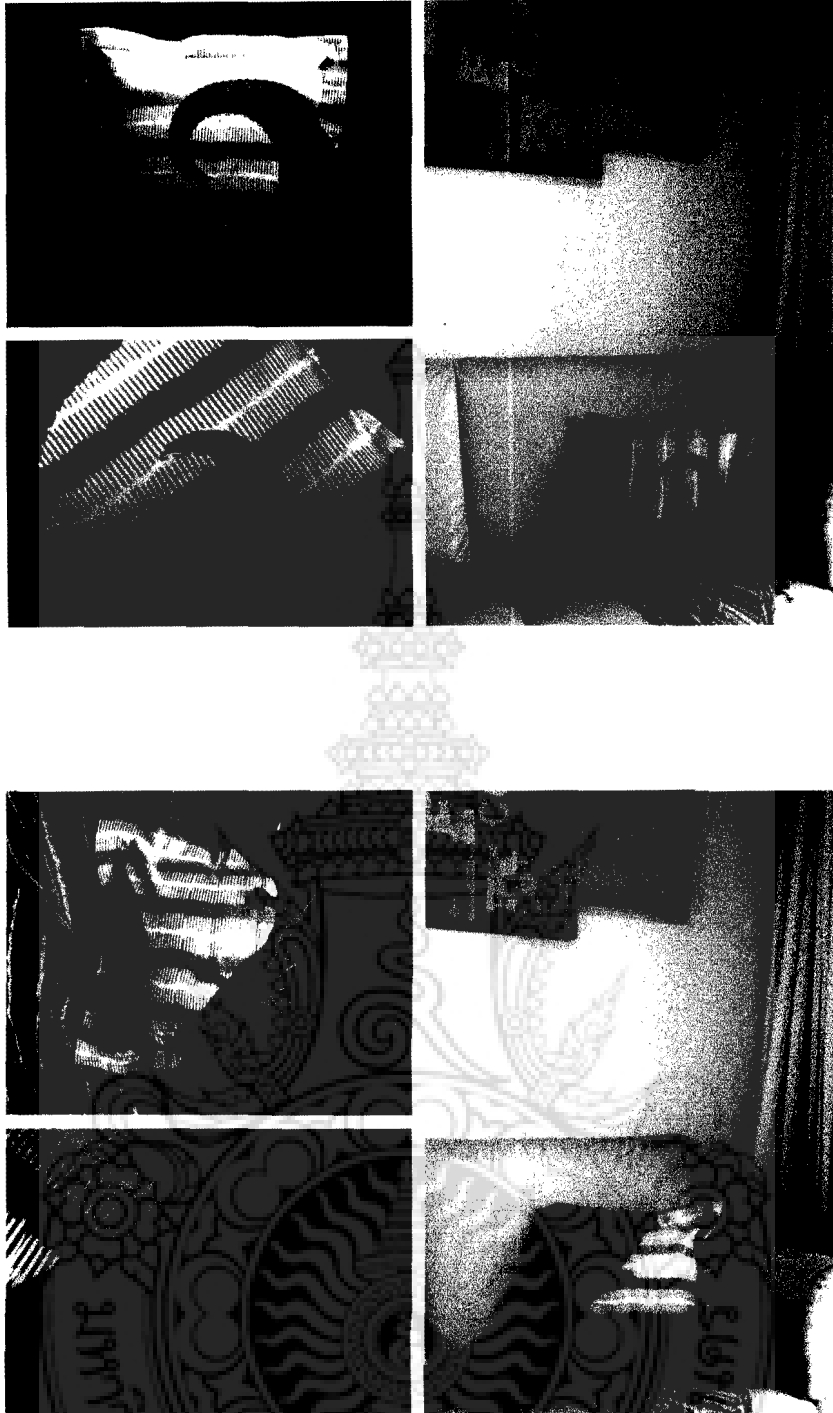
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และของใส่ช้อนส้อม

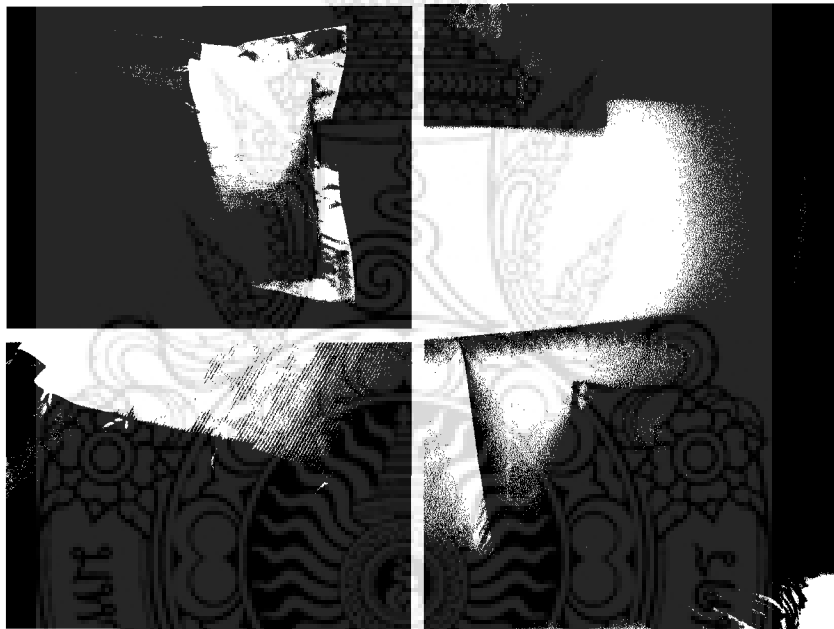
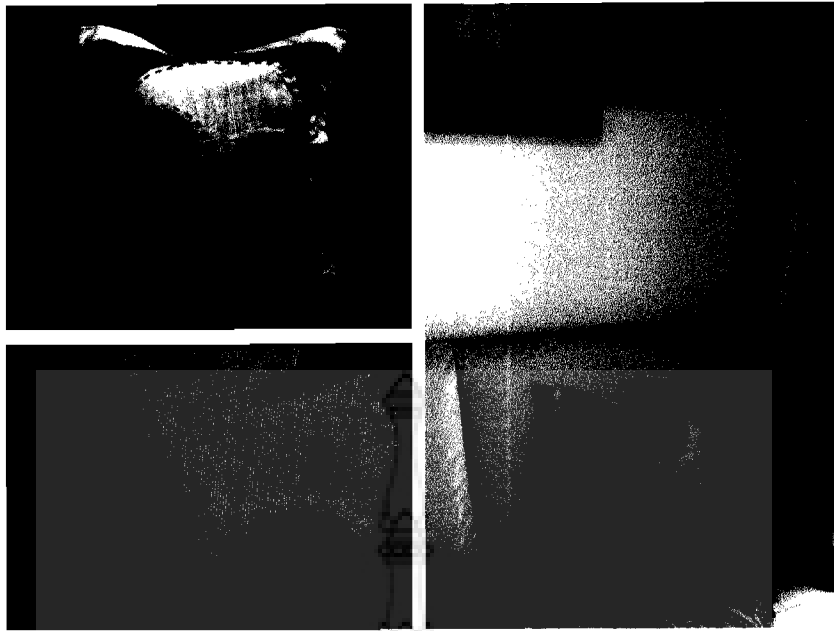
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับใช้บนโต๊ะอาหาร ประกอบด้วยผ้ารองจาน ผ้าคาดโต๊ะ และซองใส่ช้อนส้อม

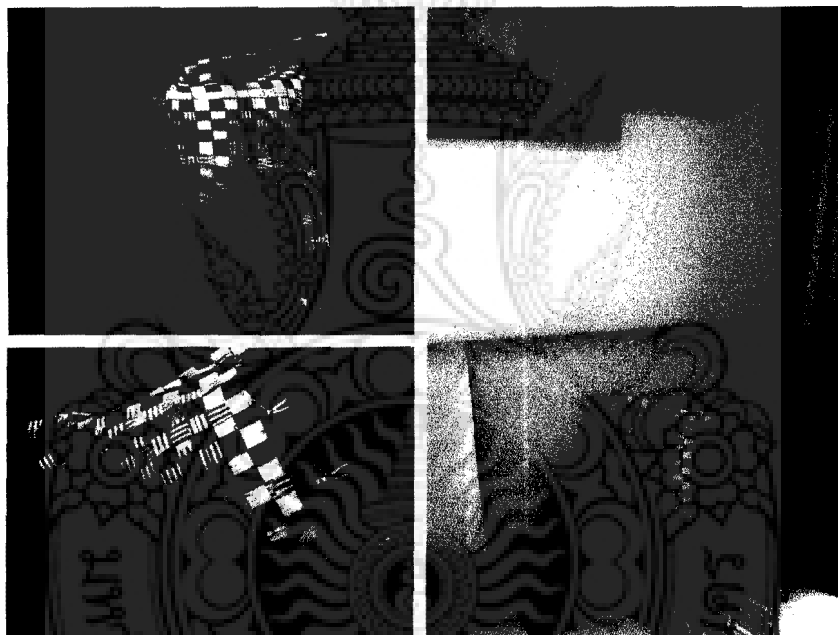
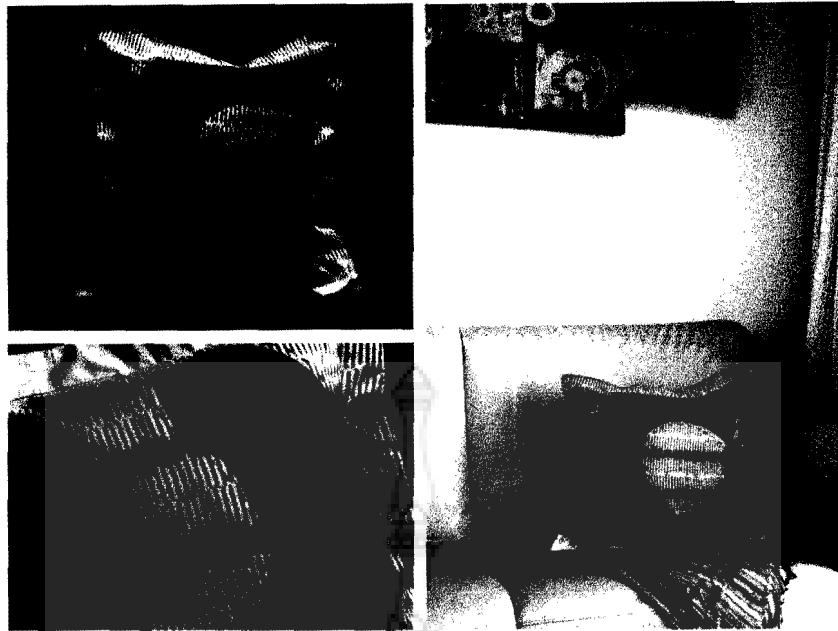
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

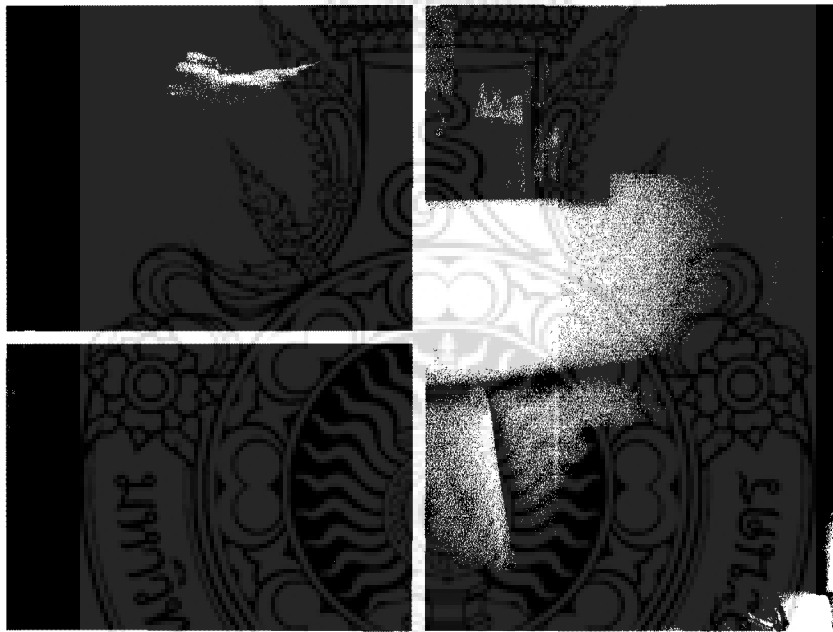
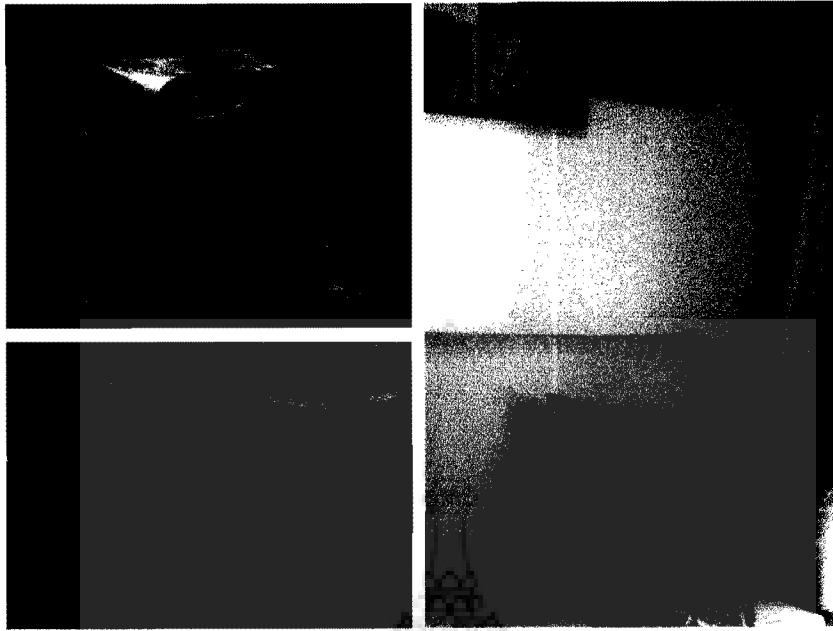
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

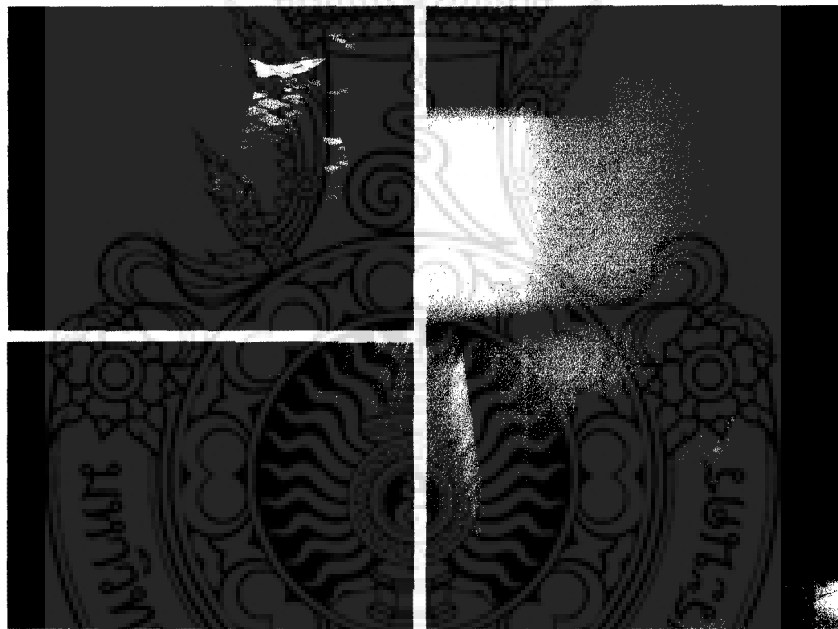
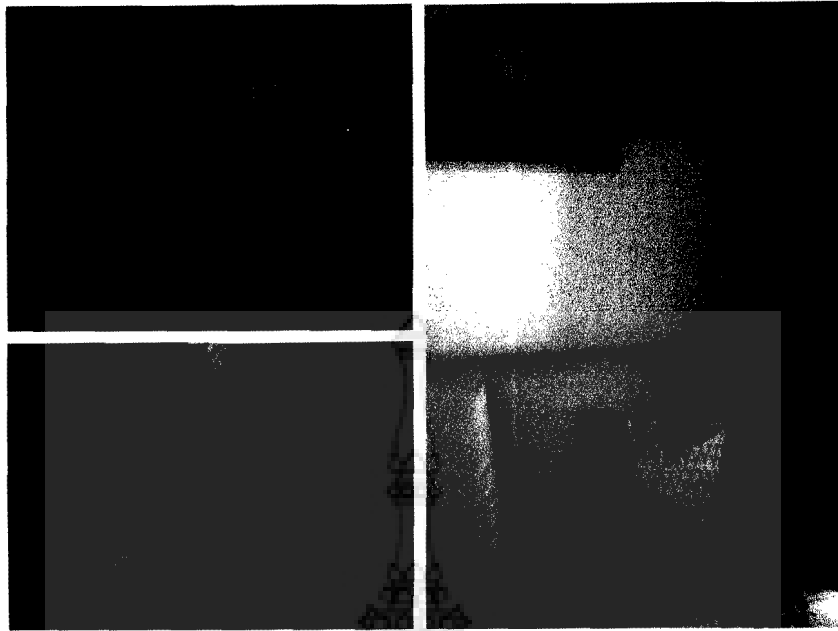
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

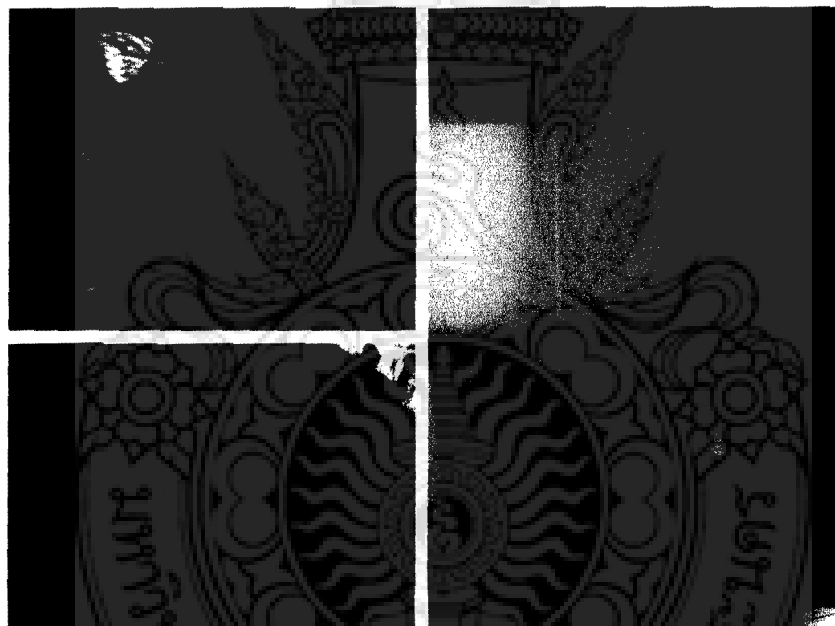
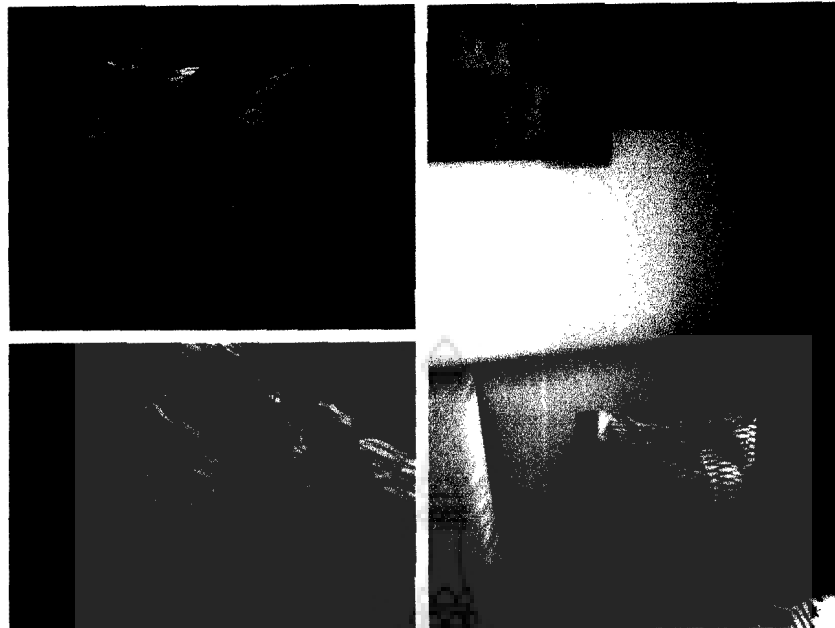
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

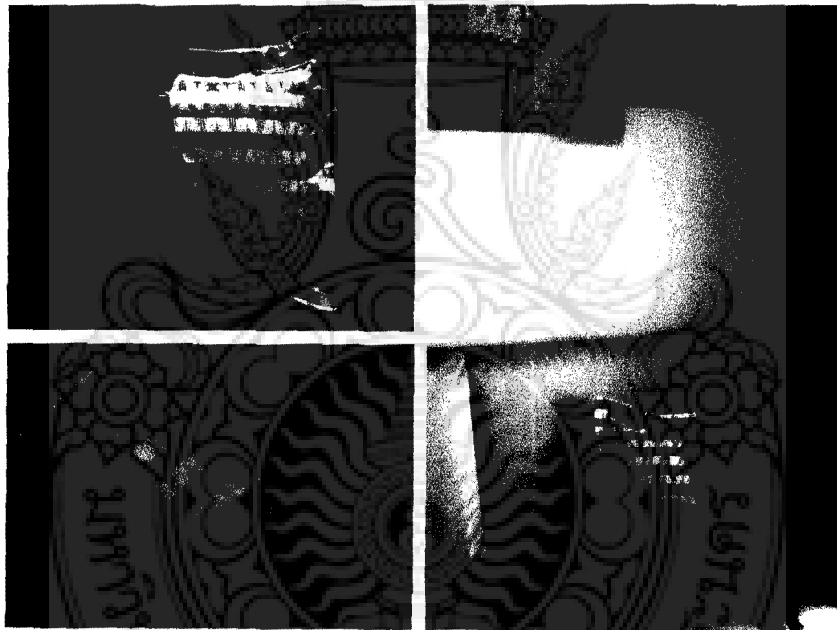
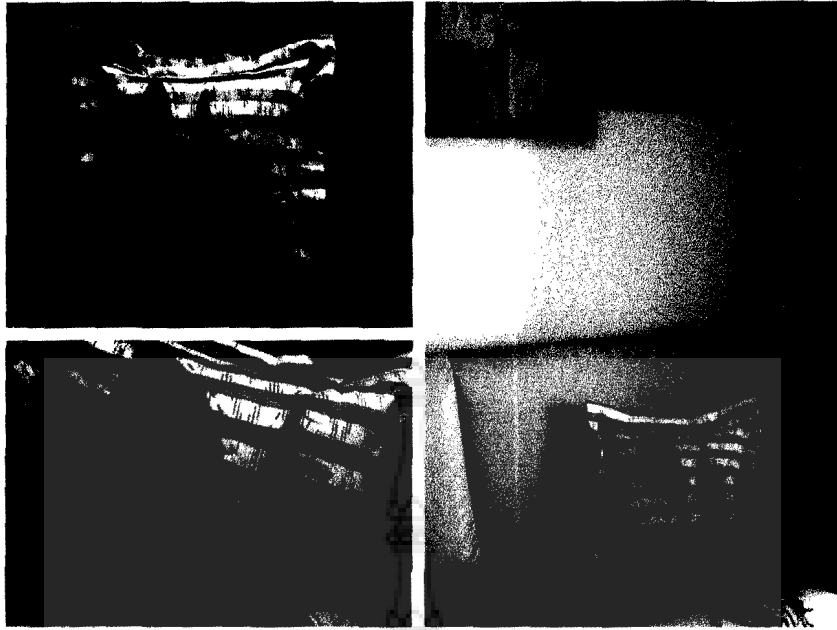
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมองอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหมอนอิงจากผ้าไหมสุรินทร์
สำหรับใช้ในห้องรับแขก หรือห้องนั่งเล่น

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
ในโครงการวิจัยเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
ในโครงการวิจัยเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

การนำเสนอผลงานการออกแบบ

ผลงานวิจัยในโครงการวิจัยเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าไหมสุรินทร์

การนำเสนอผลงานวิจัยในวันนักประดิษฐ์ ประจำปี 2551
ระหว่างวันที่ 2 – 5 กุมภาพันธ์ 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าเมืองทองธานี
จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายก้องเกียรติ มหาอินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	36/947 หมู่บ้านพุกษา 12/1 ถนนเลียบคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่ง	อาจารย์ ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ประวัติการศึกษา	- ครุศาสตร์อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง - ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ความชำนาญเฉพาะด้าน	- การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม - การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ - การสร้างสรรค์งานศิลปะสมัยใหม่
ประสบการณ์ทำงานและผลงานวิจัย	
งานวิจัย	- การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ไทยในภาคกลาง - ศิลปะป๊อป อาร์ต : กรณีศึกษากระบวนการทวิลักษณ์ของ โรเบิร์ต เราส์เซนเบิร์ก และแอนดี วอร์ฮอล - การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมคราม - การออกแบบบรรจุภัณฑ์สิ่งทอของกลุ่มทอผ้าเนินขาม จังหวัดชัยนาท
เกียรติประวัติ	
รางวัล	- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 พระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ มูลนิธิภูฟ้า - The Best of International Small Art the 11 th Suqohiro Kamaboko painting Contest Japan.

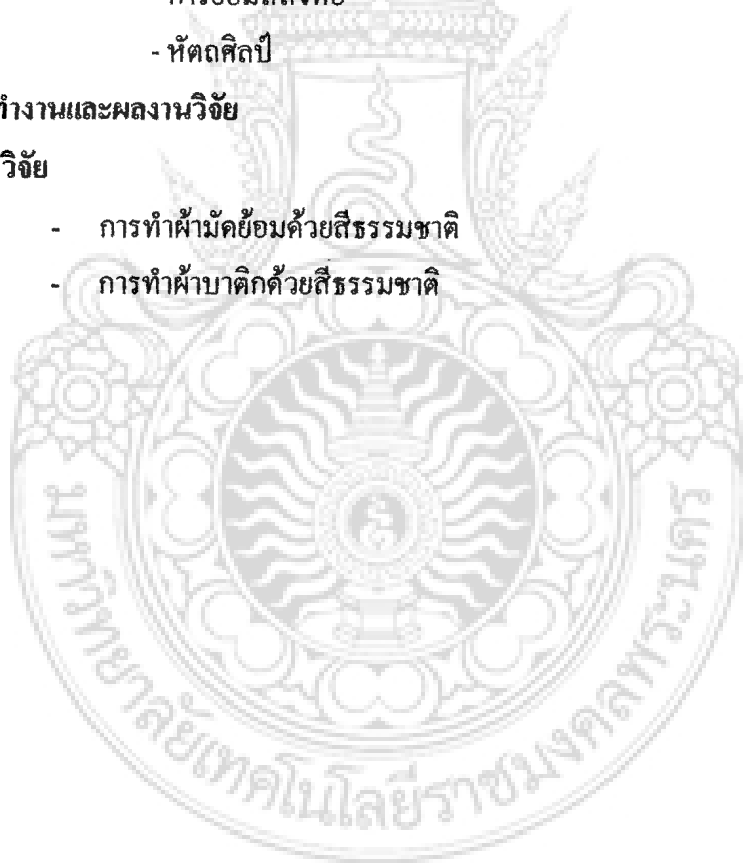
การแสดงผลงานศิลปะ

- Vision in modern art ณ หอศิลป์เพาะช่าง
- International Small Art Exhibition in Japan ณ ประเทศญี่ปุ่น
- M.16 Art Exhibition ณ หอศิลป์กรมศรีนครินทรวิโรฒ
- พลังศิลป์ พลังใจอันดามัน Art for Andaman ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

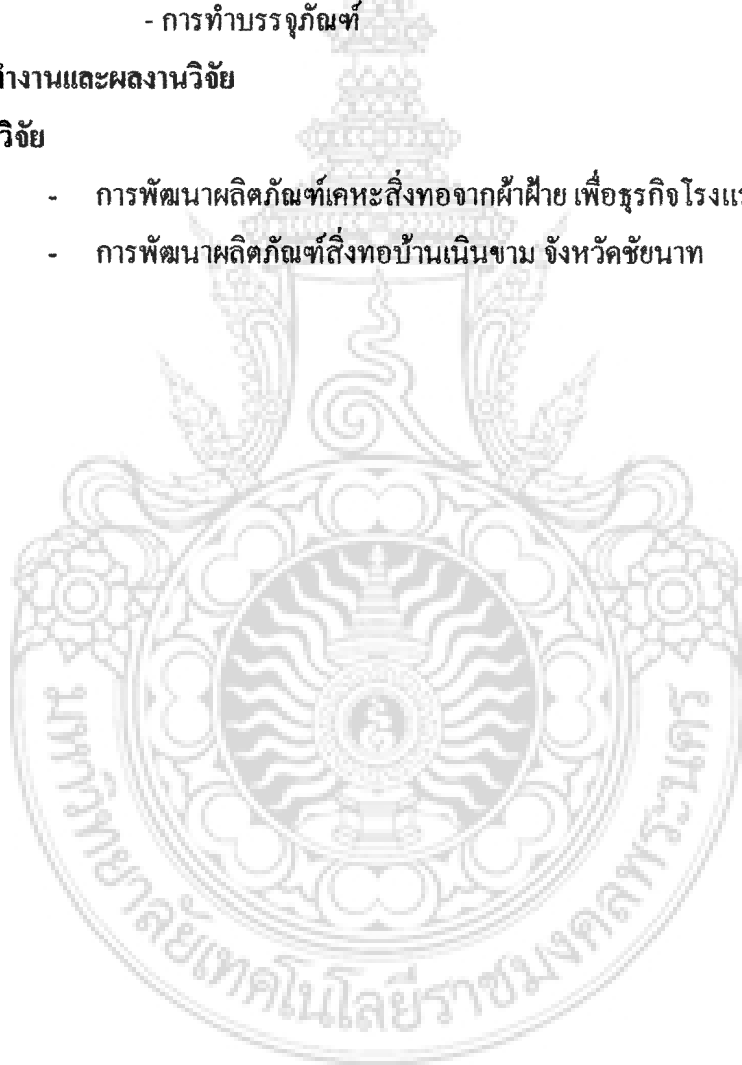
ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล** นางสาวจรูญ คล้ายชัย
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน** 23/15 หมู่ 3 หมู่บ้านนารินคร 2 ซอยเรวัติ 49 ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
- ตำแหน่ง** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ ระดับ 8
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน** คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ประวัติการศึกษา**
- ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศิลปกรรม)
วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (หัตถศิลป์)
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ศิลปหัตถกรรม)
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย
- ความชำนาญเฉพาะด้าน**
- การทำผ้ามัดย้อมและบาติก
 - การย้อมสีสิ่งทอ
 - หัตถศิลป์
- ประสบการณ์ทำงานและผลงานวิจัย**
- งานวิจัย**
- การทำผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ
 - การทำผ้าบาติกด้วยสีธรรมชาติ

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล** นางพจนา นุ่มหันต์
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน** 652 สามเสน 16 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
- ตำแหน่ง** อาจารย์ ระดับ 7
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน** คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ประวัติการศึกษา**
- คหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา คหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 - คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา คหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ความชำนาญเฉพาะด้าน**
- การทำแบบตัด การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
 - การทำบรรจุภัณฑ์
- ประสบการณ์ทำงานและผลงานวิจัย**
- งานวิจัย**
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าฝ้าย เพื่อธุรกิจโรงแรม
 - การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอบ้านเนินขาม จังหวัดชัยนาท

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางจิรพร มหาอินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 36/947 หมู่บ้านพุดกษา 12/1 ถนนเลียบบคลองสาม อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ประวัติการศึกษา - บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา
ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ความชำนาญเฉพาะด้าน - การจัดการบริหารองค์การ

ประสบการณ์ทำงานและผลงานวิจัย

งานวิจัย

- การศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

